

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szabotica, VASÁRNAP 1925 június 28.

171. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Létfizetési ár negyedévre 135 dinár

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lalbach-palota)

Mit aratunk?

Holnap van még csak Péter-Pál napja, de már gabonakeresztetek borulnak a földre, mint áhitatos hívők a templom kockáin, hogy hálálkodjanak a napnak, az esőnek, a melegnek, a természet őrjöszívének jóságáért. A föld ünnepe kezdődik most, boldogságos bucsujárás a buzatáblák csodáihoz, de kezünkbe most nem keresztet, de kaszát szorítunk és betlehemi megindultsággal köszöntjük megszületését a kenyérnek. Egy esztendő munkája, verejtéke, áldozata, gondolat terhes nappalja és az álmatlanság keresztjére feszített éjszakája fizet most s ez a fizetés áldja meg a munkát és teszi nemessé a verejtéket.

Hát mi, magyarok, mit aratunk? Mi is elvetettük a remény magvait a hűség talajába, az engedelmesség termő televényébe, könnyel áztattuk és verejtékekkel öntöttük a sarjadó vetést, lehetünkkel védtük a fagy ellen, szívünk takaróját borítottuk fölét, mit aratunk mi ezen az áldott földön, mely a mi hazánk is s mely uzsorátamattal fizeti vissza másnak a magot és a verejtéket?

Magyar nincsetlenek szomorú utlevelet szorongatnak most a kezükbe s nem kenyeret szerző kaszát. A magyar szegénységet a türelmetlenség kitudta abból a földből, amibe századok óta hullatja a munka könnyeit s amit az ő szeretete, hozzáértése, földimádata tett porhanyóvá és csudatermővé. Szomorú utlevéllel csak a reménytelenség mezején lehet beléndeket aratni. Szegény magyar vándorbotot szorít kasza helyett.

De hol vannak a magyarok vezetői, hol vannak a munka megszervezői, hol vannak aratás idején azok, akik áldozatkészséget, kitartást, hűséget és támogatást kértek. Mit adnak most aratáskor mindezt? Az ígéret földje helyett megint ígéretet? Még a nagy számadús napja is elmaradt. A február 8-iki jégverés elverte a vetést, mit tettek ők a parlagon maradt földdel, amibe tavaszi buzát — tavaszi reményt kellett volna vetni, nem pedig ígéretet paréját.

Megmozdultak a türelmetlenség vizei s fenyegetik a magyar iskolákat. Ki áll védőnek a gátra? Ki vezeti a védelmet, ki hordja a súlyos érvek, nehéz igazságok homokzsákjait a fenyegetett töltés védelmére? Ki veri félre a harangokat, ki szólítja munkára a tétleneket, ki erősíti a hitet a lankadóban? Sehol senki.

Kovácsolják már azokat a béklőket, amivel a magyar sajtót akarják mozdatatlanságra és né-

maságra itélni. Ki kellene állni és nyílt sisakkal, a jognak, igazságnak, a demokráciának, a nyugat-európai haladottságnak fegyverével kellene küzdeni ezért a tevékenyi szabadságért. A magyar sajtó ma a magyarság egyetlen nyilvánossága, egyetlen tribunálja, egyetlen harsonája, egyetlen harangja. Ki védi meg ezeket az egyetlen értékeket? Sehol senki.

Lezajlott a választás hadjárata s egyetlen magyar képviselő sem került be a törvényhozásba. Azok, akik a választások előtt a kis magyar tábor vezetői voltak, a magyarság sikertelen erőfeszítésének, fájdalmas kudarcának egyetlen okaként a hatósági terrorról írt vezércikkkel törölték ki a magyarság könnyező szemét. A választási terror ellen van jogorvoslat. Összegyűjtötték-e az adatokat, beszerezték-e a bizonyítékokat, megkísérelték-e meddő panaszkodás helyett a törvény által biztosított uton orvoslást

szerezni a választási harcban kapott sebekre. Ki állt a magyarság mellé s ki vállalkozott arra, hogy szószólója lesz a panaszoknak és igazolója a sérelmeknek? Sehol senki.

A kudarc vezetői maguk hirdették: össze kell hívni a magyarság nagygyűlését. Be kell számolni az eddigi sáfarkodásról s a magyar nép megbizását ki kell kérni a további munkára, vagy a további néma mozdulatlanságra. Mert a magyar nép akaratával lehet harcolni, lehet intranzigensnek lenni, lehet békét kötni, lehet megalkudni, lehet passzivitást is vállalni, de mindehhez a magyar nép felhatalmazása kell. A magyar nép akaratnyilvánítása nélkül a magyarság nevében csak felelőtlen akciókat lehet végezni. Május végére megígérték a nagygyűlés összehívását s amikor még május elején figyelmeztető szavakat írtunk a magukra vállalt kötelesség tel-

jesítéséről, azzal torkoltak le, hogy ne kiabáljunk, május vége még messze van. Május vége már messze van, mi lett a májusi programból. Fognak-e erre felelni azok, akik passzivitásra kényszerítik a magyarságot nem politikai raionból, nem meggyőződésből, nem taktikából, hanem minden munkára, minden akcióra való képtelenségükkel. Sehol senki — ez a felet minden tétován sürgető kérdésre. Sehol, senki — a magyarság sorsáért vérző lélek hasztalan keres megnyugvást.

Ma százszor jobban fáj, mint máskor ez a ránykényszerített meddő tétlenség. Ma minden dolgos kéz napkeltétől napszálltáig fáradhatatlanul munkálkodik, mindenki, akit az Isten kegyelme munkabírással áldott meg, kaszát szorít izmos markában s a földtől visszaveszi egy évi gondját, munkáját. Nekünk nem voltak magvetőink, nekünk nincsenek aratóink. Mi lesz a télen, magyarok?!

A nemzetgyűlés öt perces ülésben vita nélkül egyhangulag igazolta a Radics-párti mandátumokat

A Radics-párti képviselők már le is tették az esküt — Pasics miniszterelnök kijelölte a pártügyek vezetésére helyetteseit — Folytatják a sajtótörvényjavaslat vitáját

Stojadinovics pénzügyminiszter beszéde a pénzügyi bizottságban

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés szombati ülésén végleg igazolták a vitás Radics-párti mandátumokat, ami által új helyzet állt be a politikai életben. Az ellenzék számbelileg annyira megerősödött, hogy a jelenlegi politikai konstelláció továbbra fenn nem tartható és most már a parlamenti viszonyok is új pártcsoporthozat tesznek szükségessé. Ez az új csoportosulás tulajdonképpen már készen is van. Éppen ezért huzódott olyan sokáig a Radics-párti mandátumok igazolása, nehogy addig, amíg ez az átcsoportosulás kellőképpen meg nem érik, az ellenzék lehetetlenné tegye a parlamenti munkát. A radikális pártnak Radicsokkal való megegyezését most már befejezett ténynek lehet tekinteni, bár ez a megegyezés még eddig semmiféle hivatalos formát nem kapott és az utolsó, formális tárgyalások még nem fejeződtek be. Most ezeknek az utolsó formalításoknak a lebonyolítását várja türelmetlenül az egész közvélemény, amire az előkészületek már mindkét oldalról meg is történtek.

Pasics levele

Pasics miniszterelnök szombaton levelet intézett a radikális képviselői klub elnökségéhez,

amelyben kijelölte helyetteseit a pártügyek vezetésére és — bár a levélben ez kifejezetten nincs benne — a klub szombat délutáni ülésén már nyíltan megállapították, hogy a miniszterelnök levelében tulajdonképpen a Radics-párttal tárgyaló delegáció kinevezése történt meg. A miniszterelnök levelét egész terjedelmében nem hozták nyilvánosságra, hanem annak tartalmáról a radikális klub vezetősége a következő kommunikéban számolt be:

Pasics miniszterelnök június 27-ikén levelet intézett a radikális klub elnökségéhez, amelyben közli, hogy gyengélkedése és gyógykezeltése miatt helyetteseket nevez ki az összes pártpolitikai kérdések intézésére, Trifkovic Marko, a parlament elnöke, Zsifkovic Ljuba, a radikális klub elnöke és Gyurisics Marko szociálpolitikai miniszter, a miniszterelnök helyettese személyében. Ezek fogják őt informálni az események fejlődéséről. A klub hozzájárulása nélkül semmiféle fontosabb döntés nem fog történni.

A radikális klub e kommunikéjában igen sok vitára adott alkalmat politikai körökben. Így megállapították, hogy Pasics miniszterelnök súlyos betegsége ellenére is fen-

tartja magának az ügyek vitelét, határozatlan hangsúlyozva a levélben, hogy kinevezett helyettesei neki mindenről tartoznak beszámolni.

Annak, hogy a hivatalos tárgyalások minden percben megkezdődhetnek, egyik kétségtelen jele, hogy a parlament keddig történt elnapolása ellenére is Radics Pavle, szokásától eltérően, nem utazott el Zagrebba, hanem Beogradban maradt.

A radikális klub ülése

A radikális pártklub szombaton délután ülést tartott, amelyen felolvasták Pasics miniszterelnök levelét, azután pedig vita fejlődött ki az általános politikai helyzetéről. Szóba került a Radicsokkal való megegyezés ügye is, a minek során Jovanovic Ljuba és Gyurisics Marko hangsúlyozták, hogy a klub döntése nélkül semmiféle fontosabb határozatot nem fognak hozni. Az előjelekből megállapítható, hogy a radikális párt semmiféle nehézséget sem fog támasztani ebben a kérdésben, miután a képviselők túlnyomó nagy többsége a megegyezés mellett van.

Az ülésen szóba kerültek a költségvetési tizenkettedek is. Több képviselő azt a kívánságát

fejerte ki, hogy a tizenkettőket a radikális klub tárgyalja le, mielőtt a javaslat a nemzetgyűlés plénuma elé kerül. A pénzügyminiszter ígéretet tett a kívánság teljesítésére.

A parlament ülése

A parlament szombat délelőtti ülésén megtörtént a Radics-párti képviselők mandátumainak régóta várt verifikálása. Ez a politikailag igen nagy jelentőségű ülés rövid lefolyású volt és a pártok között előzőleg létrejött megállapodásokhoz képest, minden vita mellőzésével ment végbe. Még a bizottság előadói sem szólaltak föl.

Az ülés megnyitása után a szokásos formalitások elintézése után *Triikovics* Márkó elnök a szombaton megtartott francia nap jelentőségéről szólt, meleg szavakban emlékezett meg Franciaországról és a francia nemzetnek az SHS. királyság megalakulása körüli elővételten érdemeiről, valamint arról a meleg szimpátiáról, amelyet a két nemzet a múltban és a jelenben egymás iránt érez.

Ezután áttértek a napirendre. Az elnök nyomban feltette a kérdést, hogy igazolja-e a parlament *Kovács* Dragutin és társai képviselői mandátumait.

A parlament tagjai felállással törőnt szavazással, pártkülönség nélkül egyhangulag igazolták a mandátumokat.

Triikovics Márkó elnök erre az ülést berekesztette és bejelentette, hogy a legközelebbi ülést e hó 30-ra, keddre hívja össze. Ennek az ülésnek napirendjén Péter király emlékművéről szóló törvényjavaslat szerepel.

Az elnök felszólította azokat a képviselőket, akiknek a mandátumát ma igazolták, hogy az eskü letétele végett azonnal jelenjenek meg a parlament elnöki helyiségében.

Ezzel az ülés, amely mindössze öt percig tartott, véget ért.

Az ülés után az újonnan igazolt Radics-párti képviselők együttesen felvonultak *Triikovics* Márkó elnöki szobájába és letették az esküt.

A sajtótörvény vitája

A törvényhozó bizottság folytatta a sajtótörvény-javaslat általános vitáját.

Hohnyc klerikális a sajtó jelentőségét fejtegette. Megállapította, hogy a sajtó a népszabadságért küzd. A lapok legnagyobb része — mondotta — kapitalisták kezébe került, mert a lapalapításhoz nagy tőke szükséges és az újságok legnagyobb része zsidó kézben van. Azokat a lapokat, amelyek nem tartoznak sem a kormány, sem a nagytőke érdekkörébe, azokat fogja az új sajtótörvény tönkretenni. A sajtó nem állhat fenn sajtószabadság nélkül. A javaslat ellentétben áll az alkotmány 13-ik szakaszával. A javaslat büntetőjogi javaslatai nem teljesek és nem világosak, ezek alapján minden újságíró, aki a vádlottak padjára kerül, be fognak csukni. Ha törvény lesz ebből a javaslatból, akkor az SHS. királyság a korrupció eldorádójává válik.

Behmen dr. muzulmán-párti bevezetéséről felolvasta a szarajevói rendőrség végzését, amelylyel a muzulmán-párt lapját, a *Pravda*-t betiltották. Élesen támadta ezután a törvényegységesítő minisztériumot, amely a sajtótörvény-javaslatot benyújtotta.

— Ma az a helyzet, — mondotta — hogy egy Prágában óvatolt váltót simán lehet perelni Beogradban, de egy Szarajevóban óvatolt váltót nem. Ezeknek a törvényeknek az egységesítése sürögös, csak aztán egységesítsék a sajtótörvényt.

Hosszasan bírálta a javaslatot és azt indítványozta, hogy annak az első paragrafusát, amely szerinti: »A sajtó szabad, javítsák ki így: »A sajtó nem szabad, mert ez fedi a javaslat szellemét. Javaslatot terjesztett be, hogy az általános vita befejezése után küldjék vissza a javaslatot az albizottsághoz.

A bizottság kedden tartja legközelebbi ülését.

A pénzügyi bizottság általánosságban megszavazta a költségvetési tizenkettő-javaslatot

A pénzügyi bizottság folytatta a költségvetés általános vitáját és a tizenkettő-javaslatot általánosságban elfogadta. A vita első szónoka *Grčin* Dusan radikális volt. *Ukiaspiritusz adójának leszállítását követelte.* Ránutatótt arra, hogy a spiritusz adójának leszállítása folytán lehetővé válik nagyobb szabású spirituszkivétel és ezzel az állam jelentékeny összeghez jut. Különösen nagyfontosságú lenne az adóleszállítás a cukorkgyártás szempontjából, mert a cukorkgyárak rendszer időben átvehetnék a répat a termelőktől és időt nyernének a szesz termelésére. Követelte a benzín fogvasztási adójának, valamint a denaturált szesz vámjának leszállítását is. Beszéde végén visszautasította az ellenzék

kifogásait és kijelentette, hogy a helyes pénzügyi politika legfontosabb bizonyítékának azt tartja, hogy a pénzügyminiszter állandóan dínárbesszre dolgozik, nehogy a dínár hirtelen emelkedjék és ezzel megzavarja a gazdasági élet egyensúlyát.

Jolic demokrata rövid felszólalása után *Sztojadinovic* pénzügyminiszter válaszolt az elhangzott kifogásokra. Ránutatótt arra, hogy az ellenzék főleg azt vetette a szemére, hogy a költségvetésben rejtett deficit van és sok a függő adósság. A kifogások — mondotta — teljesen alaptalanok. Nem lehet deficitről beszélni akkor, amikor tíz milliárd 450 millió dínár helyett tizenegy milliárd 190 millió folyt be, vagyis a bevételi többlet 785 millió. A költségvetés egyensúlyának legjobb bizonyítéka, hogy az állandó adósságok a Narodna Bankánál 1920 óta nem emelkedtek. Ha deficit lenne, akkor a kormány kénytelen lenne kölcsönt venni föl a Narodna Bankánál. A függő adósságok is állandóan csökkennek. A fennálló függő adósságok nagyrésze a régebbi kormányok idejéből származnak. A pénzügyminisztérium a legutóbb nem kevesebb, mint 39 millió függő adósságot fizetett ki. A legtöbb függő adóssága a hadügyminisztériumnak van: 200 millió és a közlekedésügyi minisztériumnak: 71 millió. A javaslatot elfogadásra ajánlotta.

Teljesen újjászervezi társulatát a noviszádi Nemzeti Színház

Dr. Vojnovics Branislav igazgató nyilatkozata

A noviszádi színiévad a közönség érthetetlen és indokolatlan közönye mellett közeledik befejezéséhez. A társulat távozó művészei egy-egy búcsúnestén köszönnék el a közönségtől, mely — mindent egybevetve — meg volt elégedve a színtársulat teljesítményével.

Pénteken elsőnek a társulat operai főrendezője, *Evgenije Mariasec* búcsuzott a közönségtől *Rossini Szevillai borbély* operájában, amelyben a pompás hangú *Archipován* és a kitünő baritonista *Baranoffon* kívül, akik mint vendégek léptek fel, a társulat tagjai közül *Turinszki* tenorista és *Oczics* tüntek ki. *Maria-sec*et, aki a társulat állandó vendége, lelkesen ünnepelték. A zenekart *Kolpikoff* kifogástalanul vezényelte.

Kedden a színtársulat drámai főrendezője: *Leszkova* asszony négy francia egyfelvonásosban, a »Separée«, »Fesztelenség«, »A háromszög« és »A legvezősnő« című rövid határozatokban búcsuzik az öt kitüntetett színtársulattal közönségtől.

Leszkova után következnek a többiek mind-mind elbúcsuznak, mert valamennyien — kettőnk kivételével — elhagyják Noviszadot. A noviszádi színtársulat régi tagjai közül ugyyszólván senkinek marad vissza. Ennek okát dr. *Vojnovics Branislav*, a noviszádi Nemzeti Színház igazgatója követelőzképpen mondotta el a *Bácsmegyei Napló* munkatársának:

— Én a társulat ugyiszonán mind-egyik eddigi tagjának új szerződést ajánlaltam, de kivétel nélkül visszautasították azt, mert az eddigi, kétszázalékos alacsony fizetések mellett senkinek akart ittmaradni. Csak *Krajevics*, a kitünő rendező és operetténekes és *Lazarevics* Lázár maradtak vissza. *Maria-sec*et is sikerült újból állandó vendégnek szerződnie. A többi mind elmegy, mert nem tudunk nagyobb gázsit adni. A legmagasabb színészfizetés 4500 dínár, a legkisebb 1400 dínár, de többet nem tudunk fizetni tagjainknak, mert jövő évi áprilisig, amikor a pénzügyi tizenkettőtörvény újra tárgyalni fogja az állami színtársulatok szubvencióját, nincs módunkban fizetéseket javítani.

Az állami szubvenció kizárólag a drámai színtársulaté és ha csak drámai társulatunk volna, 6—7000 dínáros fizetéseket is adhatnánk, de az operette- és

opera társulat fenntartása próbára teszi anyagi teherbíró képességünket, amelyhez Noviszad város az elmúlt évben 214.000 dínárral, ezéden talán 200.000 dínárral járul hozzá a moziadó bevételeiből. Ez pedig az opera- és operette társulat költségeit nem fedezi.

Az állam ezidőszel tiz állami színházat tart fenn, mely részesít állami segélyben, még pedig a bogradi, zagrebi, ljubljánai, noviszádi, osztráki, szkopljai, maribori, spliti és varasdi színházakat, továbbá 3—300.000 dínárral segélyezi a szubotícai és most megszervezendő nisi színtársulatot.

Az állam bizony mértékben támogatja a színházait, mint egyetlen más állam sem. Ugyanakkor, amikor az állam iskolaépítési célokra csak 20 millió dínárt fordít a költségvetésbe, addig a színházak szubvenciói 60 millió dínárral bíznak.

Ebből azonban nem jut a színészeknek harmennyelvé annysónak is tartom a fizetésüket. Ha többet fizetnénk ki erre a célra, a színházat pénzügyi katasztrófa érné.

Miután a színtársulat tagjai nem fogadták el a felajánlott szerződéseket, új tagokat kellett szerződtetnem. Ezek a szerződötések még folyamatban vannak.

Az újonnan szerződötett drámai színészek közül felemlitem *Bilinst*, aki Oszijekről szerződötött ide és aki drámai szerelmes színész lesz. Ideszerezödött *Gecz* Jován, a bogradi Nemzeti Színház hosszínésze, *Pregarac* Ida, a spliti színház országosan ismert színésznője, *Sibirjakova*, aki eddig is tagunk volt, idejőn *Petrovics*, az oszjeki színház hősnője is.

Králné helyére — aki Berlinbe készül — *Mikulics* Evka kerül, a zagrebi Tuskanacból operettszabrettnék. *Mikulics* Berlinben is szerződötve volt és őt is sikerei voltak. Visszaszerződök *Turinszki*, az operett-tenor és idejőn *Kokotovics*, a kitünő zagrebi tánckomikus, míg a zenekar élére *Rahát*, a szombori zenekoskola karnagyát szerződöttem.

Julius 15-én ér véget az idei évad és szeptember 1-éig szünet lesz, amikor is megkezdjük az új évadot, új tagokkal, sok újdonsággal. Be fogjuk mutatni a *Marica grófnő*, *Lengyelvér*, *Géza* és más itt nem játszó operetteket, azon-

kívül 40 új drámát, színművet, vígjátékot és bohózatot.

Szeptembertől kezdve bevezetjük az A) és B) sorozatu bérletrendszert.

Sajnálattal halljuk azonban, hogy a noviszádi szerb színházegyesület ugyanis nehéz helyzetünköt még inkább megnehezíti azzal, hogy szerb műkedvelői előadások tartásával elvonja a színházi közönség egy részét.

Behajtkják a földadót a telepeseken

Adóelőlegül tudják be a régi birtokos által fizetett adót

A napokban kerül végrehajtásra az agrártörvénynek az a rendelkezése, amely az agrárreform céljaira lefoglalt földek megadóztatásáról intézkedik. A törvény kimondja, hogy az agrárföldek adóit a telepések tartoznak fizetni. A földtulajdonosok arra a területre, amelyet birtokukból kihasítottak, mentesítve vannak az adófizetés alól. Ezt a rendelkezést mindeddig nem hajtották végre és a legutóbbi napokig a telepések helyett is a birtokok volt tulajdonosai fizették a földadót.

Szombaton érkezett meg a subotícai városi kataszteri hivatalhoz a noviszádi agrárreformhivatal átirata, amely közli, hogy a jövőben mindazok tartoznak földadót fizetni, akik agrárreform-földet kaptak, még pedig 1923 július elsejéig visszamenőleg. Azoknak a földtulajdonosoknak, akik 1923 július elsejétől az agrárreform céljaira lefoglalt földjeik után is fizették a földadót, a befizetett összeget adóelőlegül tudják be.

Az átirat, amely közli az agrárminisztériumnak erre vonatkozó 5410—77—925. számú rendeletét is, utasítja a kataszteri hivatalt, hogy haladéktalanul készítse el a telepések adókimutatását és ennek alapján hajtsa be a megfelelő adóösszeget. Az új telepések kötelesek a felszólítástól számított 8 napon belül befizetni adójukat, ellenkező esetben végrehajtási eljárást indítanak ellenük. A kataszteri hivatal a napokban kezdi meg a kimutatás összeállítását.

Ártatlanul megvádolt kereskedők

A bácsmonostori falopás a noviszádi tábla előtt

Az egykor Frigyes főherceg tulajdonát képezett bácsmonostori erdőszegben 1919. év nyarán nagymértékű falopásokat észleltek.

A kincstári erdőigazgatóság, — miután a bácsmonostori erdőket most kincstári tulajdon képeznek, — feljelentést tett a szombori ügyészségnek, hogy ismeretlen tettesek nagymennyiségű fát lopnak el az erdőből.

A megindult vizsgálata megállapította, hogy a lopásokat bácsmonostori lakosok követték el.

Az ügyészség 75 bácsmonostori lakos ellen emelt vádat falopás miatt, ezenkívül orgazdaság címén vádiratot adott *Vámoser* Károly és *Lederer* Dezső szombori nagykereskedők ellen, akiket azzal vádolt meg az ügyészség, hogy a nagymennyiségű lopott fát, főval a napi áron alul megvásárlták.

A megindult vizsgálata folyamán azonban bizonyításra került, hogy a két nagykereskedő által vásárolt fa ára nem volt a hálkori árnál alacsonyabb.

A szombori törvényesek vádtaácsa a 75 granusított falopás miatt vád alá helyezte, ellenben *Vámoser* és *Ledererrel* szemben elutasította a vádiratot.

Az ügyész felelőzése folytán a bűnügy a noviszádi felebbviteli bíróság vádtaácsa elé került, amely *Vámoser* és *Ledererrel* szemben az eljárás megszüntetését kimondott határozatot dr. *Hadzi* Koszta ügyvéd védbeszéde után helybenhagyta azzal a jogerős határozattal, hogy elégtételt kapott az ártatlanul meghurcolt két nagykereskedő.

KISEBBSÉGI ÉLET

Szobrot emelnek Guta szlovenszki magyar községben Achim Andrásnak, a volt magyar parasztvezérnek. Az akció élén a köztársasági földmivessépart áll, amely eddig is, jelentős összegeket gyűjtött a szoborépítésre. A szobrot Birman Dezső magyar szobrász készíti; egy hatalmas másítmétes Achim-fej, mely egy földmivestől tör elő. A köztársasági földmivessépart az Achim-szobrot avatás után fogja felállítani. A leleplezési ünnepélyre meghívják Massaryk elnököt és Hodzsa minisztert is.

Az erdélyi szászok, mint a bukaresti lapok írják, elfogadták Angheliescu javaslatát, amelynek néhány szakaszát kívánják csak módosítani akként, hogy a felekezeti iskolák autonómiaja a törvényes határokon belül mégis érvényesüljön. A szászok magatartása, amely sérti a kisebbségi szolidaritást, nagy feltűnést keltett az erdélyi magyarság körében.

A prágai közigazgatási bíróság most tárgyalta Körmeny-Ékes Lajos nemzetgyűlési képviselőnek, a szlovenszki keresztényszocialista magyarság egyik vezérének a pozsonyi teljhatalmu miniszter végzése ellen beadott panaszát. A teljhatalmu miniszter, mint ismeretes Körmeny-Ékes Lajost törvénytelenül megfosztotta állampolgárságától, holott Kassa városa 1919-ben felvette a város kötelékébe azzal, hogy 1907 óta odavaló illetőségű. A közigazgatási bíróság tárgyalásán, amelyen Kindl dr., a közigazgatási bíróság elnöke elnökölt, Körmeny-Ékes Lajost Jablonicki János dr. keresztényszocialista pártvezér képviselte, aki magyar nyelven tartott beszédében mutatta ki, hogy a közigazgatási bíróság helytelenül járt el az eddig eléje került állampolgársági ügyekben és hibáztatja, hogy a pozsonyi teljhatalmu miniszter törvénytelenül fosztotta meg Körmeny-Ékes Lajost az illetőségtől. A bíróság másfélórás tanácskozás után elutasította a panaszt és jogerősen megfosztotta Körmeny-Ékes Lajost csehszlovák állampolgárságától. A bíróság kimondta, hogy Körmeny-Ékes Lajost idegen állampolgárnak kell tekinteni és a pozsonyi miniszter döntése teljesen jogszerű volt. Ez alapon Körmeny-Ékes Lajost képviselői mandátumától is megfosztják, amelyet előreláthatólag Fleischmann Gyula a keresztényszocialistapárt főtitkára fog átvenni.

A kisebbségi internacionálé felé halad a magára maradt nemzeti kisebbség mozgalma szerte Európában. A napokban Berlinben megtartandó alakulás az elnyomott kisebbségi nemzetek uniójának megteremtése komoly lépés lesz az önvédelem praktikussá tételében. Mert ma Európában hatalmas tömeget tesz ki az elnyomott kisebbség, többet, mint gondolná az ember: Görögországban husz, Törökországban ötven, Jugoszláviában huszonöt, Csehszlovákiában negyvenöt, Romániában ötven, Lengyelországban tizenkét, Oroszországban harminchat millió a kisebbségek száma. De Belgiában, Franciaországban, Finnországban, Spanyolországban, sőt Ausztriában is élénk kisebbségi mozgalom indult meg. Európa lakosságának körülbelül egyharmada él kisebbségi sorsban és ennek a hatalmas néptömegnek egymásra utaltsága és közös sorsa előbb-utóbb megteremti a kisebbségek internacionális szervezetét.

A csehszlovákiai egységes magyar párt gondolata még mindig nem ért meg a megvalósulásra. A keresztényszocialista párt egyik vezetője Szent-Ivány József képviselő a terv keresztülvételének akadályairól legutóbb vezércikkét írt, amelyben a következőkre mutatott rá:

hogyan sokkal többet lehet tenni, nagyobb, erősebb, gyakorlatibb értékű kapcsolatokra lehet szert tenni a kisebbségi realpolitika támogatására akkor, ha tisztán magyarokra terjed ki organizmusunk, akiket egy pártba kell egyesíteni. A mi feladatunk: elismerni, hogy Szlovenszkióban a szlovákok a vezetésre jogosultak, testvéri békére törekedni velük, nemzeti érdekünk kára nélkül, de borsót törni az orruk alá, mert nem mondhatom másnak a koncepció

ezt a részét, nem helyes, nem méltó és ez csak az ezeréves együttélést csufolja meg. A csak magyarok pártja sokkal alkalmasabb arra, hogy csehországi és szlovenszkió német tömegek rokonszenvét felkeltse. Az egységes magyar párt nem öncél, de egy állomás magasabb cél felé. Az a hibás álláspont, hogy mi magyarok szervezzük a szlovákokat és mi vezetjük őket. A helyes ez: mi magunk szervezzük és nálunknál erősebb pártokban helyezkedünk el.

Megalakult a görög forradalmi kormány

A parlamentben erős ellenzéke lesz Pangalosz tábornoknak

Athénből jelentik: Pangalosz tábornok szombaton Konduriotisz köztársasági elnöknek előterjesztette az új kormány névsorát, amely a következőképp alakult meg:

Miniszterelnök és hadügyminiszter: Pangalosz tábornok.

Tengerészet és külügy: Hadzsikiriakosz tengernagy.

Pénzügyminiszter: Kotinasz, aki ugyanezt a tarcát töltötte be a Mihalokopulosz kabinetben is.

Belügyminiszter: Panatopotulosz tábornok.

Kereskedelem és ipar: Bubulisz.

Az új kormány, amely hétfőn mutatkozik be a parlamentben, nem valószínű, hogy többséget kap, mert kétségtelen, hogy Mihalokopulosz, Kafandarisz és Kondilisz hűveikkel

együtt a kormány ellen fogják szavazni és csak Papanasztaziú lesz a kormány mellett.

A kamara öt köztársasági pártja között legerősebb a konzervatív csoport Mihalokopulosz vezetése alatt, a második helyen áll Kondilisz tábornok nemzeti demokrata pártja, következik utána számra nézve a Kafandarisz vezetése alatt álló szabadelvű haladópart, míg Papanasztaziú pártja, a demokrata szövetség csak negyedik helyen áll.

Pangalosz tábornok párthívei előtt úgy nyilatkozott, hogy abban az esetben, ha a köztársaság jelenlegi elnöke bármilyen oknál fogva is lemondana, helyébe köztársasági elnöknek Hadzsikiriakosz tengernagyot választanák meg.

Kína megszakítja a diplomáciai viszonyt Angliával

Ujabb áldozatai vannak a kínai forrongásnak

Londonból jelentik: Pekingi jelentések szerint egyre erősebb az áramlat, amely az Angliával való diplomáciai viszony azonnali megszakítását követeli, azzal érvelve, hogy Anglia nagyarányú gazdasági háborúra készülődik Kína ellen.

Kantonban a legnagyobb mértékben folyik az izgatás az idegenek ellen. A lapok azt írják, hogy Kanton példájára a többi városból is távozásra kell kényszeríteni az idegeneket. A legutóbbi összeütközésnél elesett nyolcvan kínai diák temetésénél nagy tüntetések voltak. Megállapítást nyert, hogy a diákok abban a csoportban voltak, amely egy külföldi koloniat készült megrohanni s amelyre a hadihajók gépfegyverrel tüzeltek. Ugyanakkor több száz tüntető megsebesült. A hadihajók állandóan cir-

kálnak a kikötő közelében, mert tartani lehet, hogy az ország belsejéből a Kantonba igyekvő külföldieket támadás fogja érni.

Hongkongban egy lövöldözés alkalmával harminc kínait megöltek és ketvenet megsebesítettek.

A Daily Telegraph utal arra, hogy a kínai zavargásokat szovjetorosz pénzén szítják és követeli az Oroszországgal való diplomáciai viszony azonnali megszakítását. A lap szerint Rakouszky londoni szovjetkötvetnek nem szabad többé Angliában megjelennie.

A kínai diákok uniója felhívást intézett valamennyi kínai diákhhoz, akiket felszólítanak arra, hogy tanulják meg a hadviselést és készüljenek el az ország függetlensége érdekében a hadbavonulásra.

A francia kamara megszavazta Caillaux pénzügyi javaslatait

A szocialisták javaslatát a kamara elvetette

Párisból jelentik: A kamara pénzügyi és elmondotta, hogy az állam hosszú lejáratú adósságnak összege 150 milliárd frank és ugyanannyi a rövidlejáratú is. A közel jövőben ezenkívül esedékes 1800 millió kincstári utalvány beváltása, valamint három milliárd frank hadi kölcsönkötvény kifizetése. A helyzetet inflációval semmiesetre sem lehet megoldani, moratórium is ki van zárva, mert a polgárság joggal követelheti, hogy az állam siessen konszolidálni az állapotokat. Ezt a célt szolgálja az új aranykölcsön, mely minden problémát megold és az államot sem terheli s mert kamatozása alacsony. A kormány csak normális eszközökkel segíthet és ennél a kölcsönnél fontos a nép bizalma. Franciaország, véleménye szerint kikerül a nehéz pénzügyi helyzetből, ha a kamara a kölcsönt megszavazza.

Caillaux beszédét a centrum és a radikális pártok tetszéssel fogadták, a szocialisták és a kommunisták azonban csendesen viselkedtek és

Ismertette az ország pénzügyi helyzetét és elmondotta, hogy az állam hosszú lejáratú adósságnak összege 150 milliárd frank és ugyanannyi a rövidlejáratú is. A közel jövőben ezenkívül esedékes 1800 millió kincstári utalvány beváltása, valamint három milliárd frank hadi kölcsönkötvény kifizetése. A helyzetet inflációval semmiesetre sem lehet megoldani, moratórium is ki van zárva, mert a polgárság joggal követelheti, hogy az állam siessen konszolidálni az állapotokat. Ezt a célt szolgálja az új aranykölcsön, mely minden problémát megold és az államot sem terheli s mert kamatozása alacsony. A kormány csak normális eszközökkel segíthet és ennél a kölcsönnél fontos a nép bizalma. Franciaország, véleménye szerint kikerül a nehéz pénzügyi helyzetből, ha a kamara a kölcsönt megszavazza.

Caillaux beszédét a centrum és a radikális pártok tetszéssel fogadták, a szocialisták és a kommunisták azonban csendesen viselkedtek és

tartózkodtak a tetszésnyilvánítás-tól.

Painlevé miniszterelnök szöveget fel ezután. Az ország érdekei mellett — mondotta — a pártérdekeknek háttérbe kell szorulniuk. Caillaux pénzügyi politikája teljesen normális helyzetet fog teremteni, de a sikerhez szüksége van a kormányoknak nagy szavazattöbbségre és bizalomra.

A szocialisták a miniszterelnök beszéde után előterjesztették és megindokolták a vagyondézszerű szóló javaslatukat, majd reggel öt órakor az elnök szavazásra tette fel a kérdést. A szavazás során 340 szavazattal 210 ellen a szocialisták javaslatát elvetették. Ugyanilyen szótöbbséggel szavazták le a kommunisták javaslatát a bankok nacionalizálásáról és a nagytőke kisajátításáról. Caillaux törvényjavaslatának hat milliárd aranykölcsönről szóló szakaszát, amelyre nézve Painlevé felvetette a bizalmi kérdést, 328 szavazattal 119 ellenében fogadták el. A javaslat fölötti általános szavazás során a kormány mellett 300, ellene 34 szavazat esett. A szocialisták és a baloldali radikálisok több tagja tartózkodott a szavazástól. A kormány ellen csupán a kommunisták szavaztak.

Román-bolgár közeledés

Duca román külügyminiszter látogatást tesz Szófiában

Bukarestből jelentik: A külügyminiszteriumban és a politikai körökben az a hír terjedt el, hogy Duca külügyminiszter júliusban ellátogat Szófiába. A látogatásnak a beavatottak szerint az a célja, hogy viszonzza Cankov bolgár miniszterelnök és Kulfov külügyminiszter bukaresti látogatását, aki egy román-bolgár szövetségi szerződés megkötése ügyében járt el a román fővárosban.

Duca látogatásának a diplomáciai udvariassági formákon túlmenő jelentőséget tulajdonítanak és a két állam közeledéséhez vezető újabb lépésnek tekintik. Duca szófiái útjának folytatásaképpen Görögországba is el akar látogatni, hogy bensőbb közeledést és diplomáciai együttműködést teremtsen Görögországgal s esetleg kibővítsa a görög-jugoszláv alliancót, amely utóbbi érdekében román közvetítésre kezdtek újabb tárgyalásokat.

Nyolc vagon repülőgépet

feltartóztattak Magyarországon

Antant-bizottság foglalta le Románia svájci aeroplánjait

Budapestről jelentik: Nagy feltűnést keltett a Magyar Államvasutak ellenőrző osztályának az a fölfedezése, hogy Románia repülőgépeket akar Magyarországon átszállítani.

A repülőgépek Svájcba érkeztek a románok számára és nyolc teljes vagonot öltenek meg. Azonnal intézkedés történt, hogy a küldeményt feltartóztassák; a vagonok egy része Biharkeresztes határállomáson, a másik része a mosoni állomáson van s egyelőre a repülőgépeket nem szállítják tovább.

Az antant katonai ellenőrző bizottságának Magyarországon időző tagjai intézkedtek a repülőgépek feltartóztatásáról és intézkedésüket azzal indokolják, hogy repülőgépeket még tranzit-áru gyanánt sem lehet Magyarországon átvinni.

Ítélet a Rathenau-pörben

Négy évre ítélték Rathenau gyilkosának cinkosát

Lipcséből jelentik: A Rathenau-perben az ügyész képviselője Brandt Günther egyetemi hallgató ellen gyilkosságban való bűnrészeség miatt, melyet azzal követett el, hogy nem tett jelentést a gyilkosság tervéről, három és fél évi fegyházbüntetést és jogosulatlan fegyverviselés miatt 500 márká pénz büntetést indítványozott. *Küchenmeister* vádlottal szemben bizonyítékok hiányában az államügyész a vádat elejtette.

Lorenz, a birodalmi törvényszék elnöke szombaton délelőtt hirdette ki az ítéletet, amely a következőképpen hangzott: A bíróság *Küchenmeister* a birodalmi ügyész javaslatához képest fölmenti, Brandt pedig a büntetőtörvény 139. §-ába ütköző bűntény miatt följelentés elmulasztása címén s a gyilkosságban való részvétel vádjának eljártásával négyévi fegyházra és 500 arany márká pénz büntetésre ítéli.

Feljelentették a belügyminisztériumnál a szubotícai rendőrséget

Megindult az eljárás a detektív megvádoló ellen

A szubotícai rendőrfőkapitányságra szombaton délelőtt távirat érkezett a belügyminisztériumtól, amely közli, hogy özvegy Nincsevics Vécóné és Gyelmis Juliska szubotícai lakosok bántalmazásával kapcsolatban — amiről a *Bácsmegyei Napló* is megemlékezett — pénteken feljelentést tettek a szubotícai rendőrség ellen a belügyminisztériumban. A távirat utasítja a rendőrfőkapitányságot, hogy az ügyben indítson vizsgálatot és annak eredményéről küldjön jelentést.

A belügyminisztériumhoz érkezett feljelentést érdekes teszi az a körülmény, hogy szombaton délelőtt a távirat megérkezéseivel egyidejűleg egy özvegy Nincsevics Vécóné, mint Gyelmis Juliska visszavonták a rendőrségen állítólagos bántalmazójuk miatt tett feljelenté-

süket. Erdeklődésünkre *Pesics* Vladimir rendőrfőkapitány-helyettes elmondotta, hogy a feljelentés ügyében megindított nyomozás kezdetén már nyilvánvaló volt, hogy a feljelentők vádja teljesen alaptalan és mint utóbb kiderült, csupán bosszu műve. A feljelentők épp ezért, mielőtt a vizsgálat befejeződött volna, visszavonták feljelentésüket. A rendő-

ség most úgy Nincsevicsné, mint Gyelmis Juliska ellen megindítja az eljárást hatóság félrevezetése címén. azonkívül a megrágalmazott detektív is bűnvádi feljelentést tesz ellenük hamis vád és rágalmozás miatt.

A rendőrség a vizsgálat eredményéről a napokban tesz jelentést a belügyminisztériumnak.

Detroitban agyonlöttek egy kivándorolt szerb kereskedőt

Egy részeg amerikai rendőr gyilkossága fényes nappal a főuccán robogó autóban

Beogradból jelentik: A beogradi rendőrséghez az amerikai *Detroit* város rendőrsége megkeresést intézett, amelyben adatokat kér egy beogradi születésű jugoszláv állampolgárról, aki Detroitban gyilkosság áldozatává esett. Az aktából kiderül, hogy a meggyilkoltat *Radulovic* Gavronak hívták és hogy a gyilkosság szinte hihetetlen körülmények között történt. *Radulovic*ot a szigorú alkoholtilalom hazájában egy részeg amerikai közrendőr gyilkolta meg, nappal, *Detroit* főuccán járgató autójában.

Az amerikai rendőrség átirata elmondja, hogy *Detroit* közelében egy borzalmasan összelőtt hullát találtak, amelynek személyazonosságát nem sikerült megállapítani. Néhány nap múlva jelentkezett a detroiti rendőrségnél *Ervin Hansen* huszéves földbirtokos és közölte, hogy lelkiismerete kényszeríti egy nagy titok leplezésére. Elmondotta, hogy egy napon falujából automobilon *Detroit*ba érkezett üzleti ügyei elintézéséig. A rendőrség épülete előtt egy közrendőrtől kérdezősködött, merre kell mennie. A rendőr azonnal felajánlotta, hogy elvezeti a kereskedőhöz, be is ült az autójába és utközben közölte a fiatalemberrel, hogy tud egy titkos bart, ahol alkoholt mérnek ki. Hansen eleinte vonakodott, azt hitte, hogy a rendőr be akarja ugratni, végül mégis a barba hajtottak. A titkos lebujsban, ahol vidám shimmy hangjai mellett folyt a whisky, a rendőr bemutatott a fiatalembernek egy *Radulovic* Gavra nevű szerb keres-

kedőt, akiről azt mondta, hogy gyakran szokott vele együtt inni. Egy óra hosszat iddögáltak hármásban, miközben a rendőr és a kereskedő különböző tréfákat üttek egymással. A rendőr egy óvatlan pillanatban kihuzta *Radulovic* zsebéből a pénztárcát és a kereskedő követelőzésére tréfásan azt válaszolta, hogy nem adja vissza. A két meglehetősen ittas ember emiatt összeszólközött és *Radulovic* felírta a rendőr számát, azzal fenyegetve, hogy fel fogja jelenteni. A rendőr erre visszaadta *Radulovic*nak pénztárcáját és rögtön ezután azt indítványozta, hogy induljanak egy kis autósétára.

Az autóbilt *Hansen* vezette, hátul az ülésben *Radulovic* és a rendőr ültek. Amikor az autó a fő-avenuen robogott, *Hansen* egyszerre revolverdördülést hallott. Hátropillantott és látta, hogy a rendőr másodszor is az autó mélyébe céloz, ahol ekkor *Radulovic* már vérben tetrengett. Az utvonalon számtalan automobil, villamos, autóbusz száguldott és a robogó autón elhangzott revolverlövéseket senki sem hallotta. *Hansen* ekkor fékezni kezdett, de ebben a pillanatban a rendőr átugrott a sofőrülésre és revolverét *Hansen*re szegezve kényszerítette, hogy hajtsen. Így értek ki a város végére és egy erdős helyen álltak meg. *Radulovic* ekkor még hörgött. A rendőr lehuzta az autóról, rátérdelt és fojtogatni kezdte. Néhány másodperc múlva halott volt.

A holttestet ekkor bevonszolták az erdő sűrűjébe. A rendőr fogadalmat tette-

tett *Hansen*nel, hogy a történeteket soha, senkinek sem árulja el, különben vele is végez. *Hansen* pár napig őrizte a titkot, de végül lelkiismerete nem hagyta nyugton és jelentést tett a rendőrségen. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkos közrendőr: *Mac Kirhan*, aki ellen az a gyanu, hogy már több hasonló bűncselekményt követett el. *Mac Kirhan* letartóztaták, de őrizetbe vették *Hansen* is, akinek szerepe szintén gyanu.

A beogradi rendőrség megállapította, hogy a meggyilkolt *Radulovic* husz évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába. Eleinte aranyásó volt Kaliforniában, később bányafelügyelő lett. A háború idején az akkor ötvenéves *Radulovic* visszatért és Szalonikiben önként jelentkezett a szerb hadseregbe. A háború végeztével *Radulovic* ismét visszautazott Amerikába, ahol azóta kereskedéssel foglalkozott.

Bolgár emigránsok Noviszadon

102 emigráns telepedett le

1923 június 4-én, a véres ambuli forradalom idején több ezer legnagyobb részt fiatal bolgár — polgárok és katonák — a jugoszláv határon átmenekültek és előbb *Nis*be kerestek és találtak menedéket, majd a jugoszláv kormány intézkedéseire *Pozsarovac*, *Zajecsar*, *Leszkovac* és *Gorni-Milanovac* községekbe kaptak telepedési engedélyt. A bolgár emigránsok mint ipari- és földművelők kaptak elhelyezést.

A múlt évi nagyobb csoport bolgár emigránsok *Maribor*ba került, míg most egy kisebb csoportot, százkettőt *Gorni-Milanovac*ra *Noviszadra* irányítottak és itt kezdenek munkára alkalmazást. A *Noviszad*ra érkezett bolgár csoportot *Kalceva* Nikola volt bolgár fősoldgábiró vezeti és egyelőre a novisadi városi barakban kaptak elhelyezést.

Kalceva Nikola elmondotta a *Bácsmegyei Napló* tudósítójának, hogy egy *Szerbiában*, mint *Mariborban* meglehetősen vendégszeretettel karolták fel a Cankov uralom miatt emigrált bolgárokat, akik minden politizálástól tartózkodnak és akik itt akarják bevárni a Cankov-kormány bukását.

Találka

Irtá: Stella Adorján

Töltötték a poharakba és jókedvűen ittak. Most, hogy magukra maradtak férfiak, egyszerre hangulatba jöttek, meséltek, tréfáltak és kacagtak, rendkívül sokat kacagtak. Végzetlenül lehet nevetni ilyenkor pityókás reggelen, minden csekélységen. Kalandokat, apró jelentéktelen szerelmi történeteket meséltek egymásnak, afféle »de ez komolyan velem történt meg« dolgokat, amilyen száz is előfordul egy férfi életében. S aztán a csattanós történetek végén mindig megjegyezte valaki:

— Ez aztán remek volt! De jó, hogy a hölgyek lefeküdtek, most legalább kedvünkre eldúrázhatunk.

— Bizony, — szólalt meg a másik — nagy szerű, hogy megszabadultunk a nőktől és egy kicsit magunkra maradtunk.

Balgák, észre se vették, hogy miközben dőlőföven tejszelegtek maguknak, hogy megszabadultak a nőktől, tovább is köztükk maradtak, csak róluk beszéltek és nem csak róluk álmodoztak. Most éppen egy nyugva, szelid kékszemű fiatal ember vitte a szót. Egy párisi kalandról beszélt és mindenki figyelemmel hallgatta.

Abban az időben sokat éjszakáztam, — kezdte a történetet — s így majdnem minden kalandom éjjel kezdődött. Párisban különben is hosszúak a nappalok és rövidek az éjszakák, érthetően igyekszik mindenki az éjszakákat kihasználni. Egyszer egy hajnali három óra tájban egy barátommal hazafelé tartottunk, a néptelen boulevardon. A *Madeleine*-nál uiságot vásároltunk egy száraznő anyóknál, aki úgy kuporgott *Pierre Vignon* remekművének lépcsőzete alatt, mintha furcsa szobor volna a felséges épület alján. A téren két taxi állt egymás mellett, előtük jólöltözött fiatal pár, Estélyi ru-

has nő aranycipőben, brokát belépőben és frakkos férfi cilindereben. Lehet hogy veszekedtek, lehet hogy csak bucsuzkodtak, tény, hogy a férfi beült az egyik kocsiba és elhajtott az *Opera* felé. A nő már rátette az aranycipőt a másik autó lépcsőjére, de úgy látszik, hogy a sofőr okvetetlenkedett, mert ahelyett, hogy beült volna hevesen gesztikulált a vezető orra előtt. Ekkor mi már ott állottunk az autó előtt és néztük a jelenetet. Mindennapi eset volt. A sofőr azt mondta, hogy neki magas borralaló jár, mert félnégyvet mutat az óra. A nő gőgösen válaszolt:

— Maga csak bizza rám a dolgot. A sofőr azonban konkrét ígéretet szeretett volna kapni. Végre beleegyezett abba, hogy megbizik a nő utólagos gavalériájában öngyagsága belevetette magát a nyitott kocsiba. Ebben a pillanatban én, nem sokat kockáztatva, szerényen megkérdeztem:

— Egyszerűen asszonyom?
— Láthatja, — felelt egyszerűen.
— És hova ilyenkor?
— Haza.
A sofőr vigyorgó képpel várta, hogy a diskurzus eldőljön. Ez a pillanat közelebb volt, mintsem hitte volna.
— Elkísérhetem?
— Hovné, ha nincs jobb dolga.
— A barátom is jöhet?
— Persze.

Odaszóltam magvarul a barátomnak.
— Gyere, ülünk be.
Úgy látszik, hogy álmos volt, mert kitért belőle a barátú önfeláldozás.
— Úgyvan, menj csak magad! Csak nem foglak zavarni. Remek nő!
— Nem is lehet látni jól az arcát.
— Dehogy nem. Azt csak látni, hogy jó nő.
Valóban a szürkülletben is leritt az ismeretlenről a jó mód és az ápoltság.
— Vajon mifajta nő lehet? töprengtet a barátom.
— Képzelted, éjjel félnégykor a *Place de la Madeleine*-en.

Öngyagsága már nagyvonta ezt a furcsa beszédet.

— Ha befejezték ezt a kínai nyelvű vitát, — mondta szárazon, — akkor nyilatkozzanak, hogy jönnek vagy nem jönnek.

Szó nélkül beültem az autóba. Ahogy a kocsi dübörögve befordult a *royal*-on, megkérdeztem:

— Hova megyünk?
— Az *avenue du Bois-de-Boulogne* egy kis mellékutcájában lakom.
— Hol volt?
— A *Yardin de ma soeur*-ben.
— Kivel?
— A barátommal.
— Miért hagyta ott magát a *Madeleine*-nél?

— Azt kérdezze meg tőle.
Ahogy bekanyarodtunk a *Champs Elisées*-en, egyszerre elmúltam. Csak költő írhatja le, hogyan fest hajnalban ez a csodálatos sétány. Elbűvölve bámultam az *Arz de Triomphe*-ot, amint fölényesen és méltóságteljesen néz be a *Louvre* udvarára. Merengéseimből a nő hangja riasztott fel. Keményen, hidegen kérdezte:

— Maga gazdag?
Nevettem.
— Nem igen.
— Kár.
Hallgatott egy kicsit, aztán újra megszólalt.
— Nagy kár...
Mosolyogva feleltem:
— Higvie el néha magam is majnem úgy sajnálom, mint maga.
Megpróbálkozott.
— Nem gazdag? Szinokingban van mulatni volt, biztosan. Idegen és Párisban van. Gondolkozzon csak, talán mégis gazdag.
Gondolkoztam.
— Nem, nem; nem vagyok az. Színházba voltam. Igaz, hogy idegen vagyok, de nem mulatni löttem magukhoz. Szegény vagyok.
Még egyszer elsóhajtotta:

— Kár.
Egész uton nem beszélünk többet. Mikor lesegíttem az autóból, kezét nyujtott és így szólt:

— Azért mégis találkozhatunk néha.

Akaria?

— Szívesen.
— Holnap, illetve már ma vasárnap... tudja mit, hétfőn teázzunk együtt a *Claridge*-ben, egy kicsit táncolunk, aztán majd meglátjuk, nem igaz.

— De igaz. Hétfőig még meggazdagodhatok. Nyerhetek egy milliót a sorsjegyen.

— Játszik sorsjegyen?

— Nem én.

— Na menjen, mert a taxi közben folyton többet mutat. És hétfőn pontosan legyen ott. Vizionlátásra,

— Vizionlátásra.

Hétfőn megállapodtam a barátommal.
— Én pont ötkor ott leszek, te gyere utánnam félhatkor. Hátha nem jön el, ne legyek egyedül.

Pár percnél késéssel érkeztem meg az elegáns szállóba. A megszokott kép fogadott. Ott találtam a félvilág legismertebb párisi képviselőit. Csuna finom, elegáns kokott. Itt vadásznak a fontra a dollárra a huszifrankos tea árnyékában. Nagy befektetéssel dolgoznak. Végigjártam az asztalokat. Legalább harminc magányos hölgy. De vajon melyik az enyém? Igazán alig láttam az arcát a félhomályban. Mindegy, végigjártam az asztalokat. Ő lobban megismer. A nőnek jobb az arcemórájuk. Sok firkésző pillantás után végre felfedeztem egy oszlop mögött. Kedvesen mosolygott, amikor odanézttem. Hódolattal köszöntöttem aztán az asztalához léptem.

— Megengedi?

Nevettem.

Leültem és jól szemügyre vettem. Éppúgy ki volt fesve most is, mint este, de talán még finomabb és ápoltabb volt az arca. Sokgyűrűs fehér kezével szórakozottan kopogott az asztalon.

— Réz van itt? — kérdeztem.

TINTA

„Te jó Isten... a Svájc...
meg a fősr...”

Délelőtt a dunaparti korzón csinos hölgy sétál s hallgatom, hogy társalog — Te jó Isten — és kacag a csodálkozástól, majd elkomolyodik és hozzáteszi: Meghalt a lova? Pedig azt mondják, hogy nagyszerű gazda kegyed.

— Du guter Gott. A lova tehát csakugyan jobblétre szenderült, holott ő nagyszerű gazda legyen. Megrémülök. Tömörebben aligha foglalhatnák össze iskolakönyvek számára, oktató például, mikép nem szabad magyarul beszélni. Mintha hegyes acélfurócskával furnák dobhártyámat. A nő kínai selyemruhát visel, keresztretjénymintával és nyírt körmét fényesre sikálták. Kedves is, ápolit is. De az ilyesmi jobban kiábrándít, mintha tarkója pihezőre in három kövér poloska ringatóznék.

Délután újságot olvasok:

— A Svejc ezeket az előfeltételeket nem találja elfogadhatónak...

Csak idáig jutok, aztán az újságot ösztönös irtózáttal az uccai szemétkosárba hullajtom, hogy be ne piszkitsam vele a lócitromos kövezetet. Die Schweiz, die Schweiz. Ahá, a Svájc. Vorbedingungen. Ahá, előfeltételek. Ha tudni akarom, mit gondolnak, előbb németre kell visszacsavarnom, mert itt minden mondat sült német, az emberek lélegzetvétele is az, csak még a szavak váza és máza a miénk.

Este már nem hallgatom a járókelők tereferéjét, nem olvasok. De egy tábláról rám rivall villamosgömbökből kirakott, málnáspiros betűkkel: — Fősr.

Tőprengeni kezdek, mi az a fősr. Ha van a fősr, nyilván van középsőr és alsőr is. Ugy képzelem, a fősr három csillagot hord, a középsőr

— Pár perce.
— Akkor nem mulasztottam sokat.
— Nem.
— Szeret táncolni?
— Igen.
— Gyérünk.
Táncoltunk. Tánc közben nem szeretek beszélni. Elvétem a taktust. A tánc után megelveztem.
— Milven a véletlen. Tegnapelőtt még azt se tudtam, hogy a világon van, ma már itt fogom a derekát.
— Ez az élet drágám. — mondta, ami franciául egy nagyon rettenetesen banális mondás.
Ujra táncoltunk. Mire befejeztük, megérkezett a barátom. Öngyásága érdeklődve nézte.
— Mon ami, — mondtam magyarázólag.
A barátom leült. Ezv kicsit zavartan nézte öngyáságát.
— Szép, mi? — kérdeztem.
Csak bámult bambán.
— Mit nézel? — kérdeztem.
— Te... — mondta dadogva — te, ez nem az a nő...
Majd lefordultam.
— Ugyan!
— Komolyan nem az.
Öngyásága durcásan figyelte az idegen beszédet.
— Rögtön utána iárok a dolognak. — mondta a barátom és felé fordult:
— Hogy van kisasszony? Szerencsésen hazaértek tegnapelőtt a Madeleine-től?
A lány csodálkozott.
— Tessék? A Madeleine-től?
— Igen, a barátommal.
Rám nevetett.
— Mi friss barátok vagyunk. Itt ismerkedtünk meg az előbb. Ugye öregem. No gverünk táncolni.
A barátom hahotázott. Én is. Azzal vizsgáltam magam, hogy szerencsém van a szerelemben. Még akkor is találkozik a nővel a randevun, ha nem jön el a találkára.

csak kettőt, az alsó pedig csak egyet. Kávéházainkban a pincért „fősrnek“ nevezik. Bitt'schoen, Herr Ober.“ Ennélfogva a fősr nyilván a „Hochbrau“, a sör színe-java. A fősr hozza a fősröt, mely a háboruban „Hősök söre“ volt, „Heldenbier“ mert a németektől siettek átvenni ezt a förtelmes összetételt is, hogy milliók rettenetes szenvedését, a kolerát, haslővést és falábat, bizonyos kedélyes bőffögéssel, bizonyos dévaj kacslintással kísérik.

Most azonban már nemcsak hall-

juk a nyelvpusztító kifejezéseket, hanem megvilágítják, rá parancsolják szemünkre. Kiszögezik égboltunkra is. Nincs menekvés. Ha föltekintek a csillagok közé ez ragyog felém: „Fősr, fősr“.

Egyelőre szedem a sátorfám. Idegen országokban majd azoknak a népeknek a nyelvét beszólem, melyek közt megfordulok s lelkemben titkosan és tisztán megőrzöm az enyémet.

De ti, mire hazajövök, vajjon tudtok-e még majd magyarul?

Kosztolányi Dezső

Stambolijski vagyont elkobozták

Ujabb halálos ítéletek Bulgáriában

Szófiából jelentik: Szlivenben a haditörvényszék az összeesküvők pörében hat halálos ítéletet hozott, a többi vádlottat súlyos börtönbüntetéssel sújtotta.

A főlebbviteli törvényszék végső fokon úgy döntött, hogy az állam javára elkobozza Stambolijski vagyont, nyolc nagy földbirtokot, a szlavovicei villát minden ingóságokkal együtt és a készpénzt, nevezetesen 1,941.200 svájci frankot, 187.000 francia frankot,

15.500 cseh koronát, 620 angol fontot, 2,000.000 bolgár levát és több másféle kisebbségű idegen valutát, továbbá az értékpapírokat. Stambolijski vejének, Bojadjevnek a vagyont is elkobozza az állam, még pedig földbirtokát, több házat, az ingóságokkal együtt és 205.000 leva bankbetétet, amelyekről a főlebbviteli törvényszék kimondta, hogy az törvénytelen módon szerzett vagyont.

A magyar ellenzék harcot indít Horthy kormányzó ellen

Sorozatos támadásokra készülnek az államfő tekintélye ellen
Meglátogatta-e a kormányzó Héjjas családját?

Budapestről jelentik: A kormánypárti körökben nagy idegességet kelt, hogy az ellenzék egyre inkább szembeálló rendszerességgel Horthy Miklós kormányzó ellen élezi ki támadásait.

Azt az elvet, hogy az államfő személyét nem szabad belevonni a parlamenti vitába, az ellenzék látszólagos lojalitással magdélv teszi, közben azonban minden lehető alkalommal belekeverik a kormányzó nevét az ellenforradalmi gyilkosságok szennyesébe, szemmeláthatólag azzal a céllal, hogy így lejárássák. A kormánypárt jobboldali tagjaiak körében különösen nagy felháborodást keltett Rakovszky Istvánnak — IV. Károly husvétli puccs-miniszterelnökének — szereplése, aki legutóbbi nemzetgyűlési beszédében és közbeszólásaiban sértő módon emlékezett meg a kormányzóról, állandóan le-admirálisozta, idézte az ismert gunyverset, amely szerint »Elveszett a tenger, megmaradt az ember,« célzást tett az egyik angol királyra, akit gyilkosnak neveztek a brit parlamentben és amikor egyik szónok a gyilkosokról beszélt, megjegyezte, hogy fejtől büzlök a hal. Néhány fiatal jobboldali képviselő kijelentette a nemzetgyűlés folyosóján, hogy ha Rakovszky István a mentelmi jog védelme alatt folytatni próbálná az államfő tekintélyének ezt a szisztematikus aláásását, akkor módot fognak találni arra, hogy azonnal elhallgattassák.

Az ellenzéknek a kormányzó ellen megindított kampányában mindenesetre kapóra jön az, hogy Ulain Ferenc fajvédőképviselő és Kádár Lehel, az ebredek legismertebb publicistája egy törvényszéki tárgyaláson, mint ismeretes, elszólták magukat és azt állították, hogy Héjjas Iván felhatalmazást kapott a kormányzótól — akkor még fővezértől — gyilkosságainak elkövetésére. A kormány természetesen nyomban perbefogatta Ulaint és Kádárt, s az ügynek ez a része így el is van intézve, azonban váratlan bonyodalmat okozott, hogy Héjjas Iván — akit senki sem kérdezett — jónak látta megszólalni ebben az ügyben és nem cáfolta meg Ulain és Kádár kijelentését, hanem csupán

annyt jelentett ki, hogy nem ő informálta Ulaint és Kádárt és hogy tetteiért vállalja a felelősséget. Ebben az ügyben az ellenzék újabb támadásokra készül a kormányzó ellen, firtatni kívánják ugyanis Héjjas Iván állítólagos baráti kapcsolatát a kormányzóval. A tüzéségi előkészítése ennek az attacknak már megtörtént Rupert Rezső beszédével, aki kormánynyilatkozatot követelt ebben az ügyben és sikerült neki olyan beállítást kölcsönöznie a dolognak, mintha az államfőre nézve dehonosztáló lenne Héjjas Ivánnal érintkezés. Beszéde után a folyosón többen megkérdezték Rupertet, hogy legalább igaz-e, a mit kérdő formában állított, hogy Horthy kormányzó látogatást tett Héjjas családjánál.

— Hogyne lenne igaz, — felelte Rupert — az orgoványi gyilkosság után vizitelt le. Benne volt minden lapban.

— Én még arra is emlékszem, — szólt közbe Várnai Dániel szocialista képviselő — hogy azt a kecskeméti lányt, aki a pályaudvaron virággal fogadta, Eördögh Angyalának hívták.

Mire Rakovszky István maliciózan idézett megint a régi költeményből:

— »Egy szép nő lelkünknek angyal és eördögh egyaránt lehet.«

A fajvédők képviselői is beleszóltak a vitába és annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy nem lehet előltni a kormányzóknak, hogy kikkel tartson főnt baráti viszonyt és kikkel ne. Eleshangu »barátságos mérközés« keletkezett ezután a fölött a kérdés fölött, hogy Héjjas Iván gyilkos-e, vagy nemzeti hős.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett az is, hogy a kormány szó nélkül hagyta Rupert Rezső parlamenti felszólalásának ama részét, amely szerint a kormányzó az urnapi tisztelgő küldöttség előtt állított eddig nem ismert beszédet is mondott, amelyben állást foglalt a kormány lagymatag politikája ellen és kifejezést adott annak a nézetének, hogy lesz még másképp is. A kormány hallgatását annál furcsábbnak találták, mert Vass József helyettes miniszterelnök résztvett a nemzetgyűlés ülésén. Mindenki azt várta, hogy nyom-

ban cáfolni fog, a helyettes miniszterelnök azonban nem szólalt fel. Nem adott ki cáfolatot a kormány a szokásos módon, a Magyar Távirati Iroda útján sem.

A kormányzó elleni kampány a nemzetgyűlés szombati ülésén is folytatódott, amikor Pallavicini György ögróf meglepetésszerűen Beniczky Ödön tanu-vallomásáról — a síófoki látogatásról — kezdett beszélni. Beniczky tudvalevőleg Pallavicinire, Andrásyra és Bethlenre hivatkozott annak igazolására, hogy Horthy Miklós akkori fővezér Síófokon pogromot helyettesítő türdetéséről beszélt előttük és nagyatádi Szabó István lab alól eltevéséről. Pallavicini és Andrásy hallgattak idáig és megvárták, amíg Bothlen miniszterelnök — hosszú habozás után — végre kijelentette, hogy nem emlékszik Horthynak ilyen nyilatkozataira. Most azután Pallavicini kijelenti, hogy Bethlennek ugy-újszik rossz a memóriája...

Torontálmege

jóváhagyta Becskerék költség-velését

Az ingatlanátruházási illetékről szóló javaslatot a legközelebbi megyei ülésen tárgyalják le

Velikibecskerekéről jelentik: Torontál vármegye rendkívüli közgyűlését szombat délelőtt tartotta meg. A közgyűlés elején Zubkovic Pál főjegyző bejelentette, hogy a vármegye élére alispán került, Krstics Váza volt szombori alispán és azt indítványozta, hogy egy háromtagú küldöttség hívja az új alispánt a rendkívüli közgyűlésre. Pár perc múlva megjelent a teremben Krstics Váza, aki nyomban átvette az elnöklést és rövid beszédben kifejtette programját, majd megnyitotta a közgyűlést.

A napirend előtt Anikcs Bozsó terjesztette elő interpellációját a vármegye súlyos közegészségügyi és közlekedésügyi viszonyairól és a községi közigazgatás hibáiról. Krstics alispán az interpellációra válaszolva kijelentette, hogy csak akkor fog válaszolni az interpellációra, ha már tájékozódott a vármegyről.

A közgyűlés tárgysorozatának legfontosabb pontja volt a kétszázalékos megyei ingatlanátruházási illeték bevezetéséről szóló javaslat. Az állandó választmány azt indítványozta a közgyűlésnek, hogy a javaslatot vegye le a napirendről. Hosszu vita után szó többséggel Beslcs Nikola javaslatát fogadta el a közgyűlés, amely szerint az ingatlanátruházási illeték bevezetéséről szóló javaslatot legközelebbi közgyűlés napirendjére tűzzék ki és addig a vármegye részletesen indokolja meg, hogy milyen beruházások késztetik az újabb illeték kivetésére.

A városi tanácsképezzde áthelyezésével kapcsolatban a közgyűlés elvetette az állandó választmány javaslatát és úgy határozott, hogy nem vásárolja meg a Messinger-intézetet, hanem utasítja az alispánt, hogy a tanítónképző céljaira szerezze fel a szükséges helyiséget és annak megvásárlására megfelelő fedezetet.

A közgyűlés az állandó választmányának Becskerék város költségvetéséről szóló javaslatát is elvetette és a költségvetést elvetette azzal a megszorítással, hogy azt az alispán még egyszer felülvizsgálja. Utancsak elfogadták a villanytelep költségvetését is és a választmányának vizsgálóbizottság kiküldetésére vonatkozó indítványt szó többséggel megszavazták.

A közgyűlés végül kisebb segélyeket szavazott meg, majd Krstics alispán az ülést délután két órakor bezárta.

LIPK FÜRDŐ megnyitotta szezonját modern berendezésével és alacsony árral
Biztosan gyógyít. Teljes penzói ára jó élemezéssel, fürdővel, lakással és az összes díjakkal az előszobában hivatalnok és kedvezményesek részére 50—80 dinár, a többieknek 60—105 dinár naponta. — Bővebb felvilágosítással szolgál a Fűrdőigazgató.
3200

Félórai séta Landru birodalmában

A kivégzett kékszakál villájához nem mer közeledni a faia népe

Páris, június hó.

(A B. N. kiküldött tudósítójától.)

A tükörsíma hengerelt, olajozott országuton kilencven kilométeres sebességgel haladt kis Licorne-kocsink. A versailles-i palota mint a mesék kacsálában forgó várkastélya csillog a napfényben. Az autó egymásután falja a kilométereket. Délnyugati irányban már hatvan kilométerre robognak Páristól. Háromnegyedóra ut a modern közlekedés mai korszakában. Egymásmellé sorakozott pirosfedelű házak között állapodunk meg, tipikus, gazdag francia falucska-ban. Vendéglátó gazdánk, az autó tulajdonosa villát akar vásárolni a környéken s egy ismert helyi ingatlanügynökhöz visz utunk. Sorra járjuk a szomszéd helységek eladó villáit. Csupa modern berendezésű majdnem művészi szépségű épület, valamennyi villanyvilágítással és vízvezetékekkel. Ötven-száz-ezer frankba kerül itt egy ilyen elegáns kertés nyaraló egy órányira Páristól és három órányira a tengerparttól. Sétánk közben Gambais községbe érünk. A kövér jóvialis ingatlanügynök mosolyogva mondja:

— Itt tudok egy nagyszerű, olcsó villát...

Rejtelmesen nevet hozzá.

— No ezt megnézzük, — felelt a villakunsaft.

— Félek, hogy a nagyságos asszonynak nem fog tetszeni.

Az előbbi misztikus mosoly.

— Mért ne tetszene. — kérdi az asszony csodálkozva — ha olyan nagyszerű és olyan olcsó az a villa.

Az autó ötödik utasa Nagy Endre is beleszól a vitába:

— Mi baja van annak a furcsa villának, hogy nagyszerű is, olcsó is és mégse tetszik az asszonyoknak.

Válasz helyett az ügynök rámutatott a falu szélén egy csinos magányos villára:

— Ez az.

Megállottunk előtte. Szép földszintes kis villa előtérben kissé elhanyagolt virágoskerttel, háta mögött nagy veteményessel. Látszik rajta, hogy hosszabb ideje lakatlan. Rácsos kapuján felirat: Szigoruan tilos a bemenet.

— Nagyon kedves a villa. — mondja a vevő — ez mennyibe kerül.

— Hihetetlenül olcsó.

— Ki a gazdája?

— Meghalt.

— Ki volt a gazdája?

Az ügynök sunyin, szinte teátrálisan válaszolja:

— Landru.

Az annyira ismert szóra az asszony halkán sikolt egyet.

— Gyerünk innen.

Borzadva néz a kis házra. Bennünket csak most kezd érdekelni a dolog. Az ügynök magyarázza.

— Ebben a villában tette el láb alól az összes nőket. Nem lehet tudni, hogy a szép virágok alatt nem-e asszony-csontokat találta a kapa. A rokonság eladná minden áron, de senkinek se kell. Ingyen se...

— Miért van odatéve a tábla, hogy »Defense d'entrer?« A lakosság miatt?

— Dehogyan kérem! Nem mer oda senki belépni. A kíváncsi amerikaiak miatt, akik Párisból is kirándulnak ide megnézni a bünbarlangot és az összes csecesbecsüket elhordták emlékeknek...

Benn a faluban bizalmatlanul néznek reánk, ha szóba hozzuk a »község szégyenét«. Öreg anyóka keserűen mondja:

— Felejtjük el urak, ne beszéljünk róla. Megverte az Isten Gambais-t ezzel a szörnyűséggel. Ma is itt kísért még a lelke a faluban ennek a nyomorultnak. Messzi elkerüli a falut minden jólelkű.

— A villájával mi lesz? — kérdeztük.

— El kéne azt égetni kérem, hogy

még nyoma se maradjon meg.

Nagyon szigorú az öregasszony. Másik idős nő más véleményen van a sokszoros gyilkosról.

— Nem volt az épeszű ember, — mondja. — Rettenetes! Ha rá gondolok, hogy elégette a nőket és megtartotta a

pénzeket. Örült volt az kérem, tessék elhinni.

Nagy Endre csendesen jegyezte meg:

— Ez nem bizonyít semmit. Akkor lett volna örült, ha a pénzeket égeti el és a nőket tartja meg.

(s. a.)

Lederer a feleségére is rálőtt

Megtalálták a tölgyfaucjai lakásban a Lederernének szánt golyó nyomát

Budapestről jelentik: Pénteken tartották meg az új helyszíni szemlét a hálláraitelt Lederer Gusztáv csendőrfőhadnagy lakásán. Ledererné ugyanis már a hadbírósi tárgyaláson is úgy vallott, hogy férje szerelmeftérséből ölte meg Kodalkát, akinek meggyilkolása után Lederer feleségére emelte a pisztolyt és azt el is sütötte, azonban a golyó az ebédasztal tetejét horzsolva a falba furódott. Ledererné a katonai főtárgyalás óta is állandóan azt hajto-gatta védője előtt, hogy férje veie is végezni akart. Dr. Lévai Tibor védő kérelmére az asszony szavainak igazolására pénteken délben megtartották az utolsó helyszíni szemlét.

A bizottság tüzetesen megvizsgálta az ebédasztalt és a két fegyverszakértő megállapította, hogy az asztalon csakugyan ott van egy hét milliméteres pisztolygolyó erős horzsolásának a nyoma. Megállapítást nyert, hogy a golyót az alköv felől küldték az ablak felé és utjában csapódott az asztal tetejé-

hez. Az asztalra terítették azt a linoleum terítőt, amely étkezések alkalmával az abrosz alatt volt és látták, hogy a linoleum-vászon is ott van a golyó vágásának nyoma közvetlenül az asztal sérülése fölött.

Ez a megállapítás most már valószínűsíteni látszik Ledererné állítását. Keresték a golyó nyomát a szemközti falon is, de nem találták. A fegyverszakértők lehetségesnek tartják, hogy a fardt pisztolygolyó az ablak széles, vastag, piros ablakvédőjében megakadt és a parkettra hullott, ahonnan söprés közben elveszett.

A féltékenységi jeleneten kívül Ledererné azt is hangoztatta a katonai tárgyaláson, hogy lakásukban az irások között feltétlenül megvannak azok az iratok, amelyek arról tanuskodnak, hogy közte és Kodalka között többször elszámolások voltak. A vizsgálóbíró azonban hiába kutatta fel a lakást, nem akadt a többször elszámolásokról szóló irások nyomára.

A síófoki találkozás

Pallavicini igazolja Beniczky tanuvallomását — Szilágyi éles támadása a Somogyi-ügyben a Bethlen-kormány ellen

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szombati ülésén folytatták az indennitási javaslat tárgyalását.

Saly Endre szociáldemokrata: Nem vagyunk alkotmányos ország, mert különben nem fordulhatnának elő olyan események, mint amilyenek Magyarországon legutóbb lejátszódtak. Diktatura van és nem a kormány, hanem a kumarrilák és mellékormányok kormányoznak. Az adórendszer igazságtalan és nagyrészt közvetett adókból áll, amelyek a klsembereket sújtják. A hadirok-kantak nyomorognak és a tisztviselők rosszul vannak fizetve, ezzel szemben a vitézi szék avatási ünnepeire sok milliórdot költönek. Még mindig a kilengések korszakát éljük.

Sürgeti a múltban elkövetett gyilkosságok megtorlását és a bűnösök megbüntetését. Határozati javaslatot terjeszt be az esküdtbíráskodás visszaállításáról és Az Újság megjelenésének engedélyezését sürgeti.

Pallavicini György őrgrof: Ellenzéki oldalról azt állítják, hogy azok, akiket Beniczky vallomásaiban megemlített, a kormányval paktumot kötöttek és a kormány megvásárolta őket az esküszakszavak csejtésével. Ez a beállítás való-talan.

Beniczky helytelenül csejkekedett, mert nem kellett volna a titoktartás alól való felmentését kérni,

mivel a jogiolytonosság Budaörsnél ugyanis megszűnt. Helytelen volt, hogy az Az Újságban való tiltott közléssel zavart csinált, hiszen nem érte el vele azt a célt, amire törekedett. A minisztereink a síófoki találkozásra vonatkozóan tett kijelentéséről, amely szerint nem emlékszik arra, hogy a kormányzó megfenyegetett volna egyeseket azzal, hogy fűrdni fognak.

kijelentem, hogy a minisztereinköt ezuttal alaposan cserbenhagyta az emlékező tehetősége.

Támadja Eckhardt Tibort a nemzetgyűlésen tett legutóbbi kijelentésel miatt, amelyekben az ellenzéki lapok elsüllyesztésével dicsekedett.

Ezek a kijelentések és tettek min-

denképpen méltóak a fővezérség sajtófőnökhöz.

Mindamellert helytelennek tartja, hogy ezeket a régi ügyeket újból előhozzák, amikor sokkal sürgősebb kérdéseket kell ellátni. Mindaddig azonban, amíg a nemzet nem mond ítéletet Budaörs felett, nem fog beszélni ezekről a sürgős kérdésekről sem. A kormány indennitási-javaslatát nem fogadja el.

Haller József keresztényszocialista után Hegymegi-Kiss Pál szólal fel.

— A mostani kormány joltikájának — mondja — nem a nép érdeke, hanem saját hatalmának megtartása képezi az alapját. Magyarországból rendőrállamot csináltak.

Sürgeti az egyesülési, gyülekezési és sajtószabadság visszaállítását. Bírálja a legitimisták akcióját. Rámutat, hogy Gombös Gyula, aki Budaörsnél nagy szerepet játszott, most a békülékenységet hirdeti a kormánnyal. Ha ez a demokrácia érdekében történnék, akkor semmi kifogást nem emelne, de a megbékülésnek a nemzet jogfosztása az ára. Az olyan nagy kérdést, mint a királykérdés, csak a nemzet egyeteme döntheti el.

Szilágyi Lajos szólal fel ezután. Mindenekelőtt elítéli Hedry Lőrinc klotúrpuccsát. Nézete szerint

titkos hatalmak akarata érvényesül a kormány működésében, amely hatalmak sokszor szembe helyezkednek a kormánnyal is. Ez a titkos társaság Etelközi Szövetségnek nevezi magát. A Somogyi-ügyben úgy lát-szik, ok van az eltussolásra, mert nagyon hallgatnak róla.

Érthetetlen a minisztereink hallgatása a Somogyi-gyilkosság ügyében feltett kérdésekkel szemben. Mindenért a minisztereink felelős, mert nem nyilatkozott őszintén. Miért nem hozza nyilvánosságra, hogy

ki volt az, aki a Somogyi-gyilkosság nyomozási iratát az irattárban elsüllyesztette.

Miért alapon mondta a minisztereink, hogy a szemlítették még nem tették.

Bethlen hallgatása azt a benyomást kelti, hogy fontos okai vannak az eltussolásra.

A legitimisták új akciójának nem tulajdonít fontosságot. A legitimisták közt ellenzéki és kormánypárti képviselők vannak, ami teljesen különös és lehetetlen helyzet. A legitimistáknak a demokratikus ellenzékben van a helye. Az államforma kérdését és a királykérdést népszavazás útján kell rendezni. Az indennitást nem fogadja el.

Kun Béla bírálja a választójogi törvényt. Az indennitási-javaslat ellen fog szavazni.

Szakács Andor elismeri, hogy a miniszter sikereket ért el Genfben, de könnyű dolga volt.

Horváth Zoltán: A tuloldal minden bajért az októbristákat teszi felelőssé. Miért nem helyezik azokat vád alá, a kik az októberi forradalomért felelősek, annak ellenére, hogy ők maguk is több ízben tettek a palamentnek vád alá helyezési indítványt. A tuloldalnak egyébként sincs joga ezt felhánytorgatni, hiszen ők írták alá a trianoni békeszerződést.

Szomjas Gusztáv: Az az októberi forradalomnak volt a következménye.

Horváth Zoltán: Szemtanuja voltam, hogy Hock János sirva fakadt, amikor a Vyx-féle jegyzéket olvasta.

Huszár Károly: Franchet d'Espérey azt mondta, hogy a két forradalom rosszabbította a határokat.

Horváth Zoltán: Franchet d'Espérey katona volt, az ő kijelentései nem mértékadóak.

Kifogásolja, hogy a kormány akkor, amikor megengedi a legitimisták agitációját és szervezkedését, a köztársasági mozgalmat megtiltja. Az ország pénzügyi helyzetének javítása érdekében szükségesnek tartja az államtitkárok számának csökkentését és a főispáni állások megszüntetését. Az indennitást nem fogadja el.

Bud János szociálpolitikai miniszter válaszol az ellenzéki szónokoknak és védi az indennitási javaslatot.

Csáky Károly honvédelmi miniszter: Györki Imre tegnapi beszédében súlyos vádakkal illette a hadbíróskodást, amit visszautasítok. Azt mondta, hogy Prónay Pál egyik beadványát annak illetlen hangja miatt egyszerűen visszautasították. Ez ebben a formában nem igaz. Az ügyész valóban megbotránkozott a beadvány hangja miatt és azt visszautasította, azonban később mégis elfogadta.

A Somogyi-ügyben tett tanuvallomások is nyilvánosságra fognak kerülni, de nem lehet minden tanuvallomást nyilvánosságra hozni. Ezt a törvény sem engedi. Az az állítás, hogy a régi iratokban annyi anyag van, hogy azoknak a nyomán kell elindulni, nem állhat meg, mert éppen arról van szó, hogy a régi peranyagot új adatokkal egészítsék ki. A tuloldalon azt állítják, hogy új bizonyítékok is vannak. Ezzel szemben megállapítja, hogy eddig még egy új adatot sem szolgáltatott a hatóságoknak. A kihallgatott tanúk nem tudtak újat mondani. Ha az új eljárás során sem tudnának eredményt elérni, akkor is nyilvánosságra hozzák az új nyomozást, hogy azt mindenki láthassa.

Fényes László tanuvallomásával kapcsolatban kijelenti Csáky, hogy az ügyészségnek joga és kötelessége, hogy csak azokat a momentumokat vizsgálja meg, amelyekre utasítás van.

Itt egyelőre csak a gyilkosság tettesinek megállapításáról van szó és csak később kerülhet sor további lépésekre. Györki — mondja — azt állította, hogy az első vizsgálatot vezető Tahy hadbíró azért mosdították el, mert valóban fel akarta deríteni a gyilkosságokat. Ez tévedés, mert Tahy békülés miatt fosztották meg rangjától és itélték el. Felolvassa az erre vonatkozó hadbíró-sági ítéletet.

Szlováky Béla elnök szavazásra teszi fel az indennitási javaslatot, amit

a nemzetgyűlés általánosságban elfogad. A vita során benyújtott javaslatokat, a tisztviselők fizetésrendezéséről szóló javaslat kivételével a nemzetgyűlés elveti.

Vass József miniszterelnök-helyettes válaszában ezután Rupert Rezső interpellációjára. Kijelenti, hogy a törvényhatóságok urnapi fogadtatása alkalmával a kormányzó csak egy beszédet mondott és pedig a hivatalos beszédet, amiért a kormány vállalja a felelősséget. Más beszéd nem hangzott el.

Ezután még több lényegtelen felszólalás volt. Az ülés negyed tízkor ért véget.

Kötél általi halálra ítélték két háromszoros rablógyilkost

Főtárgyalás a maribori törvényszéken

Mariborból jelentik: A maribori törvényszék kétnapos tárgyalás után szombaton hirdette ki az ítéletet Zlahtics Iván bregi asztalos és segéde, Csics Ferenc bűnperében, akik **hármasság** miatt kerültek a vádlottak padjára. A vádirat szerint Zlahtics és Csics, amikor csempészésért a múlt évben fogházba kerültek, ott összeismerkedtek Mikl Vince studenci jómódu cipésszel, aki szintén csempészés miatt volt elítélve. Hárman elhatározták, hogy kiszabadulásuk után csempész-szövetkezetet alakítanak. Kiszabadulásuk után néhány hónapra, múlt év december 11-én meggyilkolva találták Mikl Vince feleségét és két éves kislányát. Minthogy Mikl elűnt, a rendőrség abban a feltevésben volt, hogy a gyilkosokat Mikl követte el. Két nap múlva azonban az ő holttestére is rátaláltak a közeli erdőben.

A gyanu Csics ellen irányult, aki letartóztatása után be is ismerte, hogy a Mikl családot Zlahticsal közösen irították ki. Vallomásaiban elmondta, hogy Mikl ki akarták rabolni és azért ölték meg. Majd attól félve, hogy Mikl családja nyomra vezetheti a rendőrséget, a cipész meggyilkolása után elmentek Miklékhez és végeztek az asszonnyal, valamint a kislánnyal is.

Az izgalmas tárgyaláson Csics azt vallotta, hogy a gyilkosság értelmi szerzője Zlahtics volt. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után a vádlottakat kötél általi halálra ítélte, azzal az utasítással, hogy előbb Zlahticsot kell kivégezni. A vádlottak nyugodtan hallgatták végig a halálos ítéletet és mindketten felebeztek.

Zeppelinel az Északi sarkra

Az óriásléghajó 1927 májusára készül el királyi kitüntetéssel kaptak az Amundsen-expedíció tagjai

Berlinből jelentik: A birodalmi közlekedésügyi minisztériumban a sarkvidéknek repülőgépen való földelésével foglalkozó nemzetközi tudományos társaság és a Zeppelin-léghajóművek közt megbeszélés volt, amelyen dr. Eckener is részt vett.

A megbeszélésen elhatározták, hogy a Zeppelin-léghajóművek a tudományos társaság céljainak megfelelő léghajót épít és dr. Fritjof Nansen-nak, a tudományos társaság elnökének két sarki vállalkozás céljára rendelkezésére bocsátja. A léghajó építésének költségeit maguk a Zeppelin-léghajóművek vállalják, míg a sarki utazás költségeit nemzetközi uton valódnak összegyűjtendő. Tervbe vették, hogy a léghajót a sarki vállalkozás után más nemzetközi tudományos társaságoknak ajánlják fel, különösen a földfelület ismeretlen területeinek felkutatására.

Eckener dr. a Z. R. III. léghajó volt parancsnoka, aki Amundsenel Zeppelin légi cirkálóval az északi sarkra akar repülni, úgy nyilatkozott, hogy a léghajó 1927 májusára elkészülhet. Hozzá-

tette még, hogy sikeres északi repülés esetén légi közlekedést lehet bevezetni Európa és Kelet-Ázsia között a sarkvidéken keresztül.

Amundsen és társai oslói jelentés szerint egy szénszállító gőzzel elhagyták a Spitzbergákat. Az Aftenposten szerint valamennyi sarkvidéki repülő megkapja az Olaf-rendet. Amundsen, aki már birtokosa az Olaf-rend nagykeresztjének, valószínűleg a polgári éremmel való rendkívül ritka kitüntetésben fog részesülni.

HIREK

Miért hazudnak az emberek

Abban a vegyes társaságban, amely egy nyári vendéglő nagy kerek asztalát ölte körül, a hazugságról s a hazug emberekről vitakoztak. Mindenki előtérte pálcáját a hazug férfi feje fölé. A hazugságot, mint férfiatlan, gyáva produktumát a jellemnek, mindenki elítélte. Mindenki megtalálta a polgári fölháborodás kemény szavait, s csunya szokásnak, a jellem betegségének s hitvány-ságnak nevezték a hazugságot, mindenki temperamentumának megfelelően változtatva ki a megbélyegző jelzőt a magyar nyelv kincsesházából. Egyhanguan helyeselték, mikor a száraz ügyvéd nagyot szíva rossz cigarettájából — mintha annak füstjéből párolná le ezt az igazságot — így szólt:

— Boldogult alyám mondotta, hogy aki hazudik, az lop is, aki pedig lop, az gyilkolni is képes.

Az ügyvéd úgy tette az asztalra ezt a mondást, mint valami családi kincset, jobbközét ünnepélyesen helyezve az asztal közepére. Az iró erre közbeszólt:

— A hazugság nem bűn. Sokszor kell hazudni, hogy jók lehessünk.

Az ügyvéd hevesen tiltakozott:

— Furcsa elvei vannak a művész urnak. Tudja meg, hogy hazudni senkinek sem szabad, se nőnek, se férfinak, se gyerekeknek, se öregnek. A hazugságtól rossz szaga lesz az emberi szájnak. És csodálatos, hogy mégis milyen sok hazug ember van. E téren is rengeteg szomorú tapasztalatom volt már az életben. Olyan embereket kaptam már hazugságon, akiket valóságos szenteknek tartottam. El fogom mondani a legszomorúbb családfájamat, ami ezen a téren ért.

— Tíz évvel ezelőtt történt nyáron. Szabadságomat Margate angol fürdőhelyen töltöttem. Egy reggel, mikor a tengerparton sétáltam, valaki hátmról a vállamra ütött és jókedvűen, de igen hetykén és fölünyesen rámkialtott:

— Szervusz, vörös Rosenberg!

— Hátranéztem. X. államtitkár, a híres, puritán férfi állt mögöttem, akivel együtt jártam a gimnáziumba. Nagyon bosszantott a dolog, mert hiszen X. tudta, hogy már régen Rézaira változtattam a nevemet, ezen a néven levelet is írt nekem, természetesen szíveskérdő levelet, hát miért vörösöz és miért Rosenbergez most engemet, noha egyiket sem szégyeltem. Sem azt, hogy vörös vagyok, sem azt, hogy Rosenberg voltam. Hidegen végig néztem, mint aki nem érti ezt az egész dolgot és angolul ezt mondtam: pardon uram, én önt nem ismerem, mit akar tőlem?

— Ó, bo-bocsánat — dadogta és sietve odébb állt.

— X. hetyke, lelkicsinylő viselkedése sokáig bosszantott és mikor ősszel idehaza megláttam egy felvonásközben az Operában, még mindig belepirultam a szegyenbe. X. is meglátott a nézőtérben és az első sorból sietve hátrajött hozzám. Kedvesen, barátságosan mosolygott és már messziről nyujtotta a kezét.

— Szervusz Rézal, jó, hogy látlak, mert egy mulatságos, furcsa dolgot kell neked elbeszélmem. A nyáron Margate-ban voltam Angliában és a tengerparton sétálva egyszer szembe jött velem

egy ur, aki a megszólalásig hasonított roád. Örültem, hogy magyar baráttra akadtam, odamentem hozzá és elképve a kezét, megráztam: Szervusz, kedves Rézal barátom. Az ur rám nézett, nem értette a dolgot, aztán angolul megkérdezte, hogy mit akarok tőle. Csakhamar kiderült, hogy tévedtem, s egy csodálatos hasonlóságról van szó. Az angol lal azonban, — aki igen gazdag, előkelő lord volt, — nagyon megbarátkoztam, meg is hívott a birtokára Skóciába, ahol két nagyszerű hetet töltöttem a kastélyában. Ilyen furcsa, érdekes véletlenek történnek az életben.

— Énvelem, — folytatta Rézal, — forgott a színház. Mekkora csalódás! X., akit én is, mint mindenki az országban, a férfias jellem és tökéletesség mintaképének tartottam, közönséges hazug fráter. Hát akkor hol van itt még igaz ember? Miért hazudott nekem ez az ember? Semmi haszon ebből őt nem érthette, a történetet sem tette olyan érdekessé, hogy azért érdemes lett volna meghamisítani. Hazudott, mert benne van ez a betegség, mert a hazugság férgé rágia a jellemét.

Itt az ebeszélő hosszabb szünetet tartott. Aztán olyan hangon, amely a sajnálkozástól és szájalomtól mely daltamos és amelyben benne volt az emberiség javithatatlanságán érzett fájdalom, felsóhajtott:

— Hogy miért hazudnak az emberek?... Titokzatos és csodálatos kényszer ez, amit úgy látszik nem lehet leküzdeni.

— Fájdalom, nem lehet leküzdeni, mert kénytelen vagyok bevallani, hogy ez a történet is, amelyet itt most elmondtam, első szótól az utolsóig — hazugság volt. Kemény Simon

*

A Bácsmegyei Napló legközelebbi száma a közbeeső ünnep miatt kedden reggel, a rendes időben jelenik meg.

— Vidovdán. Vasárnap, Szent Vid napján állami ünnep van, amelyen a vasárnapi munkaszünetnél teljesebb általános munkaszünet kötelező. Szent Vid napja történelmi ünnepe volt a régi Szerbiának és történelmi ünnepe most az SHS. királyságnak. Különösen történelmivé emelte ezt a napot a királyság 1921-ben, amikor Vidovdánkor proklamálták az új ország alkotmányát. Vasárnap délelőtt az egész országban, valamennyi hitfelekezet templomában Istentisztelet lesz, amelyen résztvesznek a polgári és katonai hatóságok vezetői.

— A határmenti polgármesterek és főszolgabírák értekezlete. Szentáról jelentik: Csütörtökön tartották meg a szombori vármegyeházán a vajdasági határmenti polgármesterek és főszolgabírák értekezletét a jugoszláv-magyar közigazgatási iratok kicserélése tárgyában. A Zubkovic Pavle dr. becskeréki főjegyző elnökletével megtartott értekezleten megállapodtak abban, hogy az eredeti okiratokat, szabályrendeleteket, alapítványi leveleket, amelyek a Jugoszláviához csatolt városokra és járásokra vonatkoznak, kikérik a magyar kormánytól. Az irattárakat egy éven belül cserélik ki a két kormány kiküldöttéi.

— Genfben lesz a legközelebbi kisantant-konferencia. Bukarestből jelentik: A kisantant három érdekelt állama elhatározta, hogy legközelebbi konferenciáját Genfben fogja megtartani, hogy így egyrészt jobban elkészíthesse minden akcióját, másrészt inkább alkalmazkodhassék az ottani hangulathoz. A konferenciát a Népszövetség szeptemberi ülészaka előtt fogják megtartani s a tanácskozásba Lengyelországot is belevon-

ják, minthogy a Népszövetség ülésnek napirendjén olyan ügyek is szerepelni fognak, amelyek a kisantantot és Lengyelországot közösen érintik.

— Előkészületek a rajnai terület kiürítésére. Düsseldorfból jelentik: Pétain tábornagy Düsseldorfba érkezett. Ugy tudják, hogy a tábornagy utja a rajnai terület kiürítésének kérdésével függ össze. Az erre vonatkozó tárgyalások néhány nap múlva befejeződnek.

— Százéves a Magyar Tudományos Akadémia. Budapestről jelentik: November harmadikán ünneplik meg a Magyar Tudományos Akadémia fennállásának százéves évfordulóját. A jubileumi ünnepségre valamennyi külföldi Tudományos Akadémiának latin nyelvű meghívót küldtek.

— Amundsen utban Osló felé. Oslóból jelentik: Amundsen pénteken délután társaival együtt a Selma nevű szénszállító hajón utrakelt a Spitzbergákról, hogy visszatérjen Norvégiába. Valószínűleg július 11-én fog Osloba érkezni. A norvég fővárosban már most nagy előkészületeket tesznek a merész sarkutazó fogadására. Az érkező hajót Horden kikötőjében egy hadihajó fogja várni és a sarkutazók ezen fogják a további utat megtenni. A levegőben egy norvég repülőosztály fogja a haterőket Holbentől Oslóig kísérni. A főváros lakosságát felszólítják, hogy Amundsen megérkezése napján lobogozza fel házaikat.

— Amerika nem enged el a háborus tartozásokat. Washingtonból jelentik: Kellogg és Melon államtitkárok tanácskozást folytattak, melyben megállapodás jött létre arra nézve, hogy egyetlen esetben sem engedik el európai államok háborus tartozását Amerikával szemben, hanem csak a fizetési határidő kérdésében tesznek engedményeket, ugyancsak a kamatokat illetően is.

— Abd el Krim offenzívára készül. Párisból jelentik: A legutóbbi marokkói hírek szerint Abd el Krim előretörése, melyet a Fez-Tazza-utvonal ellen hajtott végre, csupán bevezetője a készülő általános offenzívának. Abd el Krim célja, hogy az említett uttól északra és délre lakó törzseket csatlakozásra bírja. Ugyancsak tárgyalásokat folytat a Közép-Atlasz területén lakó törzsekkel is. Madridi jelentés szerint a direktórium a francia-spanyol szakértői konferencia valamennyi határozatához hozzájárult.

— Lemondott a portugál kormány. Lizabonból jelentik: A portugál kormány szombaton betérjesztette lemondását, mert a kamara 52 szavattal 42 ellenében az indeminációs vita folyamán az ellenzék javaslatát fogadta el. A javaslat szerint csak egy hónapra szavazta meg a kamara az indeminációt.

— Julius 25-ikén nyitják meg a „Lika“ vasutvonalat. Splitből jelentik: A „Lika“ vasut megnyitását technikai akadályok miatt július 25-ig halasztották el.

— Megszűnt az erdélyi nyomdászsztrájk. Kolozsvárról jelentik: Az erdélyi nyomdászsztrájk megszűnt. Péntek óta a napilapok ismét a régi terjedelemben jelennek meg.

— Szabolcska Mihály a királyhágómelléki püspökség jelöltje. A királyhágómelléki református egyházkerület legutóbbi közgyűlésén elrendelte a püspökválasztást. Két jelölt van. Az egyik Sulyok István nagyváradi esperes, akit már egy ízben megválasztottak, de a román kormány nem hagyta jóvá a választást. A másik jelölt Szabolcska Mihály, Temesvár esperese. A szavazatok beadásának határideje augusztus 30-án jár le.

— **Lakásokat keresnek a suboticiai kiállítás vendégei számára.** A suboticiai kiállítást rendező bizottság beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, hogy a kiállítás vidéki résztvevői számára gondoskodják lakásról. A tanács szombati ülésén foglalkozott a beadvánnyal és elhatározta, hogy a vidéki vendégek elszállásolásában segítségére lesz a kiállítás rendezőségének. A határozat értelmében a tanács ezután hívja fel a város lakosságát, hogy mindazok, akik hajlandók augusztus 15-től szeptember elsejéig megfelelő díjazás ellenében lakást adni a kiállítás résztvevőinek, haladéktalanul jelentsék be a kiállítás rendezőségének, hogy hány szobát tudnak rendelkezésre bocsájtani. Ezenkívül a tanács felhívja az iskolásokat, hogy az iskolákat is engedje át lakás céljára. A palicsi fürdőigazgatóságot utasítják, hogy a város, hogy a megüresedett szállodai szobákat ne adja ki, hanem tartsa fenn a kiállítás idejére. A városi tanács reméli, hogy a vidéki vendégeket minden nehézség nélkül sikerül majd elszállásolni.

— **Elkobozták a „Radnicska Borba“-t.** Zagrebból jelentik: A „Radnicska Borba“ című kommunista lap szombati számát egyik királysértő cikke miatt elkobozta a rendőrség. A lap ellen az eljárás megindult.

— **Országos vasutas kongresszus Zagrebben.** Zagrebból jelentik: A jugoszláv vasutasok június 4-ikén országos kongresszust tartanak Zagrebben.

— **Az oszijekai monopolsalás.** Oszijekről jelentik: Az oszijekai monopolsalás ügyében a vizsgálóbíróval egyidejűleg az állami monopolkiküldöttek is folytatják a nyomozást. A nyomozás során Lang Izsó ügyfeleinek újabb bűnjelére akadtak. A monopolsalásban 189 láda cigartáppapirt találtak hamisított jövedéki szalagokkal ellátva. Az egyik monopolsalási tisztviselő ellen az a gyanú, hogy összejátszott Lang Izsóval. A vizsgálat ilyen irányban is megindult.

— **Felmentették a csalással vádolt szarajevói postaigazgatót.** Szarajevóból jelentik: Zekanic József volt szarajevói postaigazgató ellen indított pör tárgyalását most fejezték be a szarajevói törvényszék. A bíróságot azzal vádolták, hogy a postai törvényekkel ellentétben a postai törvényekkel ellentétben a bíróság a postaigazgatót felmentette a vád alól, mert beigazolódott, hogy teljesen szabályszerűen járt el a bélyegek eladásánál.

— **A novisadi opera művészei megnyerték a pört az állam ellen.** Novisadról jelentik: A közoktatásiügyi miniszter a múlt év novemberében feloszlatta a novisadi operatársulatot, amely a novisadi nemzeti színház keretében működött. A nemzeti színház igazgatósága minden felmondás nélkül elbocsájtotta az operatársulat összes magánénekeseit, a kórt és a zenekart azonban megtartotta az operatársulat számára. Az elbocsájtott művészek pört indítottak az állam ellen a múlt havi felmondási ítéletük megvételéig. A novisadi törvényszék a múlt hétfőn tárgyalta az ügyet, szombaton kihirdette az ítéletet. A bíróság a művészek minden követelését megítélte. Levova Mila, Arhipova Maria, dr. Adamovicsné és Beranoff 19—19 ezer dinárt kapnak. A kincstári ügyész az ítélet ellen felebbezett.

— **Autóverseny Szubotica és Szentágy között.** A szuboticiai kiállítás programján szerepel autóverseny is Szubotica és Szentágy között. Az autóverseny két részre fog oszlan: megbízhatósági és gyorsasági versenyre. Az autóversenyen nagyszámu versenyző fog résztvenni, mert a jugoszláviai autóképviselők mind ki fognak állítani és be is neveznek a versenyre. Az autóversenyt augusztus 26-án délután tartják meg és feltételeit e napokban fogja a kiállítás autósztálya nyilvánosságra hozni.

— **Elbocsájtott rendőrök tüntetése Henderson ellen.** Londonból jelentik: New-Brightonban szocialista gyűlés volt, amelyen Henderson képviselőt, a munkáspárt ismert vezérét és a belügyek volt államtitkárát, lármás jelenetekkel megakadályozták tervezett beszédének elmondásában. Henderson ellen a gyűlésen azok a volt rendőrök csináltak hangulatot, akik a tavalyi rendőrsztrájkban részt vettek s akiknek a rendőrségbe való visszavételét Henderson, mint belügyminiszter, megtagadta. A gyűlést feloszlatták anélkül, hogy Henderson egyetlen szót is szólhatott volna.

— **Véres mulatság.** Adáról jelentik: Solymosi András birtokos csütörtökön este mulatás közben összeszóllalkozott Nagypál Lajos zenésszel. A szóváltás hevében Solymosi kést rántott elő és a zenészt arcán és fején összeszurkálta. Solymosit a csendőrség letartóztatta.

— **Szabadiábra helyezett kocsilő.** Novisadról jelentik: Vladosavlevics Ilija ez év január 25-én Zsablyán besurranó orosz Szvetozár házába az istálló ajtója mögé bujta egyenesen a gazdát és átütötte a sulyos sebeket ejtett rajta. A novisadi törvényszék szombaton tárgyalta az ügyet és a tárgyalást újabb tanúk kihallgatása végett elhalasztotta. A vádlottat a bíróság szabadiábra helyezte.

— **Két havi fogházra és javító nevelésre ítélt fiatalok szélhámós.** Novisadról jelentik: Egy tekintélyes novisadi orvos fia, aki a Bachmann és Siedlacscek cégnél volt tanonc, 10.850 dinárt sikkasztott a cégtől és Olaszországba szökött. A szász utra térő fiatalok szorzága is előbbi szélhámóságát követeli el, majd a szász utra, ahol a rendőrség elfoalta. A jugoszláv hatóságok kérésére a landesgericht kiadta a fiatalok ellen a novisadi törvényszék Gorniac-tanácsa. A bíróság a szélhámós fiút kéthavi fogházra ítélte és elrendelte, hogy büntetése kitöltése után javítóintézetben helyezték el.

— **Nagy vita készül a munkanélküliség kérdésében az angol parlamentben.** Londonból jelentik: Ezen a héten tegnap már másodízben volt minisztertanács, amely főleg a munkanélküliség kérdésével és az állami munkanélküli segély összegének megállapításával foglalkozott. A munkanélküliség növekedésénél Angliában és így természetesen ez a probléma nyomult előtérbe. A jövő hétfőn az alsóház kizárólag ezt a kérdést fogja tárgyalni. A munkáspárt sürgős intézkedéseket követel a kormánytól, hosszú vitára van kilátás, amelynek során Baldwin miniszterelnök és Steel-Maitland közmunkaügyi miniszter elő fogja terjeszteni a tervbevetett intézkedések egész sorát.

— **Meztelen örült az utcán.** Adáról jelentik: Csütörtökön az esti órákban egy fiatalember teljesen meztelenül jelent meg az adai főútcán. Az ismeretlen Szentágy felől érkezett és nagy tömeg kísérette kiváncsian a főtérig, ahol a rendőrség föltartóztatta. Kiderült, hogy Boros Andrásnak hívják, szentái vagyonos szülők gyermeke és közveszélyes örült, aki ruháit elhanyagolva megszökött hazulról. A rendőrség Szentára kísérte és átadta szüleinek.

— **Lezuhant akrobata.** Berlinből jelentik: Egy berlini mutatványosparkban pénteken este Cliff Aeros, az ismert halálugró szerencsétlenül járt. Az akrobata tekintélyes magasságból zuhant le és sulyos belső sérülésekkel eszméletlenül terült el a porondon. Állapota életveszélyes.

— **A suboticiai Hakoah kabaréestje.** A suboticiai Hakoah zsidó ifjusági egyesület június hó negyedikén fél kilenc órai kezdettel kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez a Bárányban. A kabaréelőadás műsorán Szöke Szakáll Homokszék című egyfelvonásos vígjátéka is szerepel.

— **A világ legnagyobb automobil-utja.** Newyorkból jelentik: Amerikában megkezdtek olyan utnak az építését, mely az automobilisták részére valóban ideális lesz. Az út, melynek neve Lincoln Highway, három év alatt készül el és össze fogja kötni az Atlanti és a Csendes óceán partjait. Ebben az évben már háromszáz mérföldnyi szakasz készült el belőle és a teljes út hossza 2800 mérföld lesz még pedig majdnem egész hosszában betonozva. A több százmilliárdnyi költségeket azok az államok fedezik, melyeknek területén az út végighalad.

— **Legitimista körlevél a Beniczky ügyben.** Zichy Aladár gróf, a nemrég megalakult Nemzeti Összetartás Társaság körlevelet elnöke körlevelet intézett a klub tagjaihoz, amelyben többek közt a következőket írja: Beniczky Ödön, bár törhetetlen legitimista, évek óta távol tartotta magát a legitimista mozgalmaktól és politikától. Beniczky nem tartozik azok közé a tényezők közé, akik jogosultak a magyar legitimista tábor, illetve királyi család nevében nyilatkozni és a távollevő király érdekeit bizonyos vonatkozásokban képviselni. Maga Beniczky sem a legfőbb helyről, sem a magyar legitimista mozgalmától nem kapott megbízást arra, hogy vallomását közzétegye. A Beniczky-ügy csak árthatott a legitimizmusnak, mert Beniczky Ödön a tiltott közléssel hibát követett el. Éppen ezért a törvénynek, de nem a gyűlöletnek kell feleltetnie.

— **Eljegyzés.** Kántor Böske (Sombor) és Hegedüs Sándor (Kucora) jegyesek. (Minden külön értesítés helvett.)

— **Halálos tömegszerencsétlenség a bánási bányavidéken.** Temesvárról jelentik: A resinai fém munkások kulturegyesületének 25 tagu dalárdája, amely részt akart venni az aninai fém munkások egy műsoros estjén, egy teherautón igyekezett célja felé, amikor az autó kormányja elromlott, felmondta a szolgálatot és az autó 23 méternyi mélységbe zuhant le. A szerencsétlenség következtében két munkás azonnal szörnyethalt, tizenegy sulyosan megsebesült, a soffőr pedig elvesztette szemvilágát.

— **Földrengés Nagykanizsán.** Nagykanizsáról jelentik: Szombaton reggel néhány perccel negyedtíz után hirtelen megrázkódott a föld Nagykanizsa alatt. A falak megmozdultak, tompa morajlás hallatszott a föld alól és a megriadt emberek ijedten rohantak a szabad ég alá. A kísérteties zugás még mindig hallatszott a föld alól, viszont felülről kőzárpor zudult az utestre. Kémények omlottak össze, ereszek szakadoztak le és tetőrészek váltak el a gerendákból. Az uccákon termett mindenki, de mielőtt még felocsudtak volna az első ijedelemről, máris újabb rengés húzódtott végig a városon észak-déli irányban. Ez a második rengés alapjában véve gyengébb volt, mint az első, mégis ez okozta a nagyobb kárt, mert az első rengésnél meggyengült kémények úgy hulltak lefelé, mintha erős orkán söpört volna keresztül a városon. Még kétszer ismétlődött meg gyors egymásutánban a földlökés. Fél tízre azután elmúltak ezek az utórezgések is. Különösen a város centruma és a városi Sugár-ut környéke mutatja a földrengés nyomait. A lakosság még jó darabig nem mert visszatérni a házaikba.

— **Rusztító jégverés Bárányban.** Palánysóról jelentik: Az elmúlt napokban a palánysó környékén vonult végig Bárányban a legnagyobb jég esett, amely a föld- és gyümölcsfákban nagy károkat okozott.

— **Orvosi hír.** Dr. Brandrisz Kálmán orvos rendeléseit Bačka-Topolán (Fő-utca, posta mellett, Brummer-ház) megkezdte.

— **Rekvjem a háboruban elesett hősök emlékére.** Novisadról jelentik: Szombaton a belvárosi római katolikus templomban rekvjemet tartottak a háboruban elesett hősök emlékére. A rekvjemben megjelentek: Milosavlievics tábornok hadtestparancsnok, Pavlovics és Sztanojovics tábornokok és a város képviselőiben Mihajlcsics Sztanoje rendőrfőkapitány és Popovics Alekszandar katonaiügyi tanácsnok.

— **Bombamerénylet egy délszerbiai községben.** Grockából jelentik: Pénteken este kilenc óra tájban ismeretlen tettesek bombát dobtak be a Kis Paris című vendéglő kelyiségebe. A bomba egy leányt megölt, négy férfit megsebesített. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **A „Testőr“ megbukott Londonban.** Londonból jelentik: Molnár Ferenc Testőr című darabját a napokban mutatta be a londoni St. James-színház. A darab a bemutatón megbukott. A kudarcot az sem enyhítette, hogy a darab főszerepét Seymour Hicks, a londoni közönség kedvence játszotta. Az előadás a közönség ideges püsszegése közben ért véget. A legelőkelőbb angol lapok lesújtó kritikát mondanak a Testőrrel. A Times szerint Molnár tulajdonos ügyesen tuzolta az „igazi“ és „nem igazi“ éa közti különbséget. A darab csalódást keltett. A Sunday Times szerint Molnár meglehetősen gyenge tréfáját nehézkesen és vontatottan adták elő. A Daily Telegraph így ír: „A várakozás nem vált valóra. A Testőr egyetlen és éppenséggel nem kielégítő minőségű alkotás. A szerző túlságosan sokat tételez föl a hallgatóság hiszékenységéről. Egyazon hurnak állandó pengetése végül a testet és lelket egyaránt elfárasztja. Ami a hallgatóságot legjobban meglepte, az a darab és az előadás őszinteségének egyforma hiánya volt. A darab gyakran a bohózat, sőt a burleszk nivójára süllyed.“. A Manchester Guardian a következőket írja: „A Testőr olyan darab, amelyben a szerző képtelen helyzetet teremt, hogy megüsse a bohózati hangot és aztán fáradtságosan fenntartsa annak hatását. A darab unalmasnak bizonyult. A karzaton néhány nyugtalan lélek a szokásos módon fejezte ki nemtetszését“. A Westminster Gazette szerint a Testőr ostoba és unalmas bohózat.

— **Szombat.** Ilyen címmel július hó folyamán magyarnyelvű zsidó társadalmi, irodalmi és művészeti hetilap indul meg Szubotican. A lap felelős szerkesztője dr. Vidor Imre, a szubotici zsidó hitközség titkára lesz.

— **Beiratkozások a suboticiai polgári leányiskolába.** A szuboticiai polgári leányiskolába a beiratkozások június 30-án, július 1-én és 2-án délelőt 8—12-ig lesznek. Az első osztályu tanulók kötelessége felmutatni az elemi iskola negyedik osztályáról szóló bizonyítványt.

— **Szuboticiai műkedvelők Topolán című szombaton megjelent hírünkkel kapcsolatban a szuboticiai Katolikus Legényegylet elnöksége annak megállapítására kért fel bennünket, hogy a Katolikus Legényegylet műkedvelő társulata sem Topolán, sem másutt semmiféle előadást nem rendez.**

— **Eltűnt kislány.** Novisadról jelentik: Schreiber József petrovaradini főhadnagy bejelentette a novisadi rendőrségnek, hogy tíz négy éves Ernő nevű fia, tíz éves János Edvel együtt hétfőn reggel nem találta meg és azóta mindketten gyanúsnak nyomtalanul veszett. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A tartalékos tisztok egyenruhabetételezése.** A szuboticiai tartalékos tisztok egyesületének vezetősége az egyenruhabetételezési akcióról szombaton megjelent közleménye helyesbítéseként közli: A teljes egyenruha, gyengébb anyagi helyzetű tartalékosok számára ötszáz dinár. Az egyesületbe való beiratás díja husz dinár, az évi tagdíj háromszáz dinár.

— Romániában tízevi fogházra ítélték tizenhat kommunistát. Bukarestből jelentik: A hadbírósg most tárgyalta annak a tizenhat kommunistának pörét, akik a nemrégiben befejeződött nagy kommunista pör során éhség-sztrájkjal erőszakolták ki, hogy szabadlábban védekezhessenek, azután pedig nyomtalanul eltűntek. A bíróság valamennyi vádlottat in contumaciam tízevi fogházra ítélte.

Dr. Gross Mór orvosi rendelését megkezdte Rogaska Slatnán (Rohitsch Sauerbrunn) Hotel Posta.

— Szegényházba került operett-díva. Bécsből jelentik: Hosszu ideig egy salzburgi menedékhelyen, a városi szegényházban tengette életét Odilon Helén, az egykor ünnepeit bécsi operett-díva, legutóbb pedig módot nyújtottak neki jótékony adakozók, hogy visszatérhessen szülővárosába, Drezdába és most egy ottani menhelyen él. A jövő héten tölti be hatvanadik születésnapját.

Beiratkozni a gyors- és gépiró iskola 2 éves tanfolyamára, június hó 28-án vasárnap, 29-én hétfőn délelőtt 9—12 óra között és 30-án kedden délután 5—6 óra között lehet. A tandíjmentességre igényt tartók a jelentkezés sorrendjében vétetnek fel. VI., Petrogradska ul. 27.

A Rein i Drug, az osztályorszláték zagrebi főúrslatjának mai hirdetésére felhívjuk az olvasók figyelmét.

Gyomorbélzavaroknál, főfűvódásnál, főfűvódásnál, étvágytalanságnál 1—2 pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztés utját. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a betegek a Ferenc József vizet nagyon szívesen isszák és általában dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

KINTORNA

•••

Noviszadon most szeltében-hosszában beszélnek a következő történetet:

B. ur a kávéházban ül és nyugodtan alszók, amikor berohan egyik barátja és rákiabál:

— Te itt nyugodtan alszol és a könyvelőd ott van a feleségednél.

B. dühösen lecsapja a kártyát és hazarohan, de rövid idő múlva mosolyogva tér vissza és így szól a barátjához:

— Szamar vagy, az nem a könyvelő volt, hanem egy idegen ember, akit egyáltalán nem ismerlek.

*

Kohnhoz beállit egyik hitelezője és gorombáskodni kezd vele.

— Nézze, kérem, — mondja Kohn — én három osztályba sorolom a hitelezőimet. Az első osztályba tartozóknak akkor is megfizetem az adósságom, ha én magam nem eszem. A második osztályba tartozóknak fizetek, ha lesz pénzem. A harmadik osztályba tartozóknak egyáltalán nem fizetek.

— Na és?

— Na és maga az első osztályban van. De ha még egy szót szól, úgy beröpitem a harmadikba, hogy attól koldul.

*

És végül egy történet a gyermekszobából, amit azért merünk most megírni, mert szereplői a tengerpartira utaztak.

— Na, kis fiam, csókold meg szépen az új kisasszonyt — mondja az erélyéről ismert mama.

— Nem merem.

— Miért nem mered?

— Félek, hogy nekem is olyan pofont fog adni, mint a papának.

*

Párbeszéd a Bácska-pálya tribünjén:

— Miért nem rendeznek férfi és női vegyes uszóversenyeket?

— A sportkritikák miatt. Képzeld el, hogy festene egy ilyen sporttudósítás: »X. ur száz méteren át erősen szorongatta Y. kisasszonyt«.

KÖZGAZDASÁG

•••

A szubotocai kiállítás mezőgazdasági osztályának ülése. A szubotocai kiállítás és nagyvásár mezőgazdasági osztálya Malagurszki Albe polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen a mezőgazdasági bizottság egyes szakosztályainak vezetői tettek jelentést eddigi tevékenységükről. A bizottság ülésén megállapított nyert, hogy a vajdasági gazdák részéről nagy érdeklődés mutatkozik a szubotocai kiállítás iránt. Nagyszámu szarvasmarhát fognak bemutatni az egyes tejjgazdaságok is. A bizottság Inhof József indítványára elhatározta, hogy a horvátországi állattartó gazdákat felszólítja, vegyenek részt a szubotocai vásáron, hogy ezzel a szubotocai vásár és kiállítás országos jellege még jobban kidomborodjék. A propaganda előmozdítására a jövő héttől kezdve bizottság fogja bejárni a Vajdaságot. Az egyes szakosztály-elnökök jelentését szerint sok gazda azért huzódozik a kiállításra való részvételtől, mert attól tartanak, hogy ha értékes állataikat felhajtják a kiállításra, akkor az adóhivatalok ismételtelen fel fogják emelni a gazdák adóját. Malagurszki polgármester, valamint a kiállítás vezetőségének tagjai az ülésen a leghatározottabban kijelentették, hogy ezek az aggodalmak alaptalanok, mert a kiállításra való részvétel következtében senkinek az adóját sem fogják emelni. Nagysikerűnek ígérkezik, ahogy a szakosztályok vezetői jelentették, a sertés-, baromfi-, juh- és a galambkiállítás. Érdekes lesz a szőlészeti és a borászati kiállítás is, amelyen gyakorlati példákkal fogják bemutatni a bortermelést. A kiállításra két nagy szobát fognak elfoglalni a Vajdaságról származó mezőgazdasági statisztikai adatgyűjtemények, valamint a szláv és magyar nyelvű mezőgazdasági irodalom termékei. Az okszerű mezőgazdaságról és többtermelésről a kiállításra érdekes külföldi filmeket fognak a gazdáknak bemutatni. A szántóke-verseny iránt, ahol a legmodernebb külföldi gyártmá-

nyok fognak egymással versenyezni, igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A kiállítás környékén levő szántóföldek tulajdonosai felajánlották földjeiket a szántóke-verseny céljaira. A szubotocai kiállítás mezőgazdasági osztályának vezetősége megállapította az egyes szakosztályok vezetőinek jelentéséből, hogy a szubotocai nagyvásár és kiállításnak nem csak a Vajdaságban, hanem az egész S. H. S. királyságban nagy jelentősége lesz.

A »Sava« általános biztosító részvénytársaság Zagrebban, a távollévő dr. Sverljuga Stanko helyett dr. Sumanovic Svetozár alelnök elnökletével most tartotta meg a harmadik rendes közgyűlést. A biztosítótársaság üzleti tevékenysége az elmúlt évben ugyancsak kedvezően alakult és terjedelmes méreteket öltött. Az összdíjbevételek az elmúlt évben 35,631,710,85 dinár az előző év 28,001,079,67 dinár összbévételeivel szemben. A biztosítótársaság az elmúlt évben 23,391,619,79 dinárt fizetett ki károk fejében és főmállása óta 43,000,000 dinárt. A »Sava« biztosító részvénytársaság biztonsági alapja körülbelül 25,000,000 dinárra rug. Az igazgatóság jelentéséből és fenti számokból kitűnik, hogy ez a fiatal vállalat a közönség minden rétegéből indokoltan megnyilvánuló bizalomra érdemes és az üzletvezetés szigorú szakzszerűsége és komolysága az ország gazdasági életében a Sava biztosító részvénytársaság vezető helyét megszilárdította. A biztosítótársaság 10 százalékos jutalékot juttat részvényeseinek.

A ljubljana bankok két százalékkal leszállították a kamatlatat. Ljubljana-ból jelentik: A zagrebi bankok mintájára a ljubljana bankok is elhatározták, hogy július elsejétől kezdődőleg két százalékkal leszállítják a kamatlatat.

SPORT

•••

Ünnepi futballprogram. A bécsi Simmering szereplése elé nagy érdeklődéssel tekint a szubotocai közönség. A világhírű proficsapat vasárnap a sombori-uti pályán a Bácska csapatával mérkőzik. A meccset az osztrák futball-sport kiváló és közismert diktátora Meisl Hugó fogja vezetni, skinék megjelenése Suboticán külön eseménye lesz a helyi futballsportnak. A Sand-pályán hétfőn a Sand—SzMTC. kombinált csapatával játszik a bécsi csapat, amely előreláthatólag ki fogja elégiteni a legkényesebb igényeket is. Mindkét mérkőzés délután fél hat órakor kezdődik és előzőleg vasárnap a Sand komb.—SzMTC. komb., hétfőn pedig a Bácska IB.—SzMTC. IB. játszik barátságos mérkőzést.

A Bácska hétfőn Novisadon játszik. A Bácska csapata vasárnap Novisadon játszik a NAK csapattal, amely a múlt vasárnap Sandot 3:1 arányban megverte. A szubotocai bajnok csapat remélhetőleg helyét fogja a helyi futball-sport renegejének, amely az utóbbi időben igen megkopott Novisadon.

A Topolai SC. ünnepi programja. Topoláról jelentik: A Topolai SC. a keitős ünnepekre gazdag programot állított össze. Vasárnap a Sub. Sportot látja vendégül, hétfőn pedig a ZsAK-al játszik. A szubotocai csapatok szereplését nagy érdeklődés előzi meg.

Jugoszláv-csehszlovák női hazena-mérkőzés Beogradban. A beogradi hazena-alszövetség rendezésében két reprezentatív női hazena-mérkőzés lesz Beogradban jugoszláv és csehszlovák hazenások között. Julius 4-én Jugoszlávia és Csehszlovákia, július 5-én pedig Beograd és Prága válogatottjai fognak mérkőzni. Mindkét mérkőzés

előtt férfihazena propaganda-játék és könnyű atlétikai verseny lesz. A csehszlovák női játékosok július 3-án érkeznek Beogradba, ahol a pályaudvaron az egészségügyi minisztérium, a közoktatásügyi minisztérium és a beogradi sportklubok küldöttsége fogja őket fogadni. Julius 6-án a hadügyminisztérium autókirándulást rendez az Avala-hegyre, ahol a csehszlovák nők koszorút helyeznek az ismeretlen hős sírjára.

A zagrebi futball-főszövetség öt-éves jubileuma. A zagrebi futball-főszövetség július 12. és 13. napján ünnepi meg fennállásának ötödik évfordulóját. Ez alkalomból a főszövetség körmérkőzést rendez, amelyben a beogradi Jugoszlavia, a spliti Hajduk, a zagrebi Gradjanski és Hask vesznek részt. A győztes csapat a zagrebi alszövetség serlegét fogja megkapni.

Megkezdődött a párisi kerékpárverseny. Párisból jelentik: A Tour de France párisi egyesület megkezdte 5430 km. kerékpárversenyét. A verseny első etapjában Botecchio vezet.

A budai kerékpár egyesület három napos versenye. Budapestről jelentik: A budai kerékpár egyesület a Budapest-Szombathely-Sopron-Győr-i vonalon három napos kerékpárversenyt rendez.

Megbüntetett futballbíró. Novisadról jelentik: A beogradi bírók szövetsége hibás bíraskodás miatt újabb két hónapra eltiltotta Nemes Károly novisadi futballbíró a bíraskodástól.

Kehrling győzelme a wimbledoni tenniszversenyen. Londonból jelentik: A wimbledoni tenniszbajnokságban a Kehrling-Morpurgó pár fölényes győzelmet aratott az indiai Andree-Willemin pár ellen. Settarány 6:1, 6:1 és 6:2.

Budapestre érkeztek a finn atléták. Budapestről jelentik: A magyar-finn-atlétikai versenyre, amelyet vasárnap tartanak meg, szombaton Budapestre érkeztek a finn atléták. Rajtuk kívül Paslen és Martin svájci futók is Budapestre érkeztek.

Az MTK győzelme Svájcban. Az MTK a svájci Chauf de Fondsban játszott 6:2 arányban győzelmet aratott.

TÖZSDE

•••

A dinár külföldi árfolyamai

1925. június 27.

Zürich deviza 8,925.

Budapest deviza 1231—1239, valuta 1211—1233.

London deviza 280.

Newyork deviza 1,74.

Zürich, jun. 27. Zárlat: Beograd 8,925. Páris 23,60, London 250,375, Newyork 515, Brüsszel 23,50, Milanó 18,15, Amsterdam 206,55, Berlin 122,625, Bécs 0,007255, Szófia 3,70, Prága 15,25, Varsó 99,125, Budapest 0,007250, Bukarest 2,40.

Beograd, jun. 27. (Magántorgalom): Genf 1115, London 279,50, Milanó 205, Prága 170, Páris 262, Newyork 57,50, Bécs 812, Budapest 813, Bukarest 26,50, Berlin 1360, Szepi 90.

Zagreb, jun. 27. (Magántorgalom): Bécs 812, Trieszt 266, London 279, Newyork 57,50, Prága 270,75, Zürich 1117.

Szentai gabonaárak, jun. 27. A mai gabonapiacra a következő árak szerepeltek: Buza 425 dinár. Ujbuza 280 dinár. Árpa 200 dinár. Sörárpa 235 dinár. Tengeri 170 dinár. Hajóba 176 dinár. Vasutra 165 dinár. Julius-augusztus 177,50 dinár. Zab 210 dinár. Bab 325 dinár. Repce 430 dinár. Rozs 210 dinár. Kőles 248 dinár. Muharmag 250 dinár. Heremag 1150 dinár. Liszt 0-ás GG. 690 dinár, 2-es 645 dinár, 5-ös kenyérliszt 605 dinár. Takarmányliszt 240 dinár. Korpa 215 dinár. Irányzat lanyha. Ujbuza tartott.

Budapesti értéktőzsde, jun. 27. A hangulat kedvező, irányzat szilárd. Tájékoztató árfolyamok: Angol bank 32, Földhitelbank 150, Magyar hitel 355—356, Ingatlan 200, Cseh bank 14, Keresk. bank 955, Ált. bank 12, Ált. takarékné 112, Pesti Hazai 2210—2215, I. budapesti gm. 142, Ált. közszt 2850—2860, Salgó 418, Athenaeum 66, Franklin 60, Ujságüzem 4,5, Ganz-Dan. 1930—1940, Rimamurányi 118—120, Ófa 485—488, Nasic 1100, Nova 226, Tröszt 176, Magyar cukor 1885, Georgia 257, Izzó 1030, Phöbus 82, Szegedi kender 320, Spódium 71, Mútrágya 116, Óstermelő 190, Gummi 242.

Newyorki gabonatózsde, jun. 26. Buza őszi vörös 192,625, buza őszi kemény 169,625, Tengeri 115,125. Az Irányzat tartott.

Vizállás

Novisadról jelentik: A novisadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizék mai állása a következő: Duna: Vukovár 228 (—6), Pakozd 232 (—8), Novisad 213 (—11), Lemn 184 (—1), Panosevo 158 (—), Smederevo 265 (+3), Orsova 212 (—), Drava: Maribor 100 (—30), Tuzinopolje 80 (+35), Dugi Most 106 (+26), Osztjek 168 (—7), Sava: Zagreb 160 (+8), Sisak 380 (—150), Jasenovac 372 (+76), Bród 256 (+3), Samac 152 (—10), Mitrovica 240 (—), Beograd 118 (+2), Tisza: Bece 44 (—2), Titel 184 (—12), Kupa: Karlovac 406 (+30), Varbas: Banja Luka 95 (+12), Bosna: Dobo 84 (+36), Drina: Zvornik 34 (+6), Morava: Csuprija 82 (+4).

NYILTTÉR.

Értesítés

A Harmadik körű temetkezési egyesület értesíti t. tagjait, hogy az egyesület 1925. évi július hó 15-én megkezdte működését. Felkértenek a tagok, hogy július hó 1-től 15-ig mindenki fizessen be két halálózást, 40 dinárt vagy a pénzbeszedőnél vagy **Lulics Félix** pénztárosnál, III. kör, Bene Sudarović ul. 117.

Tisztelettel
az Elnökség.

3462

Magyarul és szerbül beszélő, könyvelni tudó titkárt keresünk.

Aláírási felhívás.

Az Eskontna i Privredna Banka D. D. adai pénzügyintézet alulírott igazgatósága javaslatára az 1924. évi március hó 25-én tartott rendes közgyűlés egyhangúlag elhatározta a 350.000— din. alaptőkének 1.000.000— din.-ra (egymillió) felemelését és ennek keresztülvitelével az alulírt igazgatóságot bizta meg.

Ezen felhatalmazás és az 1925. május 15-én tartott igazgatósági ülés határozata alapján ezennel felhívást bocsájtok ki, még pedig a 650.000— dinárral felemelt alaptőkéből ezúttal 350.000— dinár részvénytőke jegyzésére azzal, hogy a további 300.000— din. részvénytőke az igazgatóság által megálapítandó időpontban fog aláírásra bocsájtatni.

A 350.000— din.-ra felemelt alaptőke 14.000 drb. egyenként 25 din. névértékű részvényből fog állani, míg a 300.000— din. alaptőkére 12.000 drb. ugyancsak 25 din. névértékű részvény fog kibocsájtatni.

Az új részvények kibocsájtási árfolyama darabonként 27 1/2 (huszonhét és fél) dinár, melyből 25 dinár részvénytőkére, 2 1/2 dinár pedig az alaptőke felemelés és a részvények nyomtatási költségére esik.

A részvényre az aláíráskor részvényenként 27 1/2 din. s ezenfelül 1925. január 1-től kezdve 16% kamat is befizetendő, viszont az új részvények az 1925. évi nyereségből részesednek.

A régi részvényesek minden részvény után egy-egy új részvény jegyzésére birnak előjoggal, míg a később aláírásra kerülő 300.000— din. részvénytőkéből minden 7 drb. részvény 3 drb. új részvény jegyzésére lesz jogosult. Amennyiben a régi részvényesek ezen jogukat 1925. július 15-én délután 5 óráig nem gyakorolják, ezt egyszerűen elmulasztottnak tekintjük s a le nem jegyzett részvények jegyzésére az Eskontna i Pučka Banka D. D. suboticiai cég nyer jogot.

A jegyzett részvények tekintetében való határozathozatal és az alapszabályoknak az alaptőke felemelése folytán szükségessé vált módosítása annak a rendkívüli közgyűlésnek a hatáskörébe fog tartozni, amelyet 1925. évi aug. hó 16. napjának délelőtt 10 órájára intézeti helyiségünkben ezennel kitéjük s amelyre az összes részvényeseket és részvényaláírókat ezennel meghívjuk.

Ennek a közgyűlésnek a tárgysorozata a következő:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
 2. Megállapítása annak, hogy a felemelt alaptőkére kellő aláírás és befizetés által biztosítva van-e?
 3. Az alapszabályok 6. §-ának módosítása.
 4. Netáni indítványok.
- Kelt Adán, 1925. június hó 20.

5485

Az igazgatóság.

A STARIBEČEJI IZR. HITKÖZSÉG ELŐLJÁRÓSÁGÁTÓL

Pályázat

A staribečej i izr. hitközség pályázatot hirdet egy előmádkozói állásra, aki sochet ubodek és képesítve van véset vecimesz hagidura továbbá balkore, mohel és képességgel bir az elemi és polgáriszkolai tanulók vallásoktatására.

Az állásra csakis 40 éven aluliak pályázhatnak. Javadalmazás: készpénzfizetés drágasági pótlékkal együtt évi 24.000 dinár, természetbeni lakás, szabad vilányvilágítás, évente három öl kemény tűzifa és havonta 25 kgr főző- és 15 kgr nullás liszt.

Eddigi működést, életkort és családi állapotot igazoló okmányokkal és három elismert rabbitól nyert kabelesszal ill. háttárral felszerelt kérvények az izr. hitközség előljáróságához címezve, küldendőkbe.

Az állás azonnal elfoglalható. Próbaelőmádkozásra csakis a meghívottak jelenhetnek meg és csakis a meghívott tarthat igényt igazolt költségeinek megtérítésére.

Staribečej (Bačka, Jugoszlávia) 1925. június 16-án.

Darvas Sámuel

titkár 5263

Dr. Nagy Sándor

hitk. alelnök

NŐI SZABÁSZATI TANFOLYAM!

Értesitem a helyi és vidéki női szabó- és varrónőket, hogy a nyári folyamán továbbképző

női szabásati szakrajztanfolyamot nyitok Urihölgyeknek külön előadást tartok a divat alakulatról és a szakrajzból.

A tanfolyam július hó 1-én kezdődik. akik külön órákon akarnak résztvenni, azok bármely időben megkezdhetik a tanulást.

Beiratkozni lehet naponként d. e. 8 órától d. u. 6 ig.

CSAPÓ SÁNDOR női ipari szakrajztanító
Subotica, VIII., Karadžićeva ulica 4. Bárány szállodával szemben.

Pályázat

A bajmoki izr. hitközség előljárósága pályázatot hirdet egy kántor és metsző állásra.

Pályázótól megkivántatik, hogy ortodox rabbiktól képesített, sochet u bodek és balkóre legyen. Javadalmazása megegyezés szerint természetbeni lakás, egész sechita és a szokásos mellékjövödelmek. Az állás azonnal elfoglalható.

Jó hanggal rendelkező pályázók felhívattak, hogy ajánlataikat kor és eddigi működésük stb. megjelölésével a hitk. elnökségéhez nyujtsák be.

Utiköltségre csak a meghívott tarthat igényt.

Bajmok, 1925. június hó 25-én.

Licht Sándor

hitk. jegyző

5455

Robiček Ferenc

hitk. elnök

Mesni šk. Odbor grada Subotice.

Oglas.

Mesni šk. Odbor ovim oglasuje javnu ofertalnu licitaciju za liferovanje 175 vagona (a 10.000 kg) prvoklasnog, suvog bukovog drva, sečen 1923/24 zime, čisto cepanice, bez okrugljača, panjeva i truleža, — u svrhu ugrejavanja sk. prostorija.

Oferti mogu se predati najkašnje do 11. jula 1925., pre podne 10 sati, u eksibitu Mesnog šk. Odbora (Subotica, Varoška kuća 171.)

Uveti mogu se dobiti u gr. inž. Uredu uz naplatu od din. 10.—.

Otvoravanje ponuda izvršiti će se komisijsk 11. jula 1925. pre podne 11.30 sati.

Subotica, 16. juna 1925.

5195

Mesni šk. Odbor.

Milkó Izidor

UJ KÖNYVEI

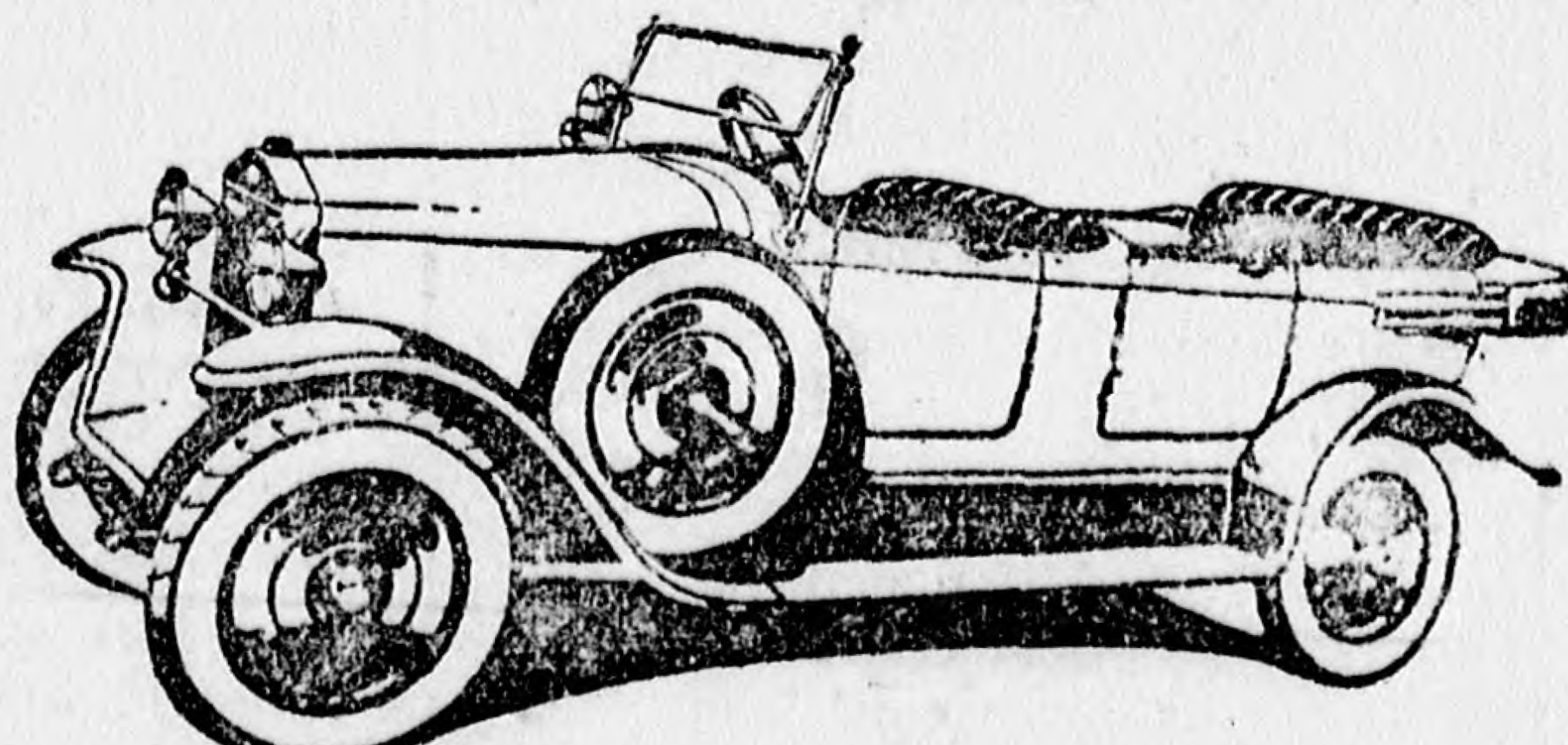
- 1) Firenzeli eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekuláné és társai. Egy kötet víadamság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Irók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker irásából (Novellisztikus dolgok)

A „Világ” a következőket írja a könyvekről: **Melő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.**

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár

Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

A vajdasági utakra legmegfelelőbb autó

„MAGOMOBIL”

Kis benzinfogyasztás!

Olcsó üzem!

Versenyképes árak!

Vezérképviselőt: „VUKAN-GARAGE”
ZWIRSCITZ KÁROLY SOMBOR
Telefon 250-249

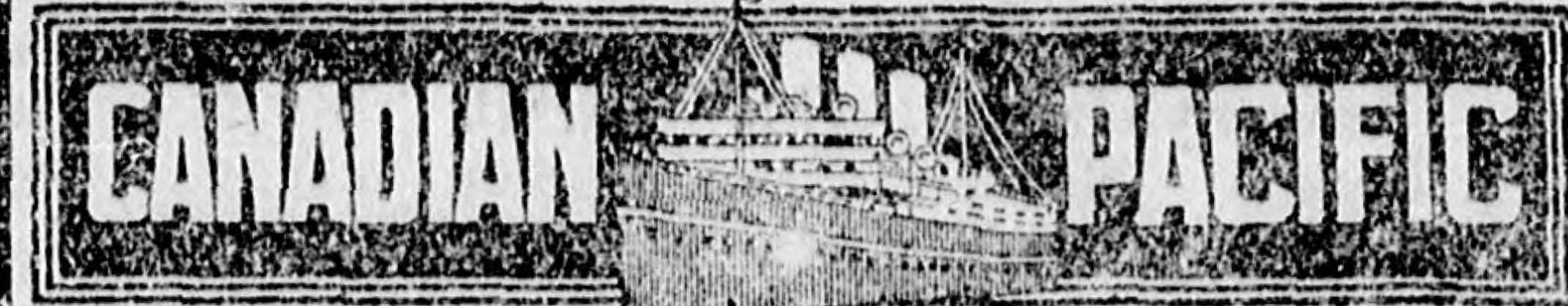
Képviselőt a Bánát részére: „SIMPLON-GARAGE” SÁNDOR TIBOR SENTA

5456

Önkéntes árverés

1925. június 29-én délelőtt 10 órakor és július 2-án d. e. 10 órakor **Kraljevbragen, a Hinkel-féle pezsgógyár irodijában**, folytatólagos önkéntes árverésen eladok körülbelül 20 hold szőlői és szántót (kisebb parcellákban is), 2000 hl. ászok-hordól, egy benzintmotort és egy nagy szőlőprést. A részletes feltételek megludhatók a Brozova ul. 1 sz. alatt levő irodámban.

Dr. Havas Emil
ügyvéd

Kanadába és az Egyesült Államokba

legújabb **EXPRESS** gőzhajókkal

3-SZOR HETENKÉNT

Cherbourgól — Antwerpenből — Hamburgból Liverpoolba
Leggyorsabb összeköttetés mindenhová

Kanadába és az Egyesült Államokba

Mindennemű felvilágosítást az utazásról, menetdíjakról, továbbá a

legpontosabb adatokat földművesek elhelyezkedésére

a kanadai farmokon ingyenesen ad

CANADIAN PACIFIC

Beograd, Wilsonov trg 107
Zagreb, Petrinjska ul. 40

3309

ÉRTESÍTÉS

Tisztelettel értesitem az autótulajdonosokat hogy

SOMBORBAN

Cara Uroša trg 5 szám alatt

levő volt

DAUBNER-AUTÓGARÁZST

átvettem és azt

DAUBNER-GARAGE

elnevezés alatt tovább fogom vezetni. A garázs a modern követelményeknek megfelelően van berendezve, úgy hogy ott a legkomplikáltabb javítások is eszközölhetők kiváló szakemberek közreműködésével. Elvállalok azonkívül gépjavitási, mechanikai és minden e szakmába vágó lakatos munkát.

BENZIN- és OLAJLERAKATI GUMMIVULKANIZÁLÁSI

Szives pártfogást kér — teljes tisztelettel
SEIDNER JÁNOS, GÉPÉSZMÉRNÖK

Vrsac határában 75 hold prima elsőrendű parti szántóföld két épülettel azonnal eladó, holdankint 12.000 dinár. Ugyancsak Vrsac határában 180 holdas elsőrendű birtok fundus instructussal együtt azonnal eladó. Ugyancsak Vrsac határában 110 holdas prima birtok fundus instructussal együtt azonnal eladó.

Ivan Csukurov

Hadzai Gyéri u. 4813.

Börgarniturák

állandó raktára

HIRSCH LÁSZLÓ kárpitosnál
Subotica, Paja Dobanovacka 5
ahol mindennemű új és régi munkák legolcsóbban eszközölhetők.

1084

Raktárunkból azonnal szállítjuk a legmodernebb típusú, duplagolyós csapágyazású

német gyártmányú famegmunkáló gépeket és szerzőmunkákat.

Jellinek és Társa Subotica,
Paja Kujundžićeva ulica 4.

HÁZASSÁG

Férjhezmenendők. Illetőleg hozzátartozók házasságközvetítési ügyekben — lapunkra való hivatkozással. — díjtalan felvilágosítást nyerhetnek **Faragó** irodájától, Budapest, Népszínház-utca tizenhat. Cégjegyzésten levelezés. 4752

Nősülendők forduljanak házassági ügyük lebonyolítására végezt **Faragó** elismerten uti, díszkrét irodájához. Népszínház-utca tizenhat. Cégjegyzésten levelezés. 4758

Harminchároméves, keresztény, földbirtokos vagyok. Minél előbb óhajtának megőszülni. Özvegy. Ötéves fiacskám van. Életem teljesen gazdaságomnak és fiamnak szenteltem. Birtokom háromszázhusz föld, ősi családi birtok, ötszobás kárióval, parkkal. Keresek jókedélyű, házias urhölgyet, kibem kisíjam anyát, én pedig megértő feleséget, birtokot kedvelő asszonykát találnék. **Nősülésemnél tehát nem pénzt,** hanem megértő hitvestársat keresek. Kivánságaimat megértő urhölgy levelét küldje **»Feleség és anya«** jellegre kiadóhivatalba. (Névnélküliek nincs idóm változtatni.) 4757

Leányom, előkelő nevelésű, fiatal keresztény, társaságtól elszigeetlen élő, kedves urleányka. Férjhez szeretném adni oly uriemberhez, ki nősülése esetén **leányom nevére való birtokának** vezetését átvéve. Esetleg ha előnyös társadalmi pozíciója van, **leányom** birtokát továbbra bérbeadnánk. — Leányom az ezen uton való kísérletezésemről mitsem tud, miért is kölesőreosen a legmesszebbmenő titoktartásra van szükség. Levelét **»Ősi birtok«** jellegre kiadóhivatalba 4758

Házassulandó urak, hölgyek megbízásait elfogadom. Előjegyzésben nagybirtokos, orvos, bankigazgató, kereskedő, iparos, ügyvéd, hivatalnok, gyógyszerész, vagyonos özvegyek és hajadonok. — Díszkrét elintézés. Megbízásokat elfogad **»Doktorné«** Subotica, Agina 11. 5506

Melyik jómodu özvegy uriember tenne boldoggá egy tisztességes házias leányt. Ajánlatokat **»Arva leány«** jellegre a kiadóba kér. 5506

LEVELEZÉS

Anyuka! Sajat érdeklődésben kérek, hogy most már azonnal jöjj. Buksi. 5497

FOGLALKOZÁS

A subotikai villanytelep városi üzlete villanyzerelőket keres. Jelentkezni lehet a subotikai villanytelep városi üzletében.

Utazók, akik rövid- és zalanterikereskedőket látogatnak, fényes melléktárcsereire tehetnek szert könnyen eladható használati (tömer) cikkek eladásával. Érdeklődők forduljanak részletes felvilágosításért **Willy Glasser**, Vršac, Carice Milice 4. címre. 5481

Figyelem! Özvegyeknek, állásnélküli magányos nőknek, árváknak, nyugdíjasoknak biztos megélhetési forráshoz bővebb felvilágosítást nyújtok 4 din, bélyeg beküldése mellett. — Wnenkné, St.-Becei, Carnojevičeva ul. 16. 5499

STENICIN

a legjobban bevált féreg és POLOSKAIRTO
Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható **Drogerija Landaner** Subotica. 500

Mindenek szakácsné jó bizonyítvánnyal, esetleg bejáró felvétetik. Ecetgyár, Voinovičeva ul. 5. 5475

Fiatal kocsifényezősegéd felvétetik. Ularik András, Ada. 5473

Szerb nyelven délutáni társalgásra keresek urinót fiatal leányomhoz. — Sugár Manóné, fűszerüzlet. 5429

Előkészíték gimnáziumi tanulókat javítóvizsgára és magánvizsgára. Leveleket **»Profesor«** jellegre a kiadóba kérek. 5447

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasatgötös és almaszámításra számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdésekről részletekhez válasszabilyog mellékelni.

FIFI KOLRI VIZ
Készíti **PINTÉR** gyógytár

Fiatalembert, aki megbízható és ügyes, keresek külső munkára. Drag P. Jovanović Subotica Cara Dušana 8. 5443

„ORPHEUS”

zenemű- és hangszerkereskedés **Jelašičeva ul. 6.**

Mindenemelt zeneművek. Opera és operettek zongorakivonatai, iskolák. Zenekari művelő nagyvárosokban. Elsőrangú és kiváló hangszerek. Valódi Prazi hurok

Elektromérnök, idősebb, okleveles, kerestetik helyben. Ajánlatot **»Jövő«** jellegre kiadóba kérek. 5400

Fiatal borbélysegéd azonnali belépésre kerestetik. Kovács István borbély és fodrász, Bezdán (Bačka). 5425

Többévi irodai gyakorlattal bíró, szerb, magyar és németnyelvet beszélő gépirónó keres megfelelő állást. Cím a kiadóban. 5472

Varrni tudó erős leány zsáküzletben azonnal felvétetik. — Cím: Szalay, Češka ul. 2. 5415

Ió iju tanoncnak felvétetik. Mándich Pál férfiszabó, Sokolska ulica 13. 5408

Jóforgalmu kocsmám részére megbízható italkimérőt keresek azonnali belépésre. Szerb nyelv megkivántatik. Cím: Fürst Cantavir. 5416

Deutsches Fräulein, die auch französisch spricht, und event. auch Klavier spielt, wird für 1. September zu 2 Mädchen (9 bis 11 Jahre) gesucht. Offerte sind unter Chiffre **»Familie«** an Schmolka Annoncenexpedition, Novisad, Futoški put 2, zu richten. 5362

Könyvelő, magyar, szerb, német levelező megfelelő állást keres. Esetleg félnapos foglalkozást is elvállal. — Megkereséseket **»Pontos«** jellegre a kiadóba kéretnek. 5484

Almolnár, komoly, rendszerező felvétetik. Berger Jakab villanymatom, Subotica. 5441

Bocskorossgéd kerestetik éves munkára. Csak olyanok jöhetnek figyelembe, akiknek könyvvvel kimutatható 2 évi gyakorlatuk van. Cím a kiadóhivatalban. 5399

Könyvelő mérlekezőes, egy kisebb vállalat könyveinek lezáráshoz kerestetik. Cím a kiadóban. 5409

Három szabósegédet keresek, kik vásári munkához jól értenek. Karajkov Márkó, Sombor. 5457

Gyermeklány, ki szerbül és németül tud, kerestetik két gyermek mellé. Bővebbet Licht Samu, Subotica, Gorička ul. 7. 5365

Mérlekezőes könyvelő, ki a szerb, német, magyar nyelveket tökéletesen bírja, megfelelő állást keres, esetleg elmenne utazónak is. Szives megkereséseket **»Szorgalmas«** jellegre a kiadóba kéretnek. 5307

Jómunkás fiatal mészárossegédet azonnali belépésre felveszek. Benesik Ferenc mészáros, Senta. 5495

Gyakornok írázletbe, ki a magyar és szerb nyelvet jól bírja, azonnali belépésre felvétetik. Frankl és Löwy, Pašički put. 5477

VÉTEL-ELADÁS

Eladó teherautó. Kéveset használt, úzmunkés. 5 tonna. Stajever teherautó, tiszta új **»Wimpas-sing«** gumikkal, más vállalat végezt intányosan eladó. Tóth Horgosi Péter speeditőr, Senta. 5496

Sarok- és középház, Subotica főterén, üzletekkel eladó. Dr. Blummal. 5487
Két kitűnő szakácsné keresek Vršacra, magas fizetések mellett. Ajánlatok a kiadóba. 5492

Kitűnő 41 lán felsőbőldímet dr. Gotlibos Dezső és Pillischer Ferenc nagybirtokosok szomszédságában, topolyai és subotikai ut mentén szabadkézből eladom. Értekezni lehet a tanvámon vagy Sugár-ucca 54. Horváth Béla (Bögre), Staribecei. 5491

Gyapjufésülő- és főnőgék olcsó áron eladók. — Franja Pongrác, Staribecei. 5490

Eladó Máv. Asztra 35 HP szivóság magánjáró motor. Unmrath 54 colos eséplővel, esetleg külön is. Ugyanott egy kisebb szűgyártó varrógép eladó. Balázs Antal, Barátok temploma mellett 8. sz. 5488

Kétszobás lakások üzlettel vagy anélkül, beltér mellett olcsón átadók. Családi házak eladók. Butorozott szobák, pallasi lakások kaphatók. — Földbirtokok eladása. Bővebben: Langné, Agina 11. 5505

Eladó: Ház vendéglővel, vagy anélkül kedvezményes feltételek mellett. 1 láncszántó haktorikával beültetve, 3 és háromnegyed kapa homokos kerti vasművelés és gyümölcsösökkel. Mindez azonnal átvehető. Bővebbet: II. Oslobodjenja ul. 18. (Zentai ut.) 5498

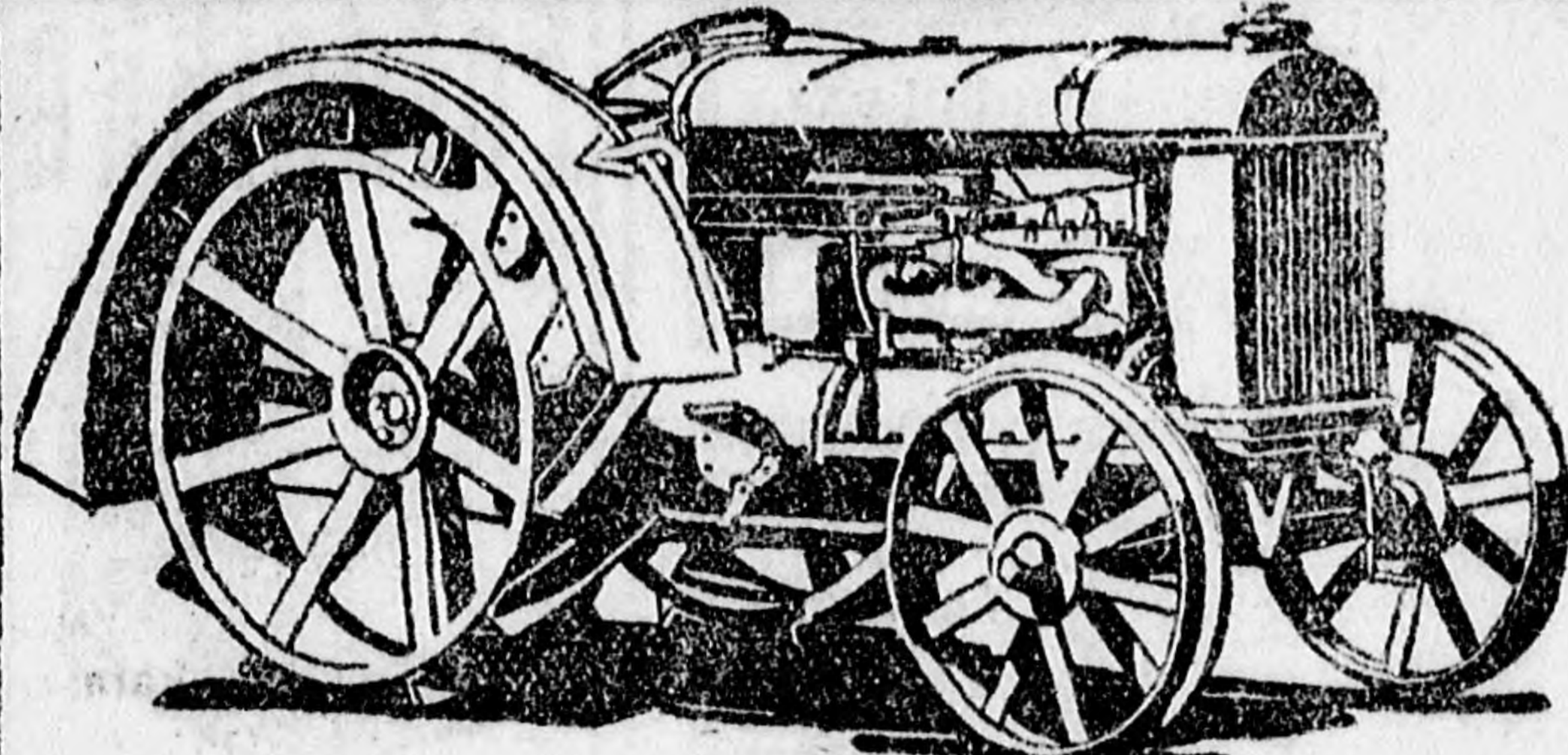
Benzinmotor, új Rothéle, álló, 6 HP vaskocsira szerelt, 12 HP stabil 2 hengeres eladó Ulrich Testvérek vaskereskedésében, Subotica. 5500

8 HP Máv. kazán alkatrészek eladók. Révész József, Djala. 5107

Autó, hatszemélyes (Fiat), teljesen átjavított, ujonnan lakkozva, igen olcsón eladó. Csak személyesen tárgyalok. — Scheifcsik, Bristof-szálloda, Staribecei. 5377

Eladó Somborban olcsó áron szép modern családi ház öt szobával, két konyhával, villany- és vízvezetékekkel. Bővebbet Apantinska ul. 45. 5300

6 HP Máv eséplőgarnitúra gyárilag javítva jutányos áron eladó. Medgyesi Pálnál Horgos. 5170
Eladó: ebédő kredenc, kihúzható asztal, 3 ruhaszekrény, kizalaku eredeti képek, 5 tyillm, pénzszekrényvel egybekötött íróasztal, könyvhabeberendezés, 3 sima eldvarrógép, háztartási cikkek, kották. — Friedmann Alfréd, Skotus Viatora 3. Telefon 365.

Ugaroláshoz, tarlóbuktatáshoz
FORDSON
TRAKTOR
FERGUSON EKE
OLIVER
dupla tárcsás **BORONA**
a legcélszerűbb.

Klein Géza és Fiai

Ford-lerakat
Subotica. Telefonszám 55.

BUTOR

tömör keményfa, elsőrangú gyártmány. Versenyen kívüli árak! Nagyban és kicsinyben.
Teljes hálószoba berendezés l-a keményfából 4400 din.-tól feljebb
Teljes ebédő berendezés divatos 12.500 din.-tól feljebb
Teljes konyhaberendezés fehérre lakkozott 1950 din.-tól feljebb

„DOMUS” butorgyári-lerakat Bernat Pessing Novisad, Zeljeznička utca 105-107. Mitrovica, Planička-ul. 9-11.

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon: 190 sz.
Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentaí put.

KERTI-ERNYŐK

egyszerű és diszes kivitelben nagy választékban, mélyen leszállított árban kaphatók

A SUBOTICAI NAGYVÁSÁRRA
REKLÁM és CÉGTÁBLÁKAT
izléses, művészi kivitelben a legolcsóbban készít
PETRIK CÍMFESTŐ
SUBOTICA, PAŠIČEVA UL. 9.

AZ AUTOBUSZ

28-ától, vasárnap reggeltől kezdve
PALICSRA
10 percnként indul
Végállomás: Löwy Testvérek előtt.
Megállók: városi gyógyszertár, törvényszék. Továbbá az utasok intésére az utvonalon bárhol megáll
Menetjegy 6 Din. Gyermekejegy 3 Din.

LIFKA KERT MOZI

Julius 1-5 szerda, vasárnap
JACKIE COOGAN
 ünnepezt gyermekművész látványos ujdensága
FLANDRIAI ARVA
 a szív burján játszó történet Quida regénye után. Kiemelkedő szenzációja az, hogy a kis Jackie ezúttal lény szerepét is alakítja a filmben.
 Legközelebbi attrakció: **SANJIN** vagy a **SZERELEM EVANGÉLIUMA**. Arcubasev világhírű regényének erotikus filmváltozata. **ÉNEK** és **ZENEKARRAL**.
 A film csak 16 éven felülieknek van engedélyezve.

Eladó 8 HP Máv magános magánjáró lokomobílok 10 átm. esetleg cséplőért cseréjézetet kötik. — Bálint Károly, Staramoravica. 5344

Gvári szalmakazalozó elevátor kiavitva, festve, olcsón eladó szentélyesen. Uiváry, Temerin. 5206

Eladó 6 HP magános magánjáró. 6 HP magános huzatos kazán és 18-20 stabil álló nyersclajmotor, üzemképes állapotban, megfelelő biztosíték mellett részletfizetésre is, vagy más gépekért cserélem. Veszék különféle javításra szoruló motorokat. Rózsa Ferenc, St.-Kanjiza, Bačka. 5342

MOLYKÁR ELLEN

MEGŐRIZ SZÖRMÉT, TÉLI HOLMIT SZŐNYEGET SZAKSZERŰ GONDOZÁSSAL

GOLDSTEIN
 szőrmeáruháza és meg(v)intézete
SUBOTICA
 Strossmajerova ulica 5.

A megóvásra átadott holmik tűz- és betörés ellen biztosítva vannak.
 Kívánatra házhoz küldök

Nea-Crem

legmegbízhatóbb arc- és kezápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR VÁROSHÁZA SUBOTICA

Bajmokon eladó egy jó forgalmu péküzlet jutányos áron. Cim megtudható Gyotvainál. Bajmokon. 5452

Szalmakazalozó. majdnem új. Hofherr-gyártmány olcsón eladó. Heisler David i Sin, Stara-Pazova. 5338

ÉKSZEREK

inga- és zsebórák, írőkészletek, ridikülök, cigarettatárcák, ezüstből és alpakából — Nagy választék, olcsó árak.
SOK
 ékszerésznél, Rudičeva ul.

Szobaaitók és kályha eladó. Vilsonova 20. I. emelet. 5383

30-as szívógázmagánjáró cséplőgarnitúra, magános 8-as lokomobíll, 6-os cséplő, cséplésre készen eladó Vadócz Károlynál, B.-Topola. 3896

JEGYGYŰRÜKET

és menyasszonyi ajándékokat a legolcsóbban vásárolhat
Ádám ékszerésznél
 Subotica, Rudičeva ulica 6. Sugár-ház. 3769

Hálószoba és egyéb butorok eladók. Cim a kiadóban. 5420

Eladó keveset használt cipőszegő- és puclógép. Megtekinthető: Oláh Jánosnál, Bajmokon. 5430

Szölobréselő kádat 15-20 hl-est megvételre keresek. Franio Tumbas rézműáruüzlet. Huspiac. 5398

Butorok — háló, ebédlő és uriszoba — bőrgarnitúrával, huszterekkel, ezenkívül konyhafelszerelés, olcsón eladók. Crnojevičeva ulica 6. sz. alatt. 5419

Jó minőségű **zsebórák** 80- din.-tól feljebb kaphatók
Markovics Ferenc
 ékszerésznél Sombor, Kralj Petra ul. 6.

Eladó jóforgalmu téglá- és cserépgyár hozzávaló telekkel, az összes felszereléssel, fűtőszobában is. — Érdeklődni lehet: Csernik Pál, Mali-Idios. 5454

Budapest egyik legrégebbi üveg-porcellán és háztartási cikkek **KERESKEDÉSE** mely igen jól van bevezetve eladó. Felvilágosítást ad: Dr. Sala Erős, Budapest, IX. Kinizsy u. 19. 5396

Eladó 15 HP villamosmotor, egy Indrjel-féle daráló 24 colos kövekkel és felvonóval, kukorica-, árpa- és fűszerdarálásra alkalmas. Cim a kiadóban. 5445

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és emésztő kétféle számú. Legkisebb apróhirdetés ára 30 din. Csak felblyegzett jelzés leveleket továbbítunk. Kérdésekódásokhoz válaszbélyeg melléklendő.

SZAKFÉNYKÉPESZÉK ANYAGOT TENNER OPTIKUSNÁL

jól, frissen, olcsón, gyorsan csakis
SUBOTICA, KORZÓ 11 SZÁM
 Vidéki rendeléseket pontosan és azonnal elintézik

Eladó jutányos áron egy 38 HP, 8-as típusú 6 személyes komplett iókarban levő Puck személyautó. Érdeklődni lehet: Sombor, Atanacković ul. 1. 5438

Órák, ékszerek

feltűnően olcsón kaphatók
Nyilas és Csajkásnál
 Subotica, 3854
 Strossmajerova ul. 7. Huspiac

Tiszamenti nagyközségben sürgösen eladó egy 3 kemencével bíró égető. Megkeresések a kiadóban. 5426

2 drb 8 HP kazán cséplésre kiadó 12 m/m buzáért vagy eladó 12.000 dinárért. Kelemen István, St.-Kanjiza. 5449

Elsőrendű, massiv európai autó, elsőrendű, kiváló erős motórral, eladó. Cim a kiadóban. 5460

KÜLÖNFÉLE

Egy szoba, konyha lakás kamrával megfelelő lélelés ellenében átadó. Cim a kiadóban. 5436

Előnevomdát legújabb rajzokkal legolcsóbban szállít Bleier Márk Senta.

Iroda butorozva, telefonnal, városházával szemben, lépcsőházi külön bejárattal, kiadó. — Telefon 879. 5412

Magas lelépést fizetek **SOMBORBAN 3 szobás lakásért**. Közvetítőt is díjazok. Cim: Dr. Szántó Miklós Sombor. 1869

Malom-hengereket csiszolunk és rovátkolunk. Neukomm Bálint Fiai gépgyár. Vršac. — Telefon 54. 5040

Prva Jugoslavenska Kemica Fabrika D.D. GYÁRTVA: **CIPŐKRÉMETI**

Állandó kiállításában veheti minden alkalomra a **legszebb és legolcsóbb ajándékokat**
 Kényelmes fizetési feltételek!
 Subotica, Aleksandrova 5. (Bárány szálló mellett)

Fehér vászon

tartós, TRST* 12 dinár, erős „Sava” 13 din., kiváló erős „Slovensko” 16 din., finom „Beograd” 17 din., kiváló finom „Gorica” ingvászon 19 din., rendkívül finom naturifon 92 cm széles 22 dinár. — Szétküldi

R. Stermeckl nagykereskedés Celje br. 27. (Slovenija)
 Több mint 1000 ábrát tartalmazó nagy képes árjegyzék bárkinek ingyen. Szövet, kamgarnes egyéb kezmtáru minták 8 napi megtekintésre. Nem megtelelelé és nem szétvágot átut licserélek vagy a pénzt visszaadom. 500 dináron felüli rendeléseket bérmentve.

Képviseleket felveszek, Kereskedőknek nagybani árak. 1451

KÖNYVES KÁLMÁN

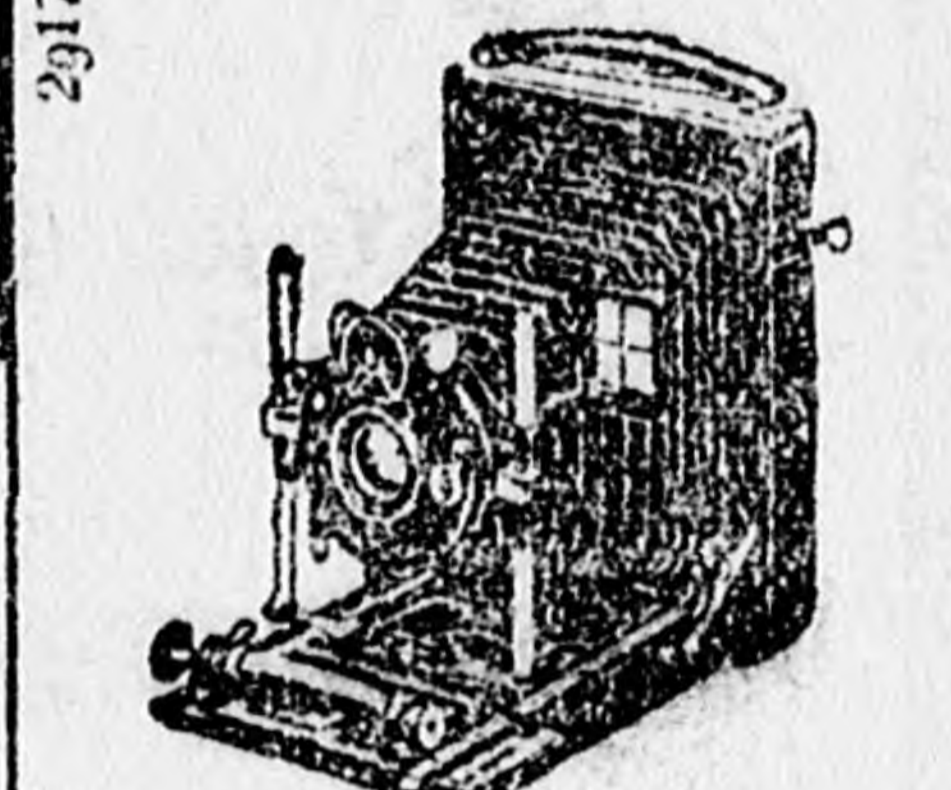
KIADÁSÁBAN MEGJELENT
KÉPREPRODUKCIÓK KÖLNI KERETEZÉSSEL
 KIZÁRÓLAG
CIGLER, KAIC és TÁRSÁNÁL
 SUBOTICA, BARÁTOX TEMPLOMA MELLETT

Dr. Patai Sándor »Vázsonyi Penziója« Budapest. Bálványuca 24. 5112

Daruvary-Creme éjeli használatra és az eredeti »Renée« Lilliom - Creme nappali használatra a legideálisabb szépitőszerek. Kapható mindenütt, ahol ninesen, a készítőnél, Blum (Illés) gyógytár, Subotica, a főpostával szemben.

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt cirka 500 méter sötétszürke finom gyapjuszővet, szállításra: v. férfi, női raglán és téllkabátnak való. Ékszerék, ruhák, kabátok, fehérműek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladatnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kinizsi) ul. 12. 5697

Fotocikkék

Fényképezési gépek, Agfa-Hauf és minden gyártmányu lemez és film. Mimosza gázfény, brómezüst és celloidin levelezőlap és papír stb. Fotocikkék gyári áron. **Fényképezésnek külön árkedvezmény!**
 Vidéki rendelések soronkívül gyors elintéztést nyernek és bérmentve szállít
DEUTSCH I.
 optikus és fotoszaküzlete
SUBOTICA
 Kérjen árjegyzéket Telefon 2-16

FIFI KÖLNI VIZ
 Készíti PINTÉR gyógytár
 Két butorozott szoba július 15-ére esetleg 1-ére házaspárnak kiadó. I. Kumičičeva 40. 5421

Főtéren kétablakos különbejáratu butorozott szoba kiadó. Sokolska (Gombkötő) ulica 7. 5432

Martonos község piaceterén egy jóforgalmu fűszer- és vegyesáru üzlet-helyiség bérbe kiadó. Igen alkalmas szerb kereskedőnek. Érdeklődni: Kojss kereskedőnél, Martonos.

Ki hállandó utcai lakást cserélni egy szoba konyhával, lehet esetleg udvari is. Cim a novisadi fiókiadóban. 5467

Olcsó és jó koszt kapható Trg Baruna Trenka 4. kiföldében. Havi abonensek és házhoz kihordók nagy kedvezményben részesülnek. 5493

Két butorozott szoba, esetleg mellékhelyiségekkel kiadó. Cim a kiadóban. 5480

Különbejáratu szépen butorozott szoba magános urnak kiadó. II. Raičeva ul. 20. 5502

Gummibélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegeyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

F. BACHINGER SUBOTICA

Bene Sudarevič ul. (Bercsényi u.) 34.

TEMPLOMARANYOZÓ és OLTÁRÉPÍTŐ

Faragott facsilárok gyártása
 Arany, antik és bronz kivitelben.
 Képkereket különlegességek gyártása.
 Modern képkerekezés
Rézimunkák szakszerű keretezése
 Feszületek, szent szobrok és aranyozott áruk gyártása

VERICA

versenyszabóság
 Mañarska ulica 12.
 (volt Kovács-u.) olcsón és ízletesen készit mindennemű **női és gyermek ruhát**
 Ugyannyi legújabb divatu **KÉSZ EPONGE RUHÁK** raktkőren
 145 dinártól kezdve

Péter-Pál

Te Deum laudamus... A vallási hagyomány szerint Péter Pátkor felzendül a hálaadó ének a tanulmányi év sikeres befejezésének öröme. Az eredményesen végzett iskolai munka érdeme az isteni gondviselésé, amely az embert felruházta az ismeretek közlésének képességével és az ifjuság zsendülő lelket a haladás motorának benzinjével, a kíváncsisággal locsolja fogékonyra a tudomány tanításai iránt. Ezidén azonban a szokottnál több és fájdalmasabb keserűség zörejei vegyülnek a Te Deum akkordjai közé. A hálaérzés, amivel a vallásos hit az ember szellemi felsőbbrendűségének egyszerű ajándékát viszonozza, vajmi kevésbé enyhíti a kétségbeesés panasztermő lelkiállapotát, amibe a diákok és szüleik nagy tömegét a túlzottan szigorú tanári elbírálás döntötte.

Te Deum laudamus... Ó, az nem vitás, hogy a tudás elbékül társul kincseiért a természet böles és bőkezű gondoskodását illeti dícséret, de ha az ifjuság széles rétegei megakadnak a kulturális előmenetelben, gáncsra is szükség van, termékeny kritikára, a felelősség megállapítására, a tanulságok levonására és nem szabad elzárkóznunk a tanulók hibáján kívül eső körülmények mérlegelése elől sem, amelyek a tanulmányi eredménytelenséget előidézik. Ne keljünk pártjára a bukott diáknak, aki hanyagságának vagy tanulásra való alkalmatlanságának következményeit viseli. Aki nem akar vagy nem tud iskolai tanulmányokat végezni, még nem elveszett ember, hiszen nyitva állnak előtte a fizikai munka tág területei. Ha azonban abnormisan magasra szökik a bukott tanulók száma, akkor a közvetlenül érdekelték egyéni sorsán túl előtérbe nyomul az egész tanügyi szanálásának problémája. Egyes elszigetelt megbetegedések individuális kezelést igényelnek, de ha valamely betegség járványszerűen terjed, a gyógykezelésen kívül általános óvintézkedések is elkerülhetetlenekké válnak.

Te Deum laudamus... Nem dicsérhetjük azonban azokat az emberi gyarlóságokat, amelyek a jövő generáció szellemi kibontakozását akadályozzák. Valamikor a tanári karnak tüzetes jelentésben kellett beszámolnia az eredménytelenség okairól, ha a növendékek husznál több százaléka bukott meg; ma itt a Vajdaságban ötven-hatvan százalékos bukások vannak napirenden. Ennek a lesújtó jelenségnek magyarázatául egy szubotíci vezető pedagógus a háboru utáni nevelés hiányosságára hivatkozik. Bizvást hozzátelhetjük: nemcsak a családi nevelés lett hézagos a háboru, a forradalmak és az átalakulások viszontagságai következtében, hanem maga az iskola sem tudott visszazökkenni abba a kerékvágásba, a homnan a rendkívüli idők kivetették.

Te Deum laudamus... Dícséret illeti a jó tanárt, aki teljes lélekkel elmerül hivatásában, hogy tanítványai elméjét megvilágítsa és kaput nyisson nekik a tudományok birodalmába. A jó tanár ura a szak tárgyainak és az ismeretterjesztés módszereinek, megértője a gyermeki léleknek, számol a lehetőségekkel és nem követel többet a diákoktól, mint amennyi az adott viszonyok között elvárható tőlük. A jó tanár kezében az osztályozás nem hatalmi büntetőeszköz, hanem a tanulók kvalitatív különbségeinek mérlege. A jó tanár akkor sem bukhat a normális mértéken túl, ha a felsőbb tanügyi hatóságok a tanév-

ben rendelkezésre álló munkaidő jelentős részét késedelmes és ötlet-szerű intézkedésekkel elpocsékolják és ezzel meghiusítják azt, hogy az ifjuság az előírt tananyagot elsajátíthassa. A jó tanár nem roboz keresztül gőzerővel a tananyagot, hogy mindenáron a végére érjen, csak annyit végez el belőle, amennyi pedagógiailag alaposan feldolgozható és a tanulók elbírálásánál is a *non multa, sed multum* elvét követi.

Te Deum laudamus... De merő tekintélytisztelethől hajtunk-e tédet-fejet az előtt a tanári fölény előtt, amely buktatásokban éli ki magát és az ifjuság tanulmányi boldogulása elé gördülő nehézségeket nem méltatja figyelmére? A diákság egy része a tannyelvet nem érti még jól. Egyes osztályokban redukált heti óraszámú tanítottak és a tulajdonképpeni szakszerű oktatás hónapokon keresztül szünetelt. A rossz tanár ezeket a bajokat úgy próbálja ellensúlyozni, hogy az utolsó időszakban naponta felad néhány

oldalt a könyvből és derüre-borura osztogatja a szekundát, ha a növendékek a feladott leckét nem tudják. Az így megalapozott buktatásokban nem a tanulói ifjuság nivósültyedése, hanem a tanári munka elsekélyesedése tükröződik. Aki tanítványai felét elbuktatja, rossz tanár, ha még olyan imponáns tudás szorult is a koponyáiába. Azt a szentait tanárt, aki évközben a nyolcadik osztály háromnegyed részét elbuktatja, márol-holnapra elhelyezte a minisztérium és ime a szentait nyolcadik osztály igen jól leérettségi-zett. A tanár vizsgát tesz a közvélemény előtt, amikor klasszifikál.

Te Deum laudamus... És dícsérjük azt a pártpolitikától és antipedagógiai szempontoktól mentes, pusztán kulturprogram szolgáltatásban álló tanügyi kormányzatot, amelynek jönnie kell, hogy az iskola betölthesse rendeltetését és Péter Pátkor a méltányos és igazságos iskolai döntés nyomán fakadó megnyugvás szárnyaljon az ég felé Ambrosius himnuszában. **bn.**

Utazás egy vicc körül

Irtó: Baedeker

I.

Vigan poharazva ültünk együtt. Még józan volt az egész társaság, de már jókedvű. Nem igen találkoztunk köztünk szenvedélyes kártyás, aki játékra buzdított volna bennünket, s így nem pártoltunk át a zöldasztalhoz, hanem a felhőnél maradtunk, ahol ősi szokás szerint adomáztunk és vicceket meséltünk. Ahogy sorbajárt a bujdosó pohár, úgy ment sorjába a jog és kötelesség adomát találni föl vagy régi viccet adni elő azon a címen, hogy az a legujabb.

Valaki így szólt:

— Nagyon is sok lesz a jóból. Egyeste száznál több tréfa s anekdóta megfekszi a — gyomrot. Azt ajánlom, valahányan vagyunk, mondjon mindenkégy, de csakis egy viccet, s ne azt szolgálja föl, amélik éppen eszébe jut, hanem amelyet az általa ismertek közt a legkitünőbbnek tart. Ez valószínűleg nemcsak abszolút jó s így nagyon mulattató lesz, de egyuttal jellemző is arra, aki elbeszéli. Én ugyanis azt tapasztaltam, hogy nemcsak a társasága, az olvasmánya s az étkezése módja árulja el az ember jellemét, de az a genre-ja a vicceknek is, amely érdekli s amelyet leginkább kedvel. A baráti körömben egy házasság azért nem jöhetett létre, mert a völegényjelölt olyan tréfát adott elő, s ő maga annyira nevetett rajta, hogy a család, amely azelőtt szívesen fogadta, elidegenedett tőle s kiadta az utját. És pedig nem ok nélkül. Ordenáré volt a vicce s ő is az volt. Egy másik ismerősöm pedig a finom vicceinek köszönhetette, hogy megkapta a leányt, akinek a kezét előbb megtagadták tőle. Anyira mulattatta a szigorú apát, hogy az végre beleegyezett a házasságba, amely határozottan boldog, bár csak néhány viccre volt báziróva.

Az indítványt elfogadtuk, nem azért, mert tetszett, de mert a felszólaló ur népszerű és tekintélyes ember volt. A népszerűek és a tekintélyesek javaslatait mindig elfogadják, akár jók akár nemjók, s a népszerűtlenekek akkor se, ha csupa bölcsességek. Ez már így van. S most mindenkégy mondott egy u. n. viccet. Mindenki azt, amelyik valaha a legjobban tetszett neki. Sok régi ismerősre találtunk köztük, de ez a kiválóságuk mellett tanuskodik. Csak a jó ötletek maradnak az utókorra. (S valószínű, hogy bizonyos időszakokban nem csináltak egyetlen jó viccet se. Mert hiszen a legrégebb sincs ezeresztendő.)

Mégis volt egy ember köztünk, aki mikor a sor rákerült, így szólt:

— Szeretem a jó vicceket, ha már az élet oly szomorú; jót mulatok rajtuk, de az a malőröm, hogy nem tudom őket magamnak megjegyezni. Amelyeket most hallottam, egytől-egyig kitünőek,

de holnapra már elfelejttem őket... Bocsássatok meg, én nem tudok egyet se elmondani.

„Mosolygós, örökké vidámkedvű ur volt. Nem sokat vesztett általa, hogy elfelejtette az összes bohóságokat, amelyeket hallott és olvasott. Sőt talán nyert velük. Nem lehetetlen, hogy a nagy kedveltségét is ennek a látszólag kellemetlen de valójában igen szerencsés körülménynek köszönhetette. Mert nem is képzelik némelyek, milyen becsült tagja a társaságnak az a finom uriember, aki nem utazik viccekben, se nagyban se kicsinyben. Azt szeretik ott a legjobban, aki a legkevésbé beszél. S az ilyenre mondják a legszívesebben, hogy »okos« vagy azt, hogy »szellemes ember«. Ami igen szép bizalomnak a nemes jele.

...Hogy én most elmondom azt a kis tréfát, amely akkor is, ma is nekem mind közt a legjobban tetszett, nem azért teszem, hogy valami újat írjak (az bizony jó régi!), azért se, mert nincsen egyéb témám — esküszöm, hogy van! —, de azért, mert az engem elmékedésre intett s néhány gondolatot keltett bennem, s azt hiszem, az olyan csekély fajsúlyú »műfaj«-nál mint a vicc, igen fontos, hogy ne csak nevetésre ingereljen, de gondolkodásra is serkentsen. Mert valamire való adománál és tréfánál is az emberről s annak erényeiről és gyarlóságairól van szó.

A vicc egyébaránt — ismétlem, hogy igen régi — itt következik.

II.

Egy szivbajos zsidó évről-évre minden nyáron néhány hetet Naueimban tölt, ahol kegyetlenül unatkozik. Unatkozik, mert a megjelenése annyira elárulja a faji jellegét, hogy nem tud soha kellemes társaságra szert tenni, nem akad sétáló-pajtása és étkezőtársa, s így kénytelen az egész szomszédos társaságban tenni meg az előírt sétált. Az utóbbi nyáron mégis szerencsése akadt a szegény betegnek. Mingyárt megérkezésének a napján egy ur, aki a Kurgarten-ben a szomszédos padon olvasott ujságot, elkérte tőle kölcsönbe a »Presse«-t s följajánlotta érte cserébe a »Berliner Tagblatt«-ot. Amint az olvasmányukkal készek lettek, diszkurálni kezdtek, s pár perc múlva a barátságos ur — igen intelligens, de feltűnően pupos ember — átült hozzá mintegy jelezve, hogy »közelebbi ismerkedés nincs kizárva«. Amint ez furdőkön szokás, közlekednyek lettek, és — régi vágya teljesedését ezáltal a szivbajos zsidónak — együttes sétára indultak, szépen lassan, nauheimi lépésben. Sétaközben abban egyeztek meg, hogy együtt vacsoráznak, s egy mindkettejüknek egyaránt rokonszenves vendéglőben teleped-

tek le, ahol szokatlanul boldognak érezte magát az emberünk, mert a régebbi szomszédokban mindig egymaga ült az asztalnál s némán, hangtalanul kellett az ebédjét-vacsoráját elköltenie. S most szép néhány hét következett. Ez így ment napról-napra. Anyira összemlegettek, hogy furdőtartózkodásuk alatt többé jóformán el se váltak s mint a Dioszkurok egymást el nem hagyták. Közös beszédtemájuk is akadt bőven, mert mind a ketten gyáriparosok voltak, — az egyik papírost, a másik tintát gyártott. Mint ahogy ez a két iparcikk, úgy ők ketten is mintegy kiegészítették egymást. Az idejük kellemesen telt el, s a zsidó dícsékedve, boldogan írta haza a családjának, hogy az idej furdőzése sokkal nagyobb gyogyeredménnyel kecsegtet mint az eddigiek, mert jó társaságot talált, egy művelt és kedves uriember barátságára tett szert, amely kedvező körülmény jobban mozdítja elő a gyógyulását a szénsavas furdőknel. Az orvos is konstataulta, hogy a kura még soha se tett oly jót neki az idén, de ezt — a furdődoktorok szokásos elfogultságával — a nauheimi víznek tulajdonította.

A barátjának előbb telt le az ideje, s mikor a kocsija előállott, hogy az állomáshoz vigye, az emberünk érzékenyen vált el tőle, s az utolsó kézzsoritás előtt így szólt a távozóhoz:

— Nem győzöm köszönni önnek, jó uram, hogy annyi jóindulattal volt irántam. Reméllem, nem felejtjük el egymást. De a barátságáért, amelyet sokra becsülök, teljes bizalommal tartozok önnek. A bucsuzás percében egész nyíltsággal megvallom önnek, hogy zsidó vagyok.

A másik egy csöppet se látszott meglepettnek, s azt felelte:

— Bizalomért bizalom! Nekem is van valami gyónnivalóm. Tudja meg, hogy pupos vagyok.

III.

Eddig a vicc.

Mivelhogy nem én vagyok a szerzője, szabad kimondanom, hogy kitünő. Én legalább nem olvastam soha jobbat, csattanóbbat. S különösen nem olyat, amely annyi tanulsággal szolgál.

Milyen megható, hogy a zsidó, — mert meglátszik rajta, hogy az — évenként kereszttől nem talál senkit, akivel az egyedüllét szomorú unalmát elűzhetné, még zsidót se, mert az se mutatkozik furdőn szívesen az olyan hitsorsossal, akin az eredetét könnyű észrevenni. S végül, mikor talál egy velleérző lelket, annak majdnem olyan sárga folt ékteleníti el az alakját mint az övé, s aki bizonyosan csakis ennél az oknál fogva — *faute de mieux* — csatlakozik hozzá. A zsidónak, aki társas érintkezés dolgában nincs éppen elkényesztette, igen jól esik, hogy akadt végre keresztény ember — ha pupos is szegény —, aki szöba áll vele. S szerencsése neki, hogy e jó ur ilyen alkati hibában laborál, mert ha e hibája nincs, jobb társaságot talált volna mint őt, s akkor a szegény ördög nem kevésbé unatkozott volna mint tavaly és harmadéve... Tanulság persze az is, hogy ez az intelligens férfiú a testi gyarlósága miatt (amelyben épp oly ártatlan mint a társa abban, hogy zsidónak született) ugyanannak a bojkottnak van kitéve mint a zsidó, ami napnál fényesebben bizonyítja azt az igazságot, hogy az embereket szigorubban büntetik és következetesebben üldözik egyes tulajdonságaikért vagy a külsejükért mint esetleges rossz cselekedeteikért vagy a jellemükért.

A bucsuzás is tanulságos. A zsidó, bár puskalövésnyi távolságról is látszik, hogy az, elhitei magával, hogy a származása: titok, és bizalmának a különös jeleként közli új barátjával ezt a szomorú körülményt. Mintha mondaná:

— Ön igen eszes ember, de magától sohase jött volna rá a titkomra. A becsületességem azonban nem engedi, hogy azt elhallgassam egy olyan férfiú előtt, akivel szemben nem szabad titkolódnom. Bevallom hát: zsidó vagyok. Többetfí együttlétnünk alatt elfogulatlan és előítéletnélküli uriembert ismertem meg önben, s így revelálhatom ezt a hi-

bámat abban a reményben, hogy barátságát, amellyel e hibámról nem tudva, ajándékozott meg, akkor se fogja megvonni tőlem, ha értesül róla.

A szegény ember annyi idő alatt nem vette észre, hogy a másik sárgarózsás, a szintén sajnálattaméltó pupos fürdővendég azért nem tett előtte soha antiszemita nyilatkozatokat, mert ő a testi hibája folytán épp oly kevéssé keresett egyéniség volt. Naphelmé virányalmint amaz a vallása vagy a fajtája miatt, s egy meggondolatlan fajvédő vagy egyébként zsidógyűlöli kifejezéssel nem akarta elriasztani magától az egyetlen embert, aki társul s társasággá kínálkozott neki.

S ezt elmésem — a puposak tudvalevőleg szellemes emberek — tudtul is adja neki, amikor mély titok leple és diszkreció peccáta alatt közli vele, hogy neki is van egy nehezen észrevehető hibája: a pupia, amelyet azonban — *la confiance attire la confiance* — bizalommal megragadhat.

Két halsorsu embernek a tragikumából virágozott ki ez a szomorú alaphangja mellett is derült vicc, amelyen nem fognak olyan harsogón kacagni mint az erőtika köréből kipattantakom, de elgondolkozhatnak rajta azok, akik sárga folttal járnak szegyenkezve köztünk, de azok is, akik annyi jóra való és jobb sorsra érdemes emberre rákényszerítik ezt a foltot.

Magosság, földiek

Irtó: Révész Béla

Öreg, istenszemű templom bejárata előtt ájtatoskodott egy vén koldus. Mindig itt állt, míg be nem esteledett, odatartozott a templomhoz, mint a megritkult tömjén libbenése, mint bágyadt litániák mormolása, a hives falak közé. Itt állt a vártán az öreg koldus, akiről frigy társai mondogatták, hogy a meleg, fehér, boglyas szakállá, a gömbölyű ráncos feje, hasonlatos Szent Péterhez...

Templomok magasságában, ahol a hangok dalolnak, a pesti házak emeletének egyik emeletén, a családi kashan egy kacagós, durcás fiucska csintalanodott, kacintó kék szemét rávetette anyjára és merete mondani, aprócska lábával dobantani:

— Nem... Nem...

A vén koldus viselte a megjelölt állapóit és Szent Péter-fejében mindig istenes dolgok forgolódtak, pihegő eszecskeje egy kissé már arrébb hajolt, de őrizte a titkos ájtatosságait, hogy valaha ő is ács volt, mint Szent József, a frissen hulló forgács illatát is visszazippantgatta mult idejéből, az evangélium istenőriző műhelye elegyült boldog ábrándjaiban a maga mesterségével és különösen a látogató látomásának örvendezett, hogy látta gyakran a kicsiny Jézust az esztergapad mellett, fénylő orcával, fénylő köntösben, fénylő forgácsok habzó koszorújában.

A gyermek-Jézussal volt teli az öreg felajánlott szíve. hozzásgodott, ma-lasztos képtel róla sorjázza és sokszor álldogált úgy a bejárat előtt, hogy érezte maga mögött a gyermek-Istent, amint a templomban orgonazugásnál is zenegömbben zendül a szava:

— Mindennek, ki téled kér, adj...

— Adjatok, néktek is adatik...

Koldusok, gazdagok fölött, aranyfelhők közé ágaskodó pesti ház emeletén, a gyermek elevenkedett, ragyogva sirt, ázótlan nevetégt, az asztal körül bujdoskásan futkosott, az asztallábak kapuján besurrant, a fülgy-boltozat alatt megkuporgott, mignem az anya keze elérte, előlelte és a tányér elé emelte a fiúskát. Szigorú hang parancsolt:

— Enni fogsz, Pistike...

A gyermek ült az asztal mellett, kímélve ügyelte az anyját és maga előtt a tányért, a megszeppent dac pityergett, szemek kékjén csillant a tanácstalanság, de Pistike maizsolt, mert muszájt...

A vén koldus motyogta, mormolta:

— Adjatok, néktek is adatik...

Imádkozásra harangoztak, az esti szó-

lam úgy kondult a feje fölött, hogy rezgett tőle a gyöngö teste, a templomajót bevágta mögötte a sekrestyés, de vele maradt a gyermek-Jézus, aki balzsamozta a panaszra nyíló lelkét:

— Boldogok vagytok, szegények...

Elindult tehát az öreg koldus a pogányok irányába, akikről meg vagyon írva, hogy a bünösök is adnak kölcsönt...

De nem adtak. Reggeltől estéig az istentelenek elsomfordáltak Krisztus mellett, akit pedig az aggastyán szeplőtlenül őrizett szíve kápolnájában, már dobant is nagyokat Jézus haragjától, amint ömöltek el mellette a föllakott helyek: azért jöttem, hogy a világra tüzet bocsássak... és megrázkódott a vén koldus a ráforduló gyönyörűségtől, mert látta, hogy a gyermek-Isten pálmát hajlít az éhezők fölé: óh, te fa, adjál nekik gyümölcsöt...

Az öreg koldus elfordította tekintetét a kárhózókról és csüggedten, epkedve a magasságba tekintett...

Az esti felhők lobogtak...

A gyermek, a fényesség glóriájában,

az anyjával csatázott, alamuszi engedelmességgel rágicsált, követelődött:

— Tésztát... A tésztát...

Az esti felhők lobogtak, duzzadva egymás mögött forrtek, fodrosodtak és ringó, izzó lépeső merült elő a mennyek mélységeiből. A vén koldus forró szeméből elindult Jézus, szikrázott az égi lajtoria és megbongott az egész világ az emberfiának fölfakadó sirámától:

— Szent kis Jézusom...

— Éhes vagyok...

— Jaj néktek, kik megtöltetek, mert éhezni fogtok...

A vén koldus ölébe hullott egy csirkecomb...

A gyermek a Gyermek mosolyának udvarában, rágicsált, diplomázt, cse-telepétezt:

— Tésztát... A tésztát...

Az anya repesve ment és hozta a konyhából a tésztát.

Pistike felszólt az ablak elé.

A vén koldus ölébe hullott még egy csirkecomb...

Magosság, földiek olykor találkoznak.

Vajdasági ethnografia

Irtó: Sz. Szigethy Vilmos

II.

Milán Szpaszoje elmézi a ringó dereku karcu fehérnépet, mióta a lányok is buzgólkodnak, hosszasan nézi őket s jólesőleg veszi tudomásul, hogy ezek a békák kímélik a majkát.

Ot merítik a vizet a malom mellett, ha nagyon elapad a Tisza, föl is kérekednek a deszkapallón át a hidra.

— Megengeded, Szpaszoje bácsi?

— Csak gyere rózsaszálam, egyem a szentedet. De megszépültél Milica. Mit dugdosod azt a két kis almát? Épp ilyen volt leánykorában az anyád is.

Milica negédesen ringatja a derekát.

— Pedig azt mondják, hogy ő nagyon szép volt.

— Az a! Sokat bomfottam utána, bleskát is kaptam egyszer az oldalamba. Hát te, Danica? Einye, hogy a kakas csipje meg az apád dolgát, máris elenged vizért. Gyenge ahhoz a te vállad, tizenöt éves se vagy.

— Tizenhét is elmúltam, nyelvel Danica sértődött. Szpaszoje bácsi fölöttán megállanak az esztendők?

A vén molnár, ahogy ott legyeskedik a lányok körül, végigsimítja a homlokát.

— Igazad van, lányom, vénülök, de azért még el tudnék ringatni a térdemen néhány unokát.

Maga is elborzong egy pillanatra.

— Hess, csunya féreg, itt a fiatalág, légy köztük magad is fiatal.

Egy rózsásarcu kis leányt megsimogat. Csupa bársony az álla, ahogy pedig lehunyja a szemét, két sötét pillangó terül el a tejfehérségen.

— Akárki mit mond, mégis csak te leszel a menyem, Gligorovics Sztána.

Azok a pillangók tudnak pajkoskodni is.

— Hát mondanak valamit?

— Tán vállalod! — évődik a molnár. Sztána elvörösödik a homlokáig s lázas buzgalommal fog hozzá a vízmerítéshez.

— Einye, ezek a gyalázatos kerekék csupa sarat hánynak itt fel. Siessünk lányok, mert ránk esteledik.

Szpaszoje már megint cigarettát sodor s ahogy nyugodalmas szép álmokat kívánva elvonult a had, bucsuzóba még egyszer megsimogatja Sztána arcát.

(Bolond véletlen, hogy ez köztük a legfürgébb s mégis ő marad utolsónak.)

— Amit mondtam, megmondtam. Majd beszélék az apáddal. Mond meg neki, hogy tisztelem.

Az öreg Milán aznap este elhalad a rogály előtt s odakiált a népeknek.

— Ne csipkedjétek már egymást, gyerekek. Ne hallgassatok a lányokra, akármielyen kedves nekik.

— Oh, a Szpaszoje bácsi mindig tréfál. Hát az Obrád hol maradt?

— Az anyja kötényén alszik, ne bántásatok szegényt, felel az öreg helyett

Máró, a legcsipösebb nyelvű lány.

— Csak sziszegi, aranyos kis kigyóm, olyan szép vagy ilyenkor! — kiáltja oda a molnár és ballag tovább.

Gligorovicsék csak ketten ünek a ház előtt. Az ember, szegény, szélütött, nem tudja a tagjait mozgatni. Csupa szerencse, hogy az esze forog.

— Mi hoz erre, Milán Szpaszoje.

— Jól tudod, mit kérde.

— Persze, persze, a gyerekek dolgában jöttél. Hát mit adsz?

— Tudod, hogy semmim sincs, a malom sem jövedelmez sokat, mióta hatodmagával van Becséig. Ugy gondoltam hát, hogy ami kis buzád kerül, azt szívesen megörülök ingyen.

Nagyon sok beszéd azután sem esik, de az asszony nélkül az is. Harmadnapra azonban kocsi áll meg este a rogály környékén s Sztána — véletlenül-e, vagy szándékosan — roppant kíváncsi lesz rá, hogy kit hoz ilyenkor este a jó sorsa? Arrafelé szalad hát és nem tér vissza, csak szemérmes, féltő síkoltozását hallani.

Csodálatos, hogy nemsokára némely oktan lapok leányrablásról emlékeznek meg a tarrasi levelező nyomán, holott a faluban semmiféle feltűnést nem okozott az eset.

Mindössze azt mondják:

— Szegény ember vízzel főz. Milán is, Gligorovics is szegények, nem telik nekik parádés lakodalomra. Az ősi erkölcsök most ugy kívánják, hogy csendes esküvőn legyenek egymáséi.

Nem történt semmi, csak egy kis megkerülése a hagyományoknak, pénztelen népek jámbor csalása. Kit csaltak meg? Önmagukat. Senkinek se lehet beleszólása.

Hiszen Istennek tetsző szórakozás a parádés lagzi, azonban ki győzi a tömérdek költséget? Ott van először is az esküvő előtti estén a lányos háznál a *jabuka*, másnap pedig az ebéd. A *kum*, a férfi násznagya, olyan büszke, akár csak a főszoigabiró, mikor nagy urakkal vadászik. Három párnát tesznek alája s nemcsak a menyasszony részéről meghívottak, de általában mindenki fölött rendelkezik. Az ő parancsszavára történik a tálalás, mert a másik násznagy, a *sztáriszvat* meg a *vőfély*, a *dever*, alárendelt személyiségek.

Az igazi lakodalom ebéd után kezdődik az újdonsült férj lakásában, azaz hogy még a régieben. — el is tart három napig.

...Most Obrádeknál elmaradnak a kedves pajzánkodások, a menyasszonytánc, a pólyásbaba felöltöztetése, (mekkora kacagással vannak éjfélok, mikor az új pár megjelenik a bepólyázott miccsodával); nem öltözik senki állatnak. — (teszem azt, a kutyától sem veheti

senki rossz néven, ha az asztal alatt a lábak után kapkod); polyhet sem fujnak hainalban a vendégekre, elmarad minden.

Az elrabolt lány másnap már a jövődöbelje lakásán ébred fel s nem mutatkozik addig, amíg meg nem volt a házasságkötés. Akadályokkal jár ez is, mert a fiu még alul van a huszon s előbb kivételes nőülési engedélyt szerez számára a jegyző ur. Egész csendben adja Gligorovics Sztánára és Milin Obrádra az áldást pápa Panteleimon, még a lány szülei sincsenek jelen. Szüksős az ebéd, csak a funkcionáriusok vannak ott, másnap pedig muzsikaszó nélkül kísérik az új menyecskét a Tiszára, megmutatni, hogy honnan kell a vizet hozni. A kunnál való látogatás is elmarad, ilyenkor nem illik, hogy édespálinkával, frissen főtt ételkel kedveskedjen a násznépnek.

Szóval, ez a szegénység átka. A legszebb, a legbűbajosabb emlékek maradnak el, a lányélettől való zajos elbucuzás, mert suszkocsia történt.

Gligorovicsék is csak egy-két hét múlva látogatják meg a fiatalokat. Pogácsát visznek és ott ünek estig. A formát még akkor is be kell tartani, ha önmagukat bolondítják, a megbocsátás formája pedig az.

(Szerző igyekszik minél kevesebb érzelmil motívumot belekeverni soraiba, mert azt hitte eleintén, hogy novellát ír, aztán imhol, ni, ethnografia lett belőle.)

Ezeket át kell esni, aztán épp olyan élet következik, mint amilyen a többi. Jönnek a hétköznapi szürke idők sok dologgal, Szpaszoje felesége pedig akár egész nap eljárhat diskurálni, ha van ki-vel, mert az otthoni gondok a fiatalasszonyra szállanak.

...Obrádot később elvitték katonának Pancsevóra s csak sátoros ünnepeken került haza rövid időre. A menyecske — az Isten lát ezekben a női személyekbe — nem is busult valami különösebben, ellenben Szpaszoje, az öreg molnár, megint suvikszolni kezdte a bajuszát.

A vége pedig az, hogy Obrád, mikor egyszer váratlanul érkezik urlábra, rájön, hogy az apia miért sürgette olyan nagyon az ő házasságát. Obrád ennélfogva vagy a gyíklesőt rántotta elő, vagy a fejszét kapta fel, (mert különféle az emberi egyéniségek és különféle az ő kedélybeli megnyilvánulásuk), — azonban cselekedett valamit, utána pedig a kakastollasoknál jelentkezett.

— Agyonvertem az apámat, mert elszerezte a feleségemet.

A malom kereke csendesén kattog, fodros tajtékot tur körülötte a Tisza s szelid tükörén messzire, ahová csak el-lát, sárgára fest mindent a hold.

Csak a *májka* tűnődik és kesereg.

— Hogy is leszünk most már a dologgal? Ki végzi, én-e, vagy a menyem? Főleg szabad-e reá megharagudnom, vagy hagyjuk, hogy ami történt, felső rendelésből történt?

ÖN NEM HISZI?

hogy 1 pár „KULCS” jegyes barisnya (vörös, kék vagy arany jeggyel) annyi ideig tart, mint 4 másik pár, ha próbára 1 párt vesz. Minden fizetésben kapható. — HARISNYÁK

„KULCS”

nélkül hamisítottak.

Nagybani árusító 3615

Márkus Simon és Lipót Subotica

MŰLABAK
MUKAROK
EGYENESTARTÓ
FUZÓK, BETEGTOLÓ KOCSIK
SCHÖNBRUNN-nál
Subotica, Paje Kujundzića 20.

TERE-FERE

A kidobott kritikus. Franciaországban kibudáltak egy kritikust a színházról s most ez az eset foglalkoztatja az utágyiró és írói köröket.

A kritikus: Páris egy legismertebb, legbecsültebb írója és bírálója André Beaunier, a kitűnő regényíró, a *Revue des Deux Mondes* kritikusa, kit újabban az akadémiában jelöltek tagnak.

Ez a kritikus köntörfalazás nélkül ki-mondotta azt, ami a begyében volt, alaposan ledorongolt egy daljátékot, melyet Páris egyik színházában játszottak.

Erre az igazgató — se szó, se beszéd — egyszerűen nem küldött neki többé jegyet a főpróbára s mikor megjelent, az ajtónállóval kiutasította.

Az eset nagy felháborodást támasztott, parázs pörpatvart keltett, mely még most sem ült le. A színházi kritikusok és írók zöme Beaunier mellé állt, de néni egyértelműen. Akadnak olyanok, kik a színházgató felfogása mellett törnek jándsátt.

Utóbb ebben az ügyben körkérdezt intéztek a különböző színházgatókhoz, kik — természetesen — többnyire elítélik a bírálót.

Antoine, ki a szabadszínház, a forradalmi irodalom mellett küzdött éveken által, szintén ezek közé tartozik.

Igy nyilatkozik:

— A színház üzleti és magánvállalkozás s tulajdonosának jogában van, hogy azt hívja meg előadásokra és azt zárja ki onnan, akít akar.

E nyilatkozatra az egész sajtó fölzdült. Lehet-e, hogy ennyire elamerikaiasodjon az élet és a kritikustól csak tömjénezést várjanak a színházgató urak? Ha így gondolkoznak, akkor szüntessenek meg minden kritikát, de ne várják a megjelent bírálóktól, hogy szintén a dícsérőgépek szerepét töltsék be.

*

A Niagara-vizesés tündökl. A Niagara-vizesést az amerikaiak kivilágították. Minden áldott éjszaka ragyogó fényben csobognak alá a vizesés titáni hullámai.

Ezt az óriási vállalkozást egy amerikai-kanadai részvénytársaság kapta, mely kötelezte magát a vizesés megvilágítására. Hogy mit jelent ez, annak megértéséhez elegendő egy szám: egy és háromnegyedmillió villamos lámpa szükséges ehhez. Csakhogy ezt az áramot maga a vizesés szolgáltatja, a mozgásában lakozó elevenerek rabbá tették és munkára kényszerítették.

Tizennyolc esztendővel ezelőtt, egy hónapon át, rakétákkal világitották ki s akkor a kíváncsiak százezrei zárandokoltak oda.

Azóta a kivilágítás technikája tökéletesedett. Most már azon töpreng a részvénytársaság, hogy sokszínű lámpák tarka sugarait vetíti a hullám-falra oly módon, hogy a vizesés éjszaka is látható legyen száz kilométernyi távolságról, kedvező légköri viszonyok mellett.

Ez a terv visszatetszést szült, különösen a boresempészek körében, kik ezen a tájon tevékenykednek, még pedig éjszaka. Mert, úgy vélik az amerikaiak, hogy szép lenne a Niagara szivárványfénye a sötét éjszakában, de a bor mégis jobb.

*

A felocsudó Berlin. A német állami bank végre hivatalosan is visszavonta a billiós bankjegyeket s az egybilliós és ötvenmilliós ma már nem szerepel többé, a muzeumba kerül, a ritkaságok közé.

Vége a német pénzbüségnek, mely a szükség ideje volt. Noha Németországban már mint vizözön előtti dologról beszélnek erről a korszakról, még senki se felejtette el teljesen. Még ma sem, mikor az egy márka csakugyan egy márka, mikor a nép már takarédba teszi pénzét.

Egy méla visszaemlékezés most eszünkbe idézi, mi történt náluk évekkal ezelőtt. Részjegyeket vásároltak bizonyos mázsa szénre és otthon dideregtek

a hidegtől, mert az egész városnegyedben nem lehetett találni egyetlen szem szénét. Nagyban vásároltak gabonát s három négy órát ácsorogtak a pékboltok előtt, hogy félikelő liszthez jussanak. Készen itták kávé, cukor híján, de a banknál sok mázsa cukor állt rendelkezésükre, papíron. Nem volt világitásuk az uccán és otthon, noha sok ezer kilóvatt áramot foglaltak le maguknak.

A németek e hét sovány esztendőjében a legkalandosabb iparvállalkozások sikerültek: az Eisenacher neyü téglagyár egy alkalommal például tizenöt millió téglára bocsátott ki részvényeket. A kölesönt hamarosan túléheztek: nagyon rossz márkát fizettek be és részjegyeket kaptak sok millió jó téglára. Miután a márka megállapodott, eladták részjegyeiket, jó pénzért, mások azonban követelték a téglákat és villát építettek maguknak.

Ma már ily kalandos dolgok nem történnek Németországban: Berlinben az uccák és házak úgy vannak világitva, mint békében, a város tiszta, a lakosság jól öltözik, a vendégek asztaláról eltűntek a papír-abroszok és papír-kendők,

Berényi János:

Óda a szépséges leányzóhoz

*Nem azt mondom el rólad, amit vársz
és amit a véredbe lehel a sápadt tükör,
amikor a borzongó est lámpafényzaporában
a tested rózsaszínét issza éneke ve
s hozzáragadt hervadt-fehér mozdulatodat
feszíti és emelgeti lassan a lelkén.
Nem is a szembejövők és szemedbe tekintők
igéje lesz ez egyszer a szavam:
a nézést teritem és fodrozom eléd,
mellyel a hátad mögött vetköztetnek vetkesre
és megmutatom a mocskos zsinórt s a röt pántlikát,
amit elsuhanó lépésedbe akasztanak.*

*Áldassál a rejtett halk lángcsöppekért, melyek
a jóság olaján benned is bizton égnék,
örvendj, ha az est üvegburája alatt
valaki mellett ülhetsz és ajkatokon
sorra születnek az egyfűhár mondatok,
kik kezet fogva el mernek menni az égig
tipegős mosott lábakkal és nevetősen,
jóságosan és párban is tisztán: fiu-lány.
Örülj és szeresd a kezéd ha titokban is
ritkán kéri a magad-simogatás ételét
s ritkán felejtí őt a melled halmán
a hirtelen rossz tetten ért, olvadó álom.
Adj hálát, ha nem vallatod a rád vert arcot
de ne hidd, hogy a szentség fogamzottja vagy,
ki a csillag termékenyítő nézésének
hűs erejéből a lilomban született.*

*Ó sok érett bűn gözölgött már a válladról
az életnek áldozó aranyfűstben,
és sok a hinár, mely léptedbe gyökerez
és sok a vért sugárzó bojtortján is,
mely a tested tözezes fehér talajából hajtott.
Legdélcegebb magaslaton: a szépség tornyán
kereszt vagy s az arkangyal égő pallosa
s mégis hozzád magasodnak föl a legtörpébb vágyak;
sima vagy mint a márvány, s az alattomos
mohóság a legkönnyebben rajtad korcsolyázik,
gyüretlen fehérséged tündöklő lapja
ingerli a kezet, hogy fekete vonásokat
írjon rád, vagy torz nevet és próbarajzot.
Es minél szentebb ütem hordja a járásodat,
annál könnyebben bogozza ki a vágy
mindazt, amit selymes titokként rejtegetsz.
Beléd döf minden gyáva és fonnyadt ecset,
hogy vércsre szinezze veled az éjszakákat,
s a töled türemlő lány habok muzsikáján,
mely édes és fehér mint egy zengő vasárnap
szennyes megbarnult alakok mosakodnak.
Roncs kalózhajók vitorlája minden bánat
minden rád dobott árnyék és védelem
és karja közé képzeli a hátad mögött
mindaz, akinek elédhozott szemében
bus szentséggé szobrosodott az áhitat.
Es hidd el: mig otthon tisztán szenderegysz
vagy ép a fohász lépcsőin térdelteted magad:
másutt élsz és vonaglasz ezer képbén,
ezer parázna gerjedésre beállitva,
ezer olesó, égni nem tudó asszony ágyán
és napközben ezer darabra szétszedett tested
minden porcikája mással és mással vetkezik.*

cukrot annyit kaphat a vendég, amennyit kíván s nem kell folytonosan szemmel tartania kabátját sem.

Berlinben csak annyit lopnak, mint a világ bármely más fővárosában. Szóval épeu eleget.

*

Hivatalnok urak. A régi, császári Ausztria meghalt, de a hivatalnoki szörzsálhasogatás úgy látszik, halhatatlan: még mindig körlevelek, fontoskodó rendeletek szállonganak a köztársasági Ausztriában. Velük szemben a jelen is tehetetlen.

Az utolsó körlevél, melyről az osztrák sajtó is megemlékszik, a bécsi posta és táviró igazgatóságától érkezett és a hivatalnokok elhízására vonatkozik.

— Amennyiben valamelyik posta és táviró tiszt észrevenné, hogy köpcösödni kezd, haladéktalanul értesítse fölöttes hatóságát, különben az Állam elhízását nem veheti tekintetbe és csak azt az egyenruhát szolgáltatja ki, mint annakelőtte.

Aki azonban elhízik, az nem mingyárt vallja be magának, azt mondogatja, hogy csak »átmeneti jelenség« az egész, ennél fogva nem is jelenti be fölöttes hatóságának. A rendelet különben is tökéletlen, mert nem intézkedik azokra vo-

natkozóan, kik a hiányos táplálkozás folytán gyorsan megsoványodnak.

Más hivatalnok históriáról is beszél most Bécs. Az »udvari tanácsos« még mindig a legnagyobb ur.

Egy udvari tanácsos — ezt a históriát olvassuk — pár hónappal ezelőtt nyugdíjba ment. De mikor a napokban elhaladt egy minisztérium előtt, hol szolgák targoncákra rakták a kimustrált ügyiratokat, hogy elszállítsák és befűtsenek velük, az udvari tanácsos megkérte az egyik szolgát, adjon neki egy nyaláb aktát.

Ezt hazavitte, otthon boldogan leült íróasztalához és csomókba kötözte az aktákat, számfelített, rovanacsolt, mintha misem történt volna.

Szenvedélyét elmesélte egyik, szintén nyugalmazott kartársának, ki annakelőtte fölöttese volt. Ez megfogta kartársa egyik gombját, mint hajdan és fontoskodó, de kezetes arccal ezt jegyezte meg:

— Nézze kérem, ha elintézte az aktákat, sziveskedjék átküldeni hozzám, hogy alá is irjam.

*

Lucien Guitryről. Lucien Guitry, a francia színész, ki nemrég halt meg, még mindig foglalkoztatja a sajtót.

Halála úgy szólván nagyobb visszhangot keltett, mint Sarah Bernhardé két évvel ezelőtt. Vannak írók, kik azt állítják, hogy Lucien Guitry »a mai kor s talán minden kor legnagyobb drámai színésze volt«.

Magas termete, széles arca, bikanyaka az erő, tekintély benyomását keltette a színpadon s nem volt oly jelentéktelen szerepe, melynek egyénisége ne adot volna különös zamatot.

Szerette a függetlenséget, ezért sohasem kötötte le magát az állami színházhoz. Ezen kívül szerette a pénzt is. A *Comédie Française* legnagyobb fizetése nyolcvanezer frank. Ha Guitry beérte volna ezzel a szerény tiszteletdíjjal, akkor nem lakhatott volna a legelőkelőbb városnegyedben, szőnyegekkel, mükincesekkel ékes lakásban.

Guitry egyik legnagyobb sikere az, hogy elsőül merete színpadra vinni azt a tipust, ki évekkal ezelőtt furcsa, vagy lehetetlen lett volna a színpadon, az öregedő szerelme, a deresedő gavalért, ki még mindig csapja a szelet, hódít.

Ő azonban megtörte a jeget. Utóbb fiának egyik drámájában az öregedő Don Juant játszotta nagy sikerrel.

Ugyszólván a színpadon halt meg, a színjátszás áldozata, minthogy halála előtt két héttel még játszott, fiával és menyével együtt. Érgyulladás támadta meg, de kilábal belőle, meg akarta lépni fiát, ép hozzá igyekezett, mikor szíve felmondta a szolgálatot, mig nem megszűtöle a Szaján rakétákkal és kivilágítással zajos víziünnepélyt rendeztek.

*

Hét láma Londonban. Hét láma él most Londonban, hét keleti bölcs, sárgás ruhában, vörhenyes köpenyben, hegyes kalapban.

Egyházasolga kíséri őket az uccán is, botján égő fákylát tart, attól kezdve, hogy a furcsa bizottság elhagyta a Paltor Choide monostort, mely az Everest hegy lábán emelkedett. Azért ez a monostor nincs nagyon alacsonyan, körülbelül 5185 méter magasságban szeli a fellegetek.

A lámák eddig 4200 méternél alább még nem merészkedtek s mikor leértek a síkföldre, valósággal megsüketültek pár napra, amint a síkföldi ember fülzugást kap és megsüketül akkor, mikor magasabb légkörbe emelkedik.

Télen indultak el, mert az indus sikságon és a Vörös tengeren a nyár elviselhetetlen s csak jövő novemberben mennek haza.

Most pedig folyton tömjént égetnek maguk körül az istentelen Londonban, hogy elűzzék a rossz szellemeket, a manókat, melyektől vehes az európai levegő.

Egyik ifjabb láma ünnepélyesen egy scenvizzel teli csöbröt cepel magával,

melyben sok pávatoll van. Ezzel is a gonosz szellemeket űzik.

A főláma állandóan keze ügyében tart egy csengetyűt, ezt gyakran rázza, hogy megijessze a kísérteteket, kik meg akarják támadni, különösen ebéd alatt, mikor az egyházi nem füstölhet, mert velük eszik.

Nagyon alacsony asztalnál ebédelnek, mely inkább a zsámolyhoz hasonlatos. Étrendjük: árpakásaleves, tojás, gyümölcs. Egész nap imádkoznak.

Egy londoni újságíró, ki meglátogatta őket, azt írja, hogy ebédjük igen zajos, nem azért, mert rágesálnak — ami az angol társaságban a legnagyobb illetlenség, — hanem mert kis pálcikáik, melyekkel kínai módra felszopogtatják a levest meg a tojást, állandóan csörömpölnek.

A szerbek letelepedése Ujvidéken

Három nagyobb szerb telepítés történt 1694-ben, 1717-18-ban és 1738-ban

A szerbek letelepedése Ujvidéken a XVI. század utolsó éveiben történt. Ugyanakkor, amikor Magyarországon a török invázió volt, a törökökkel egyidejűleg szerbek is jöttek erre a vidékre és telepedtek itt meg. Tanúság erre az addig magyarnevelű falvak elszlávosítása. Baksafalvából Baksics, Mortályosból Mrtvályos, Váradból Váradinci, Rév helyett Rivica, Keméndből Kamendin, Zajolból Szajlovo lettek, bizonyítékul annak, hogy itt már akkor slávok laktak. De tömeges letelepedés nemcsak a Csarnojevics-féle bevándorlás alkalmával történt, amidőn az apokriphával 40.000 szerb család jött be Magyarországra.

I. Lipót császár 1690 április 6-án Albánia, Szerbia, Mőza, Bulgária, Szilisztria, Iliria, Macedónia és Raszcia népeirehöz kiáltványt intézett, amelyben az osztrák hadsereghez való csatlakozásra szólította fel őket. A császári seregek 1689-ben győzelmesen nyomultak előre Szokoljéig, amely területet addig a törökök tartották megszállva. A császár külön levélben arra kéri Csarnojevicset, hogy bírja rá a szerbeket és albánokat a török iga lerázására.

Egyes történetírók szerint a szerbek Lipót császár felhívására jöttek az országba, mások szerint a törökök bosszújától való félelemből jöttek Magyarországra. Hiteles okmányok tanúsága szerint egyik feltevés sem felelt meg az igazságnak, mert a kettő között a középben volt, mert Lipót Csarnojevics megállapodott, hogy a szerbek a visszatérés szándékával telepedjenek itt le. Eleinte Budán, Szolnokon, Nagyváradon, a Maros környékén telepedtek le és csak utóbb húzódtak felé a délvídekre. A császár 1690 augusztus 31-iki diplomájában szabad vallásgyakorlatot biztosított a szerbeknek, kiknek meghagyta saját szerb polgári jogi igazgatását is.

1691 október 1-én a török nagyvezér 40.000 gyalogossal ostrom alá vette Belgrád várát, amelyet a puszkaporos torony sikeres felrobbantása után el is foglalt. Beograd elcsúszásával a háború balszerencséjével meghiúsult a szerbek vágya, hogy hazájukba visszatérjenek. 1694-ben Csarnojevics és Monaszeri Jánost, a szerb milícia alvajdáját, császár Bécsbe hívta és közölte velük „világos és feltétlen elhatározását”, hogy a szerbek a Duna és Tisza közt telepíttessenek le.

Ez volt Magyarországon a legnagyobb szerb telepítés, amely az összes bácskai szerb kolóniákat létesítette. Az Ujvidéken letelepedett szerbek 1694 végén megalkották a *Péterváradai Sávót*, amelynek lakói szerb katonák voltak.

A határvidék szervezése 1701 és 1702-ben történt. Az almásiak 1717-ben Ujvidékre jöttek és itt telepedtek meg. A város azon részét, ahol megtelepedtek, *almási végnek* hívták s innen kapta az ott épült templom az *almási templom* elnevezését. A telepítés további folyamán Ujvidék népességi viszonyainak emel-

kedése magán viselt a bevándorlás jellegét, ami a már akkor élénk ipar és kereskedelem által nyújtott számtalan megélhetési módra vezethető vissza. 1748-ban 14 sarajevói polgár kérte honosítását Ujvidéken.

Amikor 1738-ban Belgrád elesett, újabb nagyobb mérvű telepedés történt.

Belgrád iparos és kereskedő népe ide menekült. Korabinsky történetíró szerint Ujvidék alapját az idemenekült belgrádi kereskedők vetették meg.

De nemcsak kereskedők, hanem más

szerb lakosság is jött Ujvidékre. Jovanovics Arzen érsek a bécsi hadügyi kormány segítségét kérte, hogy macedonai és illir nemzetiségűek is telepíthetők legyenek. A bécsi hadi kormány Markovics szegedi kamarai felügyelőt bízta meg, hogy e tárgyban lépjen érintkezésbe a szerb patriárkával és jelöljön ki a letelepítendőkre alkalmas helyet. Markovics főleg Ujvidéket jelölte ki a menekültek letelepítése helyéül és ezek vetették meg Ujvidék kereskedelmi és iparosváros első alapjait.

Kótyonfitty király almája

Móra Ferenc meséiből

Hajnalon innen, estén túl, éppen egy macskaugrásnnyira Nekeresdtől, hét országa volt Kótyonfitty királynak. Neve nincs az egyik, Találki a második, Sosevölt a többi. A hét országban hetven kertje, hetven kertjében hétszáz almafája, a hétszáz almafán egy almája.

No, de erre vigyázott is ám, mint a szeme világára. Minden reggel, este megnézegette, selyemkeszkenővel megtörölgette, még a lágyan fuvó szélről is féltette. Mikor egyszer egy legyecskét látott rajta, olyan keserves sirásra fakadt, hogy három lyukas teknőrt telesírt könnyeivel. Nem is nyugodott addig szegény feje, míg az udvari vadászok agyon nem nyilazták a kis legyecskét.

— Mindenki így járjon, ki rátátja száját, jó lesz megbecsülni a király almáját! — mind a hét országában ezt a szigorú parancsot doboltatta ki a dobos gémekekkel Kótyonfitty király.

Udvara népének, tenger cselédségének pedig azt parancsolta meg, hogy mindig cigánykerekeket vessenek, valahányszor az almafa mellett elmennek. Fő-fő miniszterei hányták is a bukfcencet, pléhnyaku tábornokai állták is a tótágast, csak egy kis apród vágta földhöz a süvegét:

— Tisztelem, becsülöm a király hatalmát, de már akkor inkább megeszem az almát!

Perecnek hívták ezt a kis apródot. Termete mint a sudár jegenye, az esze villám, sólyom a szeme. Esteli harmatra kilopódzott, de hiába járt kint, nem vágta a foga király almájába. Olyan magasan volt, el nem érte, akárhogy is ágaskodott utána. Lógott is az orra bosszuságában, hogy majd a térdét verte, de aztán gondolt egy okosat.

— No azért lesz itt még lakoma: majd segít rajtam Málé koma. Ő lesz a létrám, ő lesz a székem, király almáját róla elérem.

Málé koma a másik kis apródja volt Kótyonfitty királynak. Nincs ilyen legény minden bokorban: feje szakajtó, az esze korpa. Ugy fecsegett, mint liba a lenbe, soha titok meg nem állott benne.

— No, majd teszek arról is. — gondolta magában Perec s kísértelt a halpiacra, vett a halászkóttól két keszeget, azokat felkötötte a kert közepén egy jegenyefára. Azután elment a vadászokhoz, azoktól vett egy meglőtt nyulat, azt kitette az almafa alá.

— Egy nyul, két keszeg, rendben így leszek, — verte össze örömeiben a bokáját s még a tenyerén is szaladt, hogy mentől előbb odaérijen Málékomához.

Málé koma éppen a csizmáját pucolta Kótyonfitty királynak. De nem a kefével dörzsölte a csizma, hanem a csizmát a keféhez, mert ő azt látta, hogyha a kecskének sáros a bocskora, az se a kerítést dörzsöli a bocskorához, hanem a bocskort a kerítéshez.

— Bajban vagyok, bajban, segíts Málé rajtam! — ütött a vállára Perec és megkérte, sétáljon ki vele a király kertjébe, ott ő majd feláll a vállára, akkor bizonyosan eléri az almát.

— Málé legyek, ha nem megyek! — rikkantott Málé akkorát, hogy ledtében elkukorékoltta magát Kótyonfitty király palotáján a szélkakas.

— Jaj, komám, nem lehet ám ezt világgá kukorékolni, — sugta neki Perec, — soha senkinek nem szabad megtudni,

amit most tenni akarunk. Ha elszólok magad, kitörök a nyakad.

Nem is szólt Málé egy kukkot sem, mindaddig, míg be nem értek a kertbe. Hanem amint a jegenyefára pillantott, meg nem állhatta, hogy oldalba ne könyökölje Perecet.

— Perec, ha szeretsz, fogd meg a nyakam!

— Miért fogjam meg, te Málé?

— Hát hogy ki ne törjem.

— Miért törned ki, te bolondos?

— Azért, mert szólni akarok.

— Mit akarsz szólni, te?

— Azt, hogy két keszeget látok a jegenyefa hegyében. Ugyan mit csinálhatnak a halak a fa tetején?

— Már mit csinálnának? Uszni: tudnak, repülni: tanulnak.

— No, én meg máshoz: tudok, halat sütni: tanulok, — vigyorgott Málé s egyszeribe felmászott a jegenyére a két keszegért.

— Lehuppan aztán a jegenyéről, mennek az almafa felé, megint megböki Perecet Málé:

— Kis komám, ládd-é?

— Mit, te?

— A nyulat a fa alatt.

— Látom ám Málé, meg is lőném, ha volna puskám.

— Lódd meg a sapkáddal, hátha az is elsül. Kis komám Perec, tedd meg, ha szeretsz. Nagyon ráéheztem a nyulpecsenyére.

— No, a te kedvedért ezt is megpróbálom, — mondja erre Perec, lekapja a sapkáját, vágja a nyulhoz: hát eldőlt az egyszerre.

— No mondtam, ugy-e? — kapta fel a nyulat Málé és már tartotta is létrának a derekát, széknek a vállát, hogy elérhesse Perec az almát. El is érte, le is tépte, hej, de megesendült ám az almafa minden levele s lett olyan nagy zenebona, majd megbomlott a két koma.

— Mákos-borongatta, mézes-teringette, — fohászodott Perec, — most már a kertek alatt retiráljunk, hogy senki meg ne lásson bennünket.

— Jaj, micsoda ez? — hökkent meg Málé, aki a félhomályban nem látta jól, hogy mi fehérlik a gyepen.

— Kótyonfitty király öfelsége, — sugta neki Perec.

— Mit csinál itt a király öfelsége?

— Hajtja magáról a szunyogokat a fülével.

— De mondott is valamit a király öfelsége.

— Mondott hát, azt mondta, hogy azért lett király belüle, mert olyan szép nagy a füle.

Ebbe azután meg is nyugodott Málé koma s hazaballagott a nyullal meg a halakkal. Perec koma pedig még állt helyében és megette az almát, hogy bolondjában meg ne találja nála valaki.

Nem is tudtak az almának a nyomára jönni, pedig már két nap, két éjszaka óta tüvé tették érte Kótyonfitty királynak mind a hét országát. De még a harmadik nap is keresték volna, ha a király honmestere észre nem veszi, hogy Málé koma körülzsidelyezte a nyakát.

— Hát te mért zsidelyezted körül a nyakadat, te ugrifüles? — koppantott a feje bubjára.

— Azért, hogy ki ne törjön.

— Mért törne ki, te szakajtófejű?

— Azért, mert szólni akarok.

— Mit akarsz szólni, te csupaszáj?

— Azt, hogy én tudom ám, hogy ki szakította le a király almáját.

De már akkor hat hajdu hétfelől marokolta meg Málé komát, úgy vitték Kótyonfitty király elé. Annak meg akkora légyecsapó volt a kezében, hogy a struccmadarat is agyon lehetett volna vele ütni. De még föl sem emelte a légyecsapót, amikor Málé koma már kivallotta az igazságot.

— Uram és királyom, életem-halálom kezembe ajánlom: Perec apród szakította le az almát.

Perec apród éppen ott üldögélt a trónus lábánál egy bársony vánkoston, de még a szempillája se rebbent meg, amikor Málé koma feléje bökött az ujjával. Mindössze annyit mondott mosolyogva:

— Bolond lyukból bolond szél fúj.

— De nem addig van az szolgálom, — pödörte Kótyonfitty király szigorú hegyesre a három szál bajuszát —, add elő csak, Málé fiam, hogy és mint volt.

— Fülémmel hallottam, szememmel láttam.

— Mikor, te? — vágott közbe Perec.

— Hát mikor a keszeghalak repülni tanultak a jegenye tetején.

— Eszed kereke, — nevette el magát Kótyonfitty király, — hiszen nem szoktak a halak a fára mászni.

— Már pedig ez olyan igaz, mint ahogy Perec koma sapkájával lőtte meg a nyulat, — erősködött Málé, kézzel-lábbal hadonászva.

De most már úgy kacagott Kótyonfitty király, hogy csak úgy rengett bele a trónusa.

— Hát ez mikor volt, te?

— Akkor, mikor felséged a fülével hajtotta el magáról a szunyogokat és azt kiabálta, hogy azért lett király, mert olyan szép nagy a füle, — mondta Málé tréfásan hunyorítva.

— Hej lábas, meg a bogrács! — futotta el a pulykaméreg a királyt s olyat csettentett a légyecsapóval, hogy Málé koma egyszeribe pogácsává lapul, ha el nem ugrik onnan.

Szerencsére elugrott és azóta is ugrál, ha el nem fáradt. Amelyitek megsajnálja, ültesse le a kisszékre.

GYERMEKRUHASZALON

maison Schönbrunn

Paja Kujundžićeva 20.

fiu- és leányruhák a legdivatosabb és legszebb kidolgozásban. 4484

D ótköteleket, szigetelt és csupasz rézhuzalokat, izzólámpaszínókat, antenadrótokat, ólomkábeleket elsőrendű minőségben, jutányos áron szállít a

Novisadi Kábelgyár (Radnička u. 2.)

Telefon 121 4433

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindonütt

DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

Hölgyeknek nélkülözhetetlen.

ROSSIJA-FONCIÈRE

biztosító és viaszbiztosító társaság

Tűz, élet, baleset, autómobil-biztosítások

Jégbiztosítások méltányos díjakkal

FIÓKIGAZGATÓSÁG: SUBOTICA

(Rossija-Foncière palota)

KÉPVISELETEK MINDENÜTT

Tomí, a drusza

Elvi tanulmány

A druzsám egy kis kölyök-farkaskutya, alig három hónapos, de azért már a strandra jár. Ez természetesen még nem jelenti azt, hogy közelebbi érintkezésben áll a vízzel. Nem, ez nem áll. De én ösmerek komoly, bátor urimbereket, akik szintén kimennek a tópartra, dreszben, pizsamában, teljes vízi-fegyverzettel és mégcsak a lábuk kisujját se dugják be a vízbe. Na, ilyen fürdővendég a Tomi is. Nem sok vizet zavar. Felmászik a trambulínra és onnan szemléli néma undorral a tavat. »Ó, tó, tó eleven poézis!« — sóhajt a költő. De a druzsám nem olvas verseket, sőt határozottan antipátiával viseltetik minden irodalom iránt, a multkor például a sportrovatvezetőket is életveszélyesen megugatta és csak azért nem végződött a dolog halálessettel, mert a sportrovatvezető menekülésközben — bár meggyőződése ellenére — beleugrott a vízbe.

Druzsám a természet szabad gyermeke. Műveltsége, tekintve hogy még kis-korú, bámulatos. Mint egy hatéves kisfiú, aki már a harmadik eleméből vizsgázik, ilyen koráért kiskutya a Tomi is. Hogy mit tud?

1. Ugatni. Kivételesen nélkül mindenkit megugat. A tényleg ép úgy ráveszi a fogait, mint a felnőtt emberekre.

2. A lépcsőkön magától felmegy és retur.

3. Tapintatos. Ha rájön a viszketés félremegy vakaródní.

4. Idegent nem harap meg a világról sem. Csak megbízható, régi, jó ösmereknek a lábikrájába kapaszkodik.

További rengeteg jótulajdonságait feleslegesnek tartom megemlíteni. Csak még ennyit: szereti a nőket. Hogy mennyire jóízű van az is bizonyítja, hogy mindakettőn egy nőnek udvarolunk. Neki persze óriási előnye velem szemben, hogy kutya. Ez a legelőlétebb pozíció. Igaz, sokszor mondták már nekem nők: »szemtelen kutya« de azért korántsem értem el olyan sikereket, mint a Tomi. Amit neki szabad, azt nem lehet nekem. Tomi egyszerűen oda-megy a nőhöz és a nagy nyilvánosság előtt a kezét, az orcáját és a talpát nyalogatja. Ez a világról sem stréberkedés a druzsámtól, ilyesmi az ő egyenes jellemével össze sem egyeztethető, de tény, hogy a nők ilyenkor borzasztóan megvannak hatva.

— Milyen hűséges, drága jószág! — mondják érzékenyülten és elárasztják gyöngédkedéseikkel. Mert kinek jutna eszébe, hogy egy kutyának hátsó gondolatái is vannak?

De mi lenne ha én is így viselkednék szívem hölgyével a strandon? Jobb nem is rágondolni. Könnyű egy kutyának. Mert hogy udvaroljon egy csinos kutya, ha beszélni nem tud? Ugasson szentimentálisan: *au vau*? Jobbérzésű nő ennek nem dől be, hiába pedig egy kutya se szeret ugatni. Tomi tehát a nyelvéhez folyamodik, amely nagy és forró, akár a szive. Tegnap délután is úgy összecölölgette egy nő, hogy szinte elállt a lélegzete. Nem a nőnek. A druzsámnak.

Nem tudtam elnyomni egy önkéntelen sóhajt:

— A kutyafáját. Milyen jó is ennek a dögnek.

Mire a bájos nő megvetően így szólt: — Irigy kutya! — és nem állt többé szóba velem.

Csak kutyával és nővel ne kezdjen soha az ember.

(—)

Szerkesztői üzenetek

M. D. Szmederevó. Cinikusnak mondják azt az embert, akinek semmi sem szent, aki mindenben gúnyolódik. A cinizmus tulajdonképpen görög filozófiai rendszer, amelyet Antisthenes, Sokrates tanítványa alapított meg. Antisthenes azt tanította, hogy az élet célja a gyönyörűségek és az élet rongvainak megvetésén alapuló munka. Ennek a világnézet továbbfejlesztői a sztoikusok voltak. A sztoicizmus szerint a cselekvés célja az érvény, ez pedig az észszerű magatartásban rejlik. Sztoikusnak mondják azt az embert, aki felszabadítja magát érzelmei és szenvedélvei hatása alól és mindig következetes magatartást tanúsít. A sztoicizmus egyengette az utat a kereszténység számára.

D. P. Sztaribecse. A dardlijátékban az nyeri meg a partit, aki hamarabb mondja be az ausz-t. Az ausz hemondásához az szükséges, hogy a játékosnak

a táblán elkönnyvelt és hazavitt poénei legalább 501-et tegyenek ki. Ha az egyik fél csak a hazavitt ütésével mondhatna ausz-t, a másik azonban egy figura bemondásával, akkor ez utóbbi rá sem ad a kihívott lapra és kimondja az ausz-t.

A. Sr.-Mitrovica. 1. Az állampolgárság megszerzése mindaddig, míg az állampolgársági törvény el nem készül, csaknem lehetetlen. Az illető referensnél ezrével fekszenek az ilyen kérvények, de érdemleges elintézészt alig egy-kettő ilyen kérvény nyer. 2. A szekvesztrum alól való feloldás a következőképpen történik: Helvi hatósági bizonyítványt kell beszerezni arról, hogy a szekvesztrált vállalat nacionalizálva van, azaz hogy a tulajdonosok (részvényesek) S. H. S. állampolgárok és politikailag megbízhatók. Ezt a helvi hatósági bizonyítványt kérvény kapcsán be kell küldeni az igazságügyminisztérium szekveszter osztályához (Min. Pravde — Odelenje za sekvestriranje imanja), amely elrendelheti a szekveszter feloldását olyan módon, hogy becselő bizottságot küld

ki a vállalat vagyonának felbecslésére és megszabja azt az illetéket, amelyet a szekveszter feloldásáért le kell róni. Ez az illeték rendszerint 5%. Az illeték lerovása után az igazságügyminisztérium a szekvesztert végzéssel feloldja és a vállalatot jegyzőkönyvileg a tulajdonosoknak átadja.

Hü előfizető. Szubotícán két leányki-háziasító-egyesület alakult, a *Sreća* és a *Budućnost Život*, de még egyik sem működik, mert alapszabályai még nincsenek jóváhagyva.

B. I. Velikibecskerek. A Magyar Jogvédő Iroda megállapította, hogy az ön kérvényét 23361—925. szám alatt ez év március 30-án továbbították a beogradi vezérigazgatóságához.

V. A. Szubotica. Olaszországi és Franciaországi utazások és szállodák ügyében Krausz Lajos szubotícai sör-nagykereskedő készséggel ad felvilágosítást.

A. B. Zagreb. Intézzon angol vagy horvát nyelvű beadványt a zagrebi amerikai konzulátushoz (Zrinjski trg 19.) és a konzulátus utján kérjen felvilágosítást. A konzulátus az ön levele alapján átiratban fog fordulni az illető városhoz és sokkal gyorsabban és biztosabban kap választ. Esetleg horvát vagy tolmáccsal menjen el személyesen a konzulátushoz, hogy ott az ön ügyében vegyennek fel jegyzőkönyvet.

K. J. Szombor. Perronjegy nélkül a vonatba senki sem szállhat be és így a főnök jogosan írt el, amikor a tíz dinár bírságot kivetette.

J. L. Mol. 1. Járandósága a munkásbiztosítótól 518 dinár. 2. Mint legidősebb fiú csak kilenc havi katonai szolgálatot tartozik teljesíteni.

D. Senta. A dinár zürichi árfolyama ez év január 10-én 8,475 volt. A levélben közölt adat téves.

R. M. Velikibecskerek. A noviszadi postaigazgatóságához nem érkeztek be az ön ügyének aktái. Közölje velünk, hogy milyen szám alatt és hová továbbították az aktákat és akkor újból utánanézzünk az ügynek.

G. I. Senta. Az epilepsiára nincs különleges gyógyszer. Ezzel a betegséggel szemben legfeljebb csak idegcsillapító szereket, leginkább brómot vagy luminált alkalmazzanak az orvosok. Az epilepszia oka általában a veleszületett konstitúcióban rejlik, de előidézheti ezt a betegséget koponyatörés, alkohol, vérbaj stb. is.

E. M. Novibecse. 1. Révai-féle nagy lexikon első tizenégy kötetének ára kötetenként 225 dinár, a tizenötödiké 340, a tizenhatodiké 400, a tizenhetediké 420 dinár. 2. Kötélgyártók szaklapja: Deutsche Seilerzeitung (Berlin).

R. A. Bácska-Topola. A Beograder Zeitung kiadásában megjelent egy német nyelvű füzet a jugoszláviai fürdőhelyekről. Szíveskedjék a beogradi lap kiadóhivatalához fordulni a füzetért.

Előfizető. Boldog ember, akinek fontos probléma az, hogy egy negyvenkétéves nőnek kijár-e üdvözlés alkalmával a kézcsók, vagy nem. Van olyan nő, aki visszahúzza a kezét a kézcsók elől, de azért zokogni veszi, ha a férfi ennek ellenére is kezét nem csókol neki. Van, aki egyenesen nyújtja a kezét kézcsókra. Általában minél kevésbé tisztázott egy nő társadalmi pozíciója, annál nagyobb súlyt helyez a kézcsókban nyilvánuló tiszteletadásra. Ha ön olyan lényegesnek tartja a kérdést, akkor interpellálja meg az illető hölgyet, van-e kifogása a kézcsók vagy annak elmaradása ellen.

T. F. Bród. A hektár 10.000 m², tehát körülbelül egyharmad hold.

KERESZTSOROSREJTVÉNY

Szerkesztette L. Ernő és Juliska

1	2	3	4	5	6	7
	8				9	
10			11	12	13	
			14		15	
16	17	18	19	20		
		21			22	26
23	24		25			
			27		28	31
		29		30		
		32	33		34	
35					36	
		37		42	38	
39		40		41		

Vízszintes:

- Opera címe
- Ókori filozófus
- Híres költő
- Gazdasági növény
- Ókor lesz belőle
- Híres szobrot találtak ott
- Fertőtlenítő szernek is használják
- Isten, idegen nyelven
- Indulat szó
- Szobrász és folvó neve
- Minden bai
- Hasznos növény
- Fontos ásvány
- Folvó neve
- Nem szép
- Sors idegen nyelven
- Csapadék
- Egy vallás feje
- Híres német fizikus
- Folvókonv
- Állat teszi
- Török pasa
- Keleti név
- »E« idegen nyelven írva
- Disznó teszi
- Sokan imádják

Függőleges:

- Festő tanulmányának tárgya
- Véreskezű forradalmár
- Fizetni muszáj
- Apostol neve
- Névelő
- Élő nagy filozofus
- Nagy orosz folvó
- Női név
- Költői műfaj
- Görög mondabeli hős
- Az élet fontos ténvezője
- Zeneszerző
- Tengeremelléki üdülőhely
- Jegyzék idegen nyelven
- Fém.
- Személyes névmás idegen nyelven
- Opera hőse
- Szín
- Tragédia hősnője (fonetikus)
- Nagy város
- Szín idegen nyelven
- Állat lakik benne
- Női név.
- Nemesi rang rövidítve.

Az új vámtarifa teljes fordítása már most előjegyezhető
Minerva Nyomda r. t.
 német nyelven rövid idő mulva megjelenik.
 Subotica

RÉTI i DRUG rőfősüzletét ÁTHELYEZTE Rudićeva ulica 3. szám alá

(Streisinger bórkereskedés mellé) ahol tulzufolt raktárunkat nagyban és kicsinyben rendkívül olcsón árusítjuk ki.

Építetőkhoz!

A saját érdekében ne tessenek elmulasztani, ha bármi csekély építkezésbe is kezd, hogy mielőtt a szükséges fa- vagy cserépanyagot beszerezné, okvetlenül keresse fel

Varga és Racsmány faüzletét Subotica-Aleksandrovo

(Sándori villamos utolsó megállóánál) Telefon 8-27

ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett meglepően olcsó árban kaphat mindenféle fűrészelt és faragott épületfát, deszkát, léceket, gömbrudat, kész létrákat, borovi- és fenyőfa nutfédes deszkát, szeg-árut, meszet és cementet. Továbbá Bohn-féle kikindai és zombolyai falcos, valamint apatini apró tetőcserepet

Külön hívjuk fel az érdekeltek figyelmét faragott és gömbrudalú tölgy- és akácfa oszlop, kőtoldalt fűrészelt szőlődeszka, szőlőkaró és különféle kerítésléce nagy készletünkre, u. m. pécsi kétszermosított szemcsés kovácszenünkre.

Mindennemű anyag szép és egészséges minőségben Asztalosok részére

garantált fichte deszka, borovi és vörösfenyő palló szép, száraz keményfaanyag, u. m.: bükk, tölgy, fehérjávör, cseresznye, fehérkőrös, szil stb.

A legkisebb méretű megrendelést is azonnal saját kocsinkon hazaszállítjuk.

Szivaskedjék a címet és a telefon-
számunkat már most noteszába feljegyezni!

5320

Allandó BUTOR kiállítás

NAGY VÁLASZTÉK EGYSZERŰ ÉS MŰBUTO.
ROKBÓL SZOLID KIVITELBEN

Megrendelések legmodernebb, saját, vagy megadott tervek alapján rendkívül olcsó árakon

Erdélyi lakberendezési vállalatnál

Suboticán, IV. Sudarevićeva ul. 4.

SPLENDOR VILLA VRNJAČKA-BANJA

Ujjonnan épült — a fürdőhely legszebb helyén, a főpark közvetlen-közeliében. A szobák a villa napos oldalán vannak 24 napkura erkéllyel; elsőrangú konfor a mely semmivel sem áll hátrább Karlsbad és a többi világfürdő konforjainál. Fürdők, minden szobában vízvezeték, villanyvilágítás, rádió-telefon.

Megnyílik f. évi június 25-én.

A fürdő Poliklinikájának 3 orvosa állandó szolgálatot teljesít a villában. — A szobák árai egész konforral kizárnak minden

konkurrenciát

Cím: Vila „Splendor“ Vrnjačka-Banja

PÉCS-SZABOLCSI SZÉN és BRIKETT

és pedig kétszer mosott kovácszen. kockaszén ipari célra, ugyint

SALGÓTARJANI DARABOS SZÉN cséplési célra legolcsóbb napi árak mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá

I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN

pormentes, szivógázmentes üzemre nagyon alkalmas, ajánlatuk mindenkor pontos szállításra — legolcsóbb árak mellett

DANICA FAIPAR OSIJEK

Telefon 4—04. Desatićina ul. 27.

Rejtvény.

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Párducz“

Helyesen megfejtették 28-an. Könyvjutalmat nyertek: 1. Spitzer Imre Debeljača, 2. Roth Irén Subotica, 3. Šibalić Lázó Subotica, 4. Kiszely Mariska Pot.-Sv.-Nikola, 5. Knežević Mihály Subotica. Felkérjük a könyvjutalmat nyerteket, hogy 4 dinár portóköltiséget a kiadóhivatalba beküldeni sziveskedjenek.

Keresztsoros-rejtvény

A múlt vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése;

Vízszintes: 1. Moretto, 2. Lakik, 3. Olom, 4. Apát, 5. Romeo, 6. Olga, 7. Bóla, 8. Brandy, 9. Tok, 10. Rés, 11. Eocén, 12. Vas, 13. Rab, 14. Éj, 15. Pá, 16. Iránt, 17. Bokor, 18. Andesz, 19. Kemal, 20. Kas, 21. Év, 22. Ludás, 23. Epikuros, 24. Répa, 25. Ok, 26. Bóra, 27. Kimonó, 28. Ránc, 29. Aga.

Függőleges: 1. Maros, 9. Tyara, 12. Vének, 17. Beér, 21. Érc, 23. Eb, 30. Rabonbán, 31. Okos, 32. Rim, 33. Eke, 34. Tó, 35. Oltár, 36. Modern, 37. Babér, 38. Pók, 39. Ál, 40. Taraj, 41. Lyon, 42. Nápoly, 43. Ár, 44. Kaosz, 45. Salak, 46. Domb, 47. Akó, 48. Pór, 49. Irás, 50. Kan, 51. Ön, 52. Lóg.

Helyesen megfejtették 99-en. Könyvjutalmat nyertek: 1. Marberger Gyula Subotica, 2. Rózsai Sándor Pačir 48 sz. 3. Nestly Henrik Bogojevo, 4. Récezi Zoltán Kula, 5. Hamburger nővérek Alibunár, 6. Löbl Pista Subotica. Felkérjük a könyvjutalmat nyerteket, hogy 4 dinár portóköltiséget a kiadóba beküldeni sziveskedjenek.

Novisadon a Limánon kiadó augusztus 1-re 1 négyszobás és 1 ötszobás

lakás

az összes mellékkeliségekkel; ugyanott 3 szobából álló irodahelyiség kiadó

Bővebb felvilágosítást „Hermesz“ keresk. irodában kap 531

Alabaszter gipsz

I-a, legjobb és legolcsóbb!

Kérjen árajánlatot és mintákat és tegyen próbát

BORIVOJ PUTNIK I DRUG

BEOGRAD
K nezMilutina ulica broj 3
Telefon 26-64 514

Autókofferok

legegészségszerűbb és legszolidabb kivitelben, óriási választékban olcsón kaphatók

Hamburg Géza

bőröndös Sombor Lederer-palota 514

TÜKÖR- BORITÓ MUHELY

Toilett, szekrény, kézi, egyszerű és CSISZOLT

tükröket készít, rongált és vakult tükrök JAVÍTÁSÁT és ÜVEGCISISZOLÓ munkát vállal mérsékelt áron

DROBAC SZIMA
VEL-BECKSEREK
(a szerb templom mellett) 4209

RESTAURANT KOD TRI BRATA

volt „Tri Šešira“
Subotica, Knez Mihajla ul.

Kellemes kerthelyiség! Izletes ételek és legjobb italok állandóan.

Friss csebabacsa ez raz-niosa már délután kaphatók Naponta cigányzene!

Havi abonnama 650 D.

Előnyömdaberendezést modernül és szakemberrel összeállítva legolcsóbban szállít

LEOPOLD SAMUEL
előnyömdaberendezési vállalat
SENTA (Bačka) 4419

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST KÁRTYAGYÁRAK

kizárólagos képviselője egész Jugoszlávia területére

F. BEDŐ SUBOTICA

Šenoe ul. 19. Telefon 438.

Tekintettel a forgalomban levő hamisított bélyegzőkártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

ROSER ISTVÁN MŰSZAKI ÜZLETE SENTA

Kralj Aleksandra u. Városházzal szemben

Telefon 31.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát az igen tisztelt iparvállalatok és gazdaságok valamint fémiparosok és építetők figyelmébe.

Állandó raktár az összes ipari és gazdasági műszaki cikkekből és géprészekből, fürdőszobaberendezésekből, szivattyúkból, víz és gőz szerelvényekből, elsőrendű gépszijak és szítaselymekből és mindennemű kenőanyagokból.

Autóalkatrészek, Benzin és Olajtöltő állomás!!

Versenyképes árak! Kérjen árajánlatot!

TENNIS RAKET HUROKAT

ajánl a

6 1/2 méterest 40, 60 és 70 dinárért
5 1/2 méterest 35, 55 és 60 dinárért
BÉLIPAR R. T. SUBOTICA

ÜVEGÜZLETEK FIGYELMEBE!

A Vera Faipar R. T. Kovin (Bánát)

a legolcsóbb árban szállít

ABLAKRÁMÁKAT

(Glaserfenster)
elsőosztályú kivitelben, minden méretben prompt. Győződjön meg árainkról és árunk I-a minőségéről.

MODERN LAKÁSOK

a beltéren 2, 3 és 5 szobás az összes mellékkeliségekkel május 1-re beköltözhető

ÖRÖK ÁRON ELADÓK.

Érdeklődni lehet: Krausz és Krempatics építési vállalkozók irodájában VII. krug Knjaža Mihajla (Virág) ulica 3. szám.

Üzletáthelyezés!

Értesítem az igen tisztelt vevőimet, hogy rőfősüzletemet

Ciril Metod trg 19. szám alá (Hungária épület) helyeztem át. Egyben raktáramat is megnagyobbítva vevőim minden igényét kielégíthetem. Szives támogatást kér

PAJO WOLFRAM rőfőskereskedő

A MINTAVÁSÁRRA ASZTALOSMUNKÁK

kiállítóktól elvállalok bármennemű elkészítését

RIZSÁNYI PÁL
asztalosm., VI. Jugovićeva ul. (Kakasiskola mellett) 4409

Komoly helyi képviselő

a cosm. techn. szakma márkás cikkeit eladására

KERESTETIK

Ajánlatokat „Vertreter II-394” jelige alatt az INTERREKLAM D. D. ZAGREB I-78. továbbít.

LJUBISA PICHERT

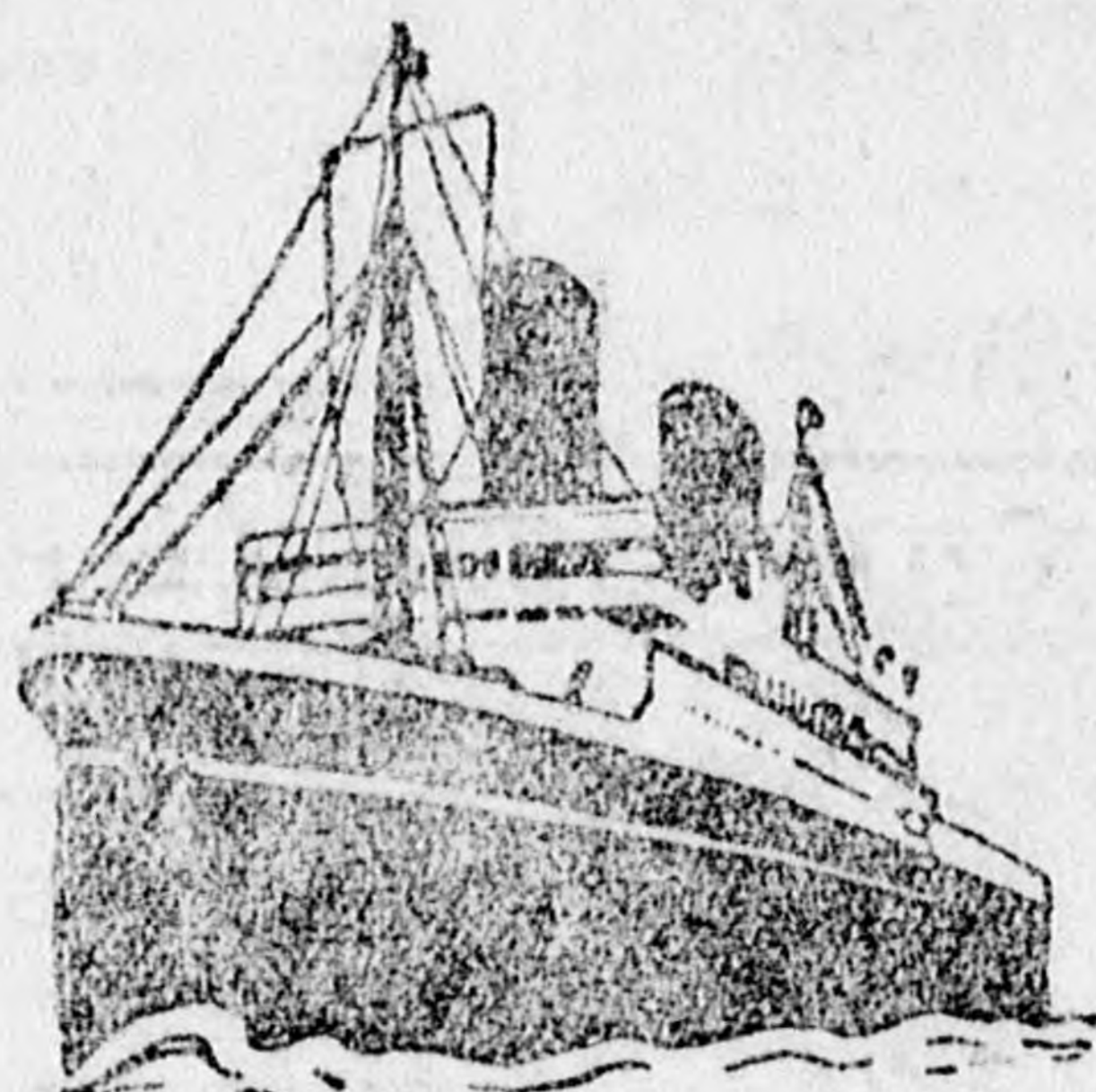
A ZEMUNI ASZFALTGYÁR KÉPVISELŐJE
VELIKI-BEČKEREK

Vállal mindennemű aszfaltozási munkát
községektől és magánosoktól
SZOLID ÁRAKI

PALACE-HOTEL

PENSION CRNKOVIĆ
CRIKVENICA

Többszörösen kitüntetett, régi jónevű, elsőrendű ház
Teljes panzió 80 dinártól kezdve
JOSIP CRNKOVIĆ
tulajdonos

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom
Hamburg—Cherbourg—Souphampton-
ból Newyor-ba és Kanadába Cher-
bourg—Liverpool—Souphampton-ból
Délamerikába

Ri de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-
Aires, Sanpaolo III. oszt. fülkék 2 és 4 ágygal
Kényelmi Gyorsasági Biztonsági

Jugoszláviai vezérképviselő:
Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviselők: Beograd: Karagorgjeva ul. 91. Ljubljana:
Koledvorska 26. — Vel. Bečkerek: Kralja Aleksandra 4.
Sürgöncim: „Roymai pac“; Bosznia, Hercegovina és
Dalmácia részére: Sreska Prometna Banka Sarajovo és
Grúzban, Sürgöncim: „Prometna Banka“.
Split: Diklectjanova obala 8. Metković: Ivo Veraja.

GARANCIÁT NYUJT

30 éve fenálló iparom tiszta és tartós
kivitelű munkára

J. SPITZER

szobafestő és mázoló, I., Štrossmajerova ulica 8.

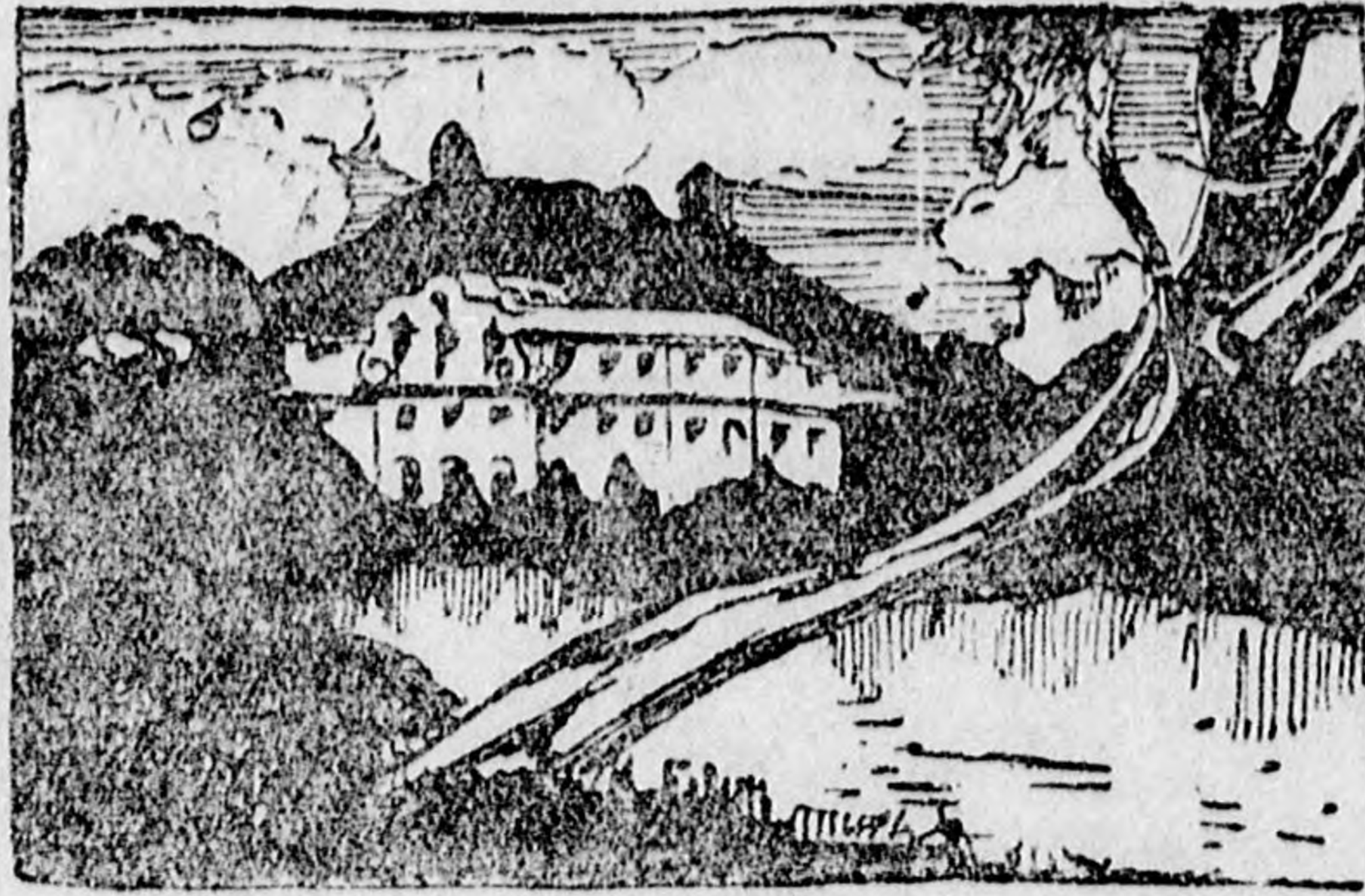
KELICO

Természetes gyümölcs szörpök:
Citrom, narancs, málna, eper, ananas stb. felülmúlhatatlan
minőségben

a legkellősebb és legolcsóbb
HŰSÍTŐ és ŰDÍTŐ ITALOK
KELICO Lepárolóművek és Gyümölcs Szörpgyár
Módos (Jaša Tomić) Banat

Rejtettkép.

Hol a halász?

A múlt vasárnapi számban közölt rejtettképen a hatyut megtalálták 133-an.

Az első díjat, a nagyított fényképet Weisz Irén Timișoara Banati ház nyerte meg, aki küldjön be egy fényképet a kiadóhivatalba.

A második díjat, egy monogrammot, 10 különböző faconban, dörzsölővel Leopold Sámuel sentai üzletéből Stern Elvira Vel.-Bečkerek nyerte meg, aki szívesked-
jék közölni, hogy a monogrammot milyen névre óhajtja

A harmadik díjat, az egy doboz valódi „Astra” körömlakkot Nagy Bertalan suboticei gyógyszerárúhá-
ból Lichtnecker Margit Bajmok nyerte, aki küldjön be 10 dinár portóköltséget a kiadóba.

DENTIST
FARKAS ANTAL

fogműtermét Verseczről
Beogradba, Vasina ul. 21
helyezte át.

Rendel 8—12 és 2—6-ig

VÉGEZ

fog- és gyökérhuzásokat tel-
jesen fájdalommentesen,
plombákat a legújabbban,
arany és platina koronák és
fogak, ugyszintén teljes fog-
sorok a legújabb amerikai
módszer szerint. — Szájvizi-
gálat díjtalan. — Vidékiek
soron kívül fogadtatnak.
4777

Parkettázatok
figyelmébe!

Bármily mennyiségű

l-a fölgyparkettát

azonnal szállítok 4462
sombori raktárból

Spitzer Hermann
Sombor

Telefon: 228 és 229

Bánati nagyobb városban
fűszerüzlethez
társ kerestetik

az üzlet kibővítéséhez na-
gyobb tőkével és kellő
szakismerettel. — Az üzlet
60 éve áll fenn, saját ház-
ban, főutcán, nagyobb rak-
tárhelyiségekkel és pincékkel

„BEGA”

hirdető és közvetítő
Veliki-Bečkerek
a főpostával szemben

Egy teljesen jókarban
levő 10 személyre
motorcsónak

24 HP „OPPEL” motorral
teherhúzásra is alkalmas.
Jutányos áron

azonnal eladó
Megtéríthető PROTIC
garazsban NOVISAD
Kralja Aleksandra ul. 7

Beckereken

festék, lakk, ecset, kát-
rány, fedőlemez, és
minden festékszakra-
ba vágó áru legolcsóbb

Welterschan Jánosnál

UJ

cserepályák több színben
1600 din.-tól, cserepályák
átrakása 200 din.-tól tiszt-
tításhamatozással 35—40
dinár, tüzhelyjavítás sha-
mottal 35—40 dinár, Me-
teor-kályha shamatozás 30
—40 dinár jótállás mellett

Vidéki munkát is vállalok!
Takács Mihály
cserepályaház
Városi Zenede mögött

Köszörsült nyaku befőttes
üvegek és kölcsonedények

Berkes József
üveg-
és porcellán kereskedés
SUBOTICA
Zrinjski trg 9. István utca sarok
nagy gyümölcsiac.

Üveg és porcellán áruk
nagy választékban
Versenyképes árak
Épület üvegezés és
képkeretezés 2625

LŐSZERSZÁMOKAT
BŐRÖNDÖKET

NYARI
BŐRSZANDÁLOKAT
megrendelésre legolcsóbban
készít

Falkenstein Sándor

Subotica
Crnojevićeva ulica 21.
Gálffy gyógytár
Javításokat vidékiek
megvárhatják

Mérleggyár

J. SEBESTYÉN
Subotica, Palički put 154

gyártmányai
legitökéletesebbek,
versenyképesek!

Vállal vasszerkezeti és
épületlakatos munkát.

SENTÁN

a régi Híd-utcában 100 kocsi
töltésnek való föld azonnal ingyen
elhordható. Ugyanott 4 darab 2
méteres spalelos ablak 2 drb.
2,25 magas üvegajtó, 1 drb 2,50
magas kétszárnyas dupla ajtó,
1 drb kétszárnyas nagykapu, 1
kettős klozet, használható fa-
zsindelek és épületek eladók.
Szarcsik fűszerkereskedő a
vashíd tejárónál. 5451

TŰZIFA 50%-AL OLCSÓBB

Keményfa hulladék, 1 vagon 10.000 kg. (csa 5 81) ára
2360 dinár, franko Novisad. Más állomásra a fuvarközlembűzet
feliszámítva. Megrendelhető

PESSING JAQUES-nál NOVISAD
Slovačka ul. 9 5461

Orenstein és Koppel-Ferrostaal R.-I.

Legnagyobb raktár SHS-ben:

sinek, apróanyag, váltók, korongok, kerékpárok,
teknőkocsik, szekrénykocsik, téglakocsik, ordó-
kocsik, mozdonyok

Uj! Használt!

ZAGREB

Samotansk 2
Telefon 26-64

BEOGRAD

Studenička 9
Telefon 4-65

4656

A nagyérdemű közönség figyelmébe!
Naponta friss ujdonságokat, zöldség árut és
gyümölcsöt legolcsóbban csak

SAGI ÉS MARIJANOVICSNÁL

Huspiac szerezhet be Városi zenede épület

GAZDAKI FIGYELEM!

Ajánlok azonnali szállításra valódi kender (manilla)

KÉVEKÖTÖZÖT

kg-kint 150 folyóméter hosszúságban (6 águ)

kg-ként 28 dinárért

SZALAY AURÉL SUBOTICA

ČESKA ULICA 2.

Eladó

Vojnits Antalné
egyemeletes háza.
Bővebbet: Dr. Fischer
Jákó és Dr. Kalmár
Elemér ügyvédeknel,
Subotica. 3587

A legolcsóbb és legjobb **fűzők** készítését elvállalom,
kivitelű halcsont nélkül valamint tisztítást,
Haskötők orvosi rendelés után. javítást, alakítást

Gutai Ferencné, VII. kör, Ostojićeva ul. 29
2625

Szeszgyárvezető képzett, hosszabb
gyakorlattal
állást keres, a szeszgyártás minden ága-
zatában, cukorrépa feldolgo-
zásban is teljesen jártas, valamint mezőgazdasági
teendőikben is. — Cim a kiadóhivatalban. 5413

DŽAVIĆ MÁRTON

TEMPLOMFESTŐ VÁLLALAT
SUBOTICA, SAVE TEKELJE UL. 29.

Vállalja templomok átfestését, renoválását, freskók fes-
tését és restaurálását valamint szobák művészi festé-
sét. A legújabb külföldi mintáim állnak a megrende-
lésim rendelkezésére.

MÁRTON-féle MAGÁNTANFOLYAM

Budapest VI., Andrassy-ut 95., előkészít
MAGÁNVIZSGÁLATOKRA
érettségire vidékieket is.

Aki parkettáztatni akar

forduljon Hermann Rudolf asztalosmesterhez Pet-
rovac (Bačka), aki minden e szakmába vágó mun-
kát a legolcsóbban és szakszerűen készít el.
Kérjen ajánlatot!

5051

Felvétel

a szegedi szent Erzsébet Otthonba

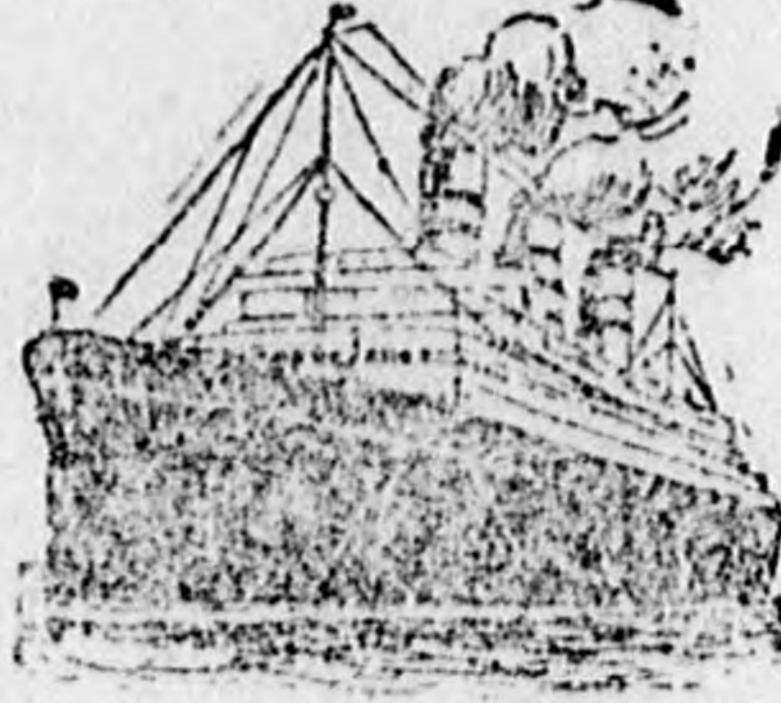
A szegedi Katolikus Növendék Egyesület Szegeden Korona u. 18. sz. alatt levő székházában internátust tart fenn, mely a szű ősi házat pótolja. Felvételért a Ferencz József tudomány egyetem bármely fakultására beiratkozott r. kath. vallású női hallgatók jelentkezhetnek. A folyamodványok keresztlevelel és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve 1925. év augusztus 25-ig az egyesület elnökségéhez nyújtandók be. A felvétel mindenkor tíz hónapra szól. Az ellátási díj havi 45— aranykorona, melyért napi 4-szeri étkezés, lakás, fű és, világítás, ruhamosztatás, fürdés és kiszolgálás jár. A növendékek valás-erkölcsi nevelését és családi irányu gondozását a fentartó egyesület biztosítja. — Részletes felvilágosítással készséggel szolgál az egyesület elnöksége. Cím:

Szegedi Katolikus Növendék Egyesület
Szeged, Korona-u. 18. sz.

Táborski szállásában a zentai kiállítás aranyéremmel kitüntetett fajtisza mangalica tenyészkaznok, továbbá beállítani való urasági mangalica sovány sertések kaphatók.

4538

'VESNA' HAJÓZÁSI RESZVÉNYTÁRSASÁG S U S A K

Rendszeres személy és áruforgalom

DÉL-AMERIKÁBA ÉS KANADÁBA

Első szerb hajózási vállalat, melynek hajói hazai kikötőből indulnak. — Bővebb felvilágosítással szolgál:

ALDAN SZVETISZLAV váltó üzlet VELEKA-KIKINDA.

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez és galvanizál:

KRAUSZ

VELIKI-BEČSKEREK,
a törvényszéki palota mellett
TELEFON 329 761

SZEMÜVEGEK
MINDEN KIVITELBEN

Schvab Albert

órák,
ékszerész és optikusnál
VEL-BEČKEREK
Aleksandrova u. lica

Fali és zsebórák, modern,
izléses ékszerek.
JAVÍTÁSOK pontosan.

Zongora hangolást

és javítást mérsékelt áron vállal vidéken is. Új és használt zongora és harmonium állandóan raktáron 3135

Krombholz Albert
Subotica, Vilsenova u. lica 28.

Próbababák,

divatbabák
kirakatsükek

készülnek

VAJDA JÓZSEFNÉL

BUDAPEST

VII., Klauzál-utca 19.

Nagyban és kicsinyben.

„ATOM” SUBOTICA ALEKSANDRA UL.

Samottanyag,
öntőhomok és
budaiföld
kapható

HADNAGY ISTVÁN
asztalosmester

Petrogradska (István) ul. 6.

Elvállal mindenféle épület- és bútormunkát. Állandó raktár kész festett bútorkban. Javításokat elfogad mérsékelt áron mellett. 4862

Cipőkülönlegességek RÓKA

divat cipészetében

Subotica, Pašičeva u. 9.

BORGARNITURÁKAT

kárpitosmunkákat nagy vidéken mint helyben pontosan és olcsón szállít

NAGY GYULA

Subotica, Sokolska (Gombkötő) u. 7 3435

Irodahelyiség

azonnal kiadó

a város központjában
telefonnal
Cím a kiadóban.

BABAKLINIKA

babafejek és alkatrészek 50 százalékkal olcsóbbak. Javítások vidékre gyorsan és pontosan. Laguer fodrásznál Subotica, Pašičeva ul. 6. Beküldött hajból csopok 3 ággal 30 din.-ért készülnek. 4874

Könyvelő

egyúttal szerb, magyar és német levelező, a szesz szakmában jártas, megfelelő alkalmazást keres
Cím: SCHMOLKA hirdetőirodájában NOVISADON Futoški put 2. 5360

Naponta

friss pörköltkávé

csak

Sugár Manónál
kapható 5357

BANGÓ

TANINTÉZET

Budapest IX. Ráday-utca 14.

Teljes anyagi garancia mellett készítő magánvizsgákra, érettségire vidékieket is. 5226

Szikvizgyári berendezések

gyárilag teljesen új állapotban
A szikvizgyári és ásványviz-szakmába vágó összes kellékek, komplett szifon és kracherlis üvegek,
nagy választék kizárólag új szikvizgyári gépekben,
buziási természetes szénsav, továbbá
saját szénsavgyárakban gyártott szénsav minden mennyiségben kapható

Philippovich Ádám
Pancsevo

(Hajóval egy órányira Beogradtól)
Telefon 178 és 229 (Interurban)

Árjegyzékek és költségvetések azonnal és ingyen küldetnek 4600

„METEOR”

pneumatikus ajtózárs a legjobb!

Kapható:
ENGEL ÁDAMNÁL, VELIKI-BEČKEREK
a főpóstával szemben.

„RUFF” CHOCOLATE

BUTOR

Hálószoba, ebédlő és irodaberendezést elad, amíg a készlet tart, melyen lezárt áron mellett, a gyár átalakítása miatt, nagyban és kicsinyben, a legegyszerűbb, a legfinomabb, elsőrendű kivitelben

ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD
Fizetési megkönnyítés 274

Fűzőkülönlegességek

toilett fűzők elsőrendű drilből már 250 dinártól, a legkényesebb igényeket is kielégítő selyem fűzők legszebb kivitelben 400 dinártól kezdve
DIMITRIJEVICS JULISKA FÜZŐTERME SUBOTICA
Skotus Viator ul. 10 412

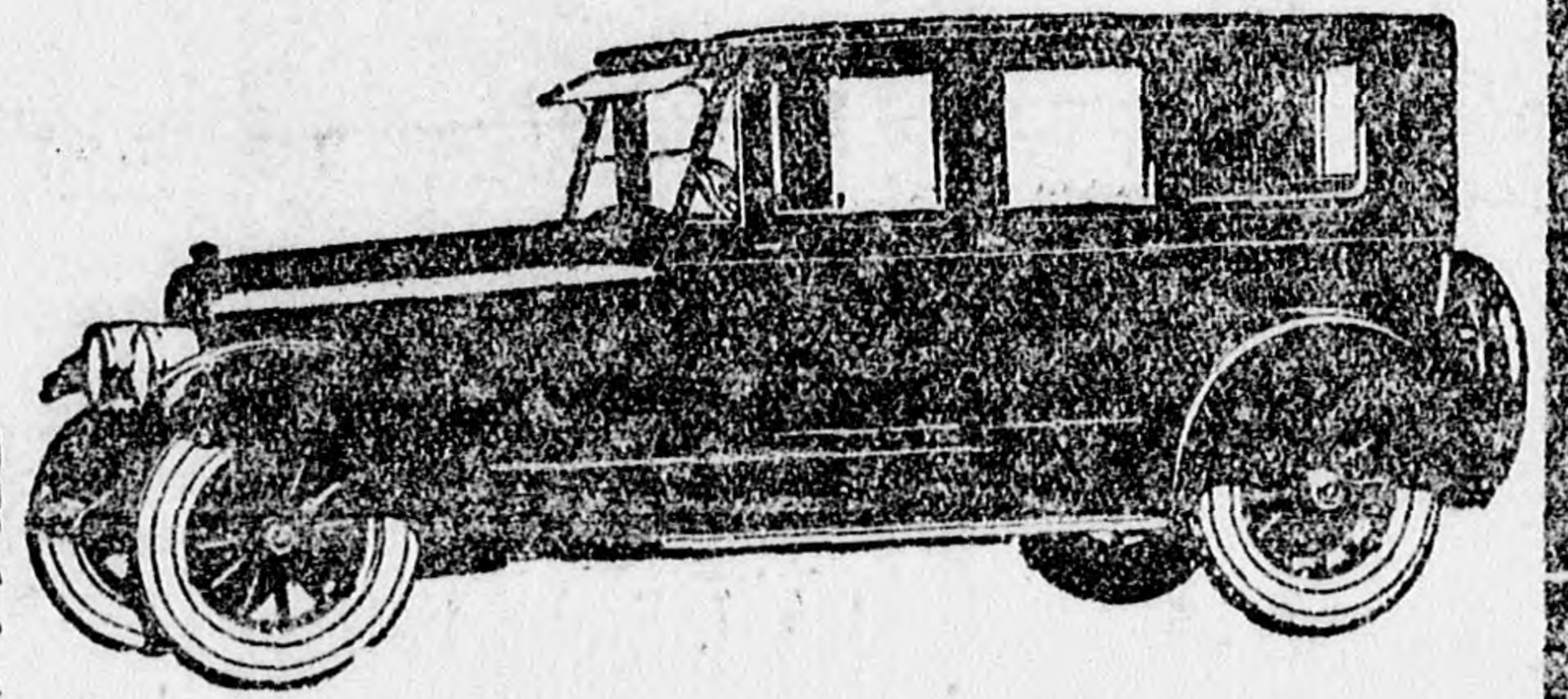
Simon László és Társai gépműhely, vas- és rézöntőde

Subotica, VI. kör, Tolstojeva u. lica 27-29.

KÉSZIT: mindenféle gazdasági gépeket u. m. morzsoló, szeceksavágó, borpresek, borszivatyuk, malom-berendezési vasrészeket. Minta szerint vagy rajzok után vas- és rézöntvényeket. Magánjáró alkatrészeket és minden e szakmába vágó javításokat a legjutányosabb áron.

Nyomdagépek javító műhelye

PEUGEOT
4 üléses,
OPEL
sport és
STUDEBAKER
6 hengeres autó és motorkerékpárok állandóan raktáron.

Kedvező fizetési feltételek és autógarázs!! Mamužić János
Subotica, Sudarevičeva 9
Zrinjski trg 5. Telefon 52 5501

DIÁKOK SZÜLEINEK, KÖZÉPISKOLAI MAGÁN és RENDES TANULÓKNAK

A „Hajduković” magángimnázium tanulói az elmúlt tanévet kitűnő sikerrel végezték és megkezdődött új tanulók beiratása minden tárgyból való előkészítésre.

Csak szaktantervek és kiváló tanárok működnek és így minden igyekvő tanulóknak biztosíthatjuk az eredményt.

Az iskolában, amely az új tanfolyamot július hó 6-án kezdi meg, a következő kurzusok vannak:

1. MAGÁNTANULÓKNAK, akik magánaton akarnak egy vagy több osztályt végezni, hogy az elvesztett idejüket pótolják.
2. MAGÁNTANULÓK, akik állami vagy más szolgálatban állanak és megfelelő iskolai képzettség hiányában nem látják existenciájukat biztosítva, mint magántanulók egy kurzus (4—5 hónap) több gimnáziumi osztályról vizsgázhatnak.
3. MAGÁNTANULÓK, akiknek nincs elegendő iskolai képzettségük és erre most szükségük van.
4. RENDESTANULÓK, akik rossz osztályzat, vagy más ok miatt iskolai tanulmányaikban visszamaradtak és az elvesztett időt most pótolni akarják.
5. RENDESTANULÓK, akik egy vagy több tárgyból megbuktak és nem akarják az évet elveszíteni.
6. RENDESTANULÓK, szakiskolából ezen tanfolyam után gimnáziumba mehetnek és ott vizsgázhatnak.
7. TANULÓK, iparosok, tisztviselők és bárki, akik gimnáziumi végzettséget akarnak, a tanfolyam után végbizonyítványt nyerhetnek.

AZ ÖSSZES TANULÓK a tanfolyam végén állami tanárokból álló bizottság előtt vizsgáznak és az állami gimnáziumokkal egyenlő értékű bizonyítványt nyernek.

NAPPALI ÉS ESTI OKTATÁS.

Esti oktatás azok számára, akik nappal más foglalkozást üznek. A növendékek lakásáról és étkezéséről az iskolaigazgatóság gondoskodik 5494

Motorkerékpárok

A legjobb minőségű KERÉKPÁROK, prima hegyi gumik, kerékpár alkatrészek, ezekhez alkatrészek, legolcsóbb beszerzési helye

Stern Adolf

varrógépkereskedése
Subotica, Jelašićeva ul. 5.
Részletfizetésre is.

Soványítószér

A párisi

„Sapun Amiral“

megszünteti a kövérséget.

Lemosások ezzel a szappannal eltüntetik a zsírt és hajat az illető testrészről. A használat egyszerű, teljesen ártalmatlan az egészségre és az eredmény a legrövidebb idő alatt biztos.

Eladási ára: Egy eredeti doboz, amely egy kuróra alkalmas, használati utasítással együtt 160 dinár.

Kérje minden gyógyszerárban és drogeriában.

S. H. S. Vezérképviselőt:

„SAVON AMIRAL“

Novisad, Kr. Petra ulica 7.

Fő- és kizárólagos lerakat egész

SZERBIÁRA:

BEOGRAD

Kolarčeva 7/II. step.

„FIAT“ motorekék

40 HP, 3 vagy kívánatra 6 ekevassal!

Ezen motorekék összeállításánál tekintetbe vették mindazon tapasztalatokat, amik eddig a motorekék használatánál alkalmazva lettek, úgy hogy ezen motorek a mi talajviszonyunknak az egyedüli legmegfelelőbb és megbízhatóbb. Ezen motorekék mindenféle mezőgazdasági gépek üzemeltetésénél alkalmazhatók. — Az üzemhez adómentes benzint, ugyancsak benzint is használhatók. — Géprészekben állandó raktár. — Az ár és fizetési feltételek az elképzelhető legelőnyösebbek!

Egészen új „Puch“-motorekék, ugyancsak a hozzátartozó géprészek csakis nálam kaphatók. — Képviselő:

RAUBINGER JÁNOS

Velikibeckerek, Gundulityeva (Toldy Ferenc) u. 27.

Kőbányai Polgári Sörfőzde R. T.

DUPLAMALÁTA- és PORTERSÖR!

Mucsy és Társai cég

jutányos áron ajánlja

a kiválóan magas foktartalmu kőbányai palacksöröket a nyári idény tartamára

Subotica, Park Kralja Petra 10

Telefon 289

Telefon 289

„GROSSLEY“ világhírű motorgyár Manchester (Anglia)

Modern, kompresszorműkű

DIESEL-MOTOROK, SZIVÓGÁZ-MOTOROK

faszén-, lignit-, szén-, barnaszén- és fahulladék tüzelésre. Teljes biztonság az üzemben. Felülmúlhatatlan gazdaságosság. — Mérsékelt árak! — Legtükéletesebb kidolgozás. Kétféle fizetési feltételek

Képviselő: BOŽIDAR D. GJORGJEVIĆ BEOGRAD, Knez Mihajla venac 36. Levelezés szerb és német nyelven. 1624 Telefon: 3592.

GRÁCI VAGON- és GÉPGYÁR R. T. GRÁC

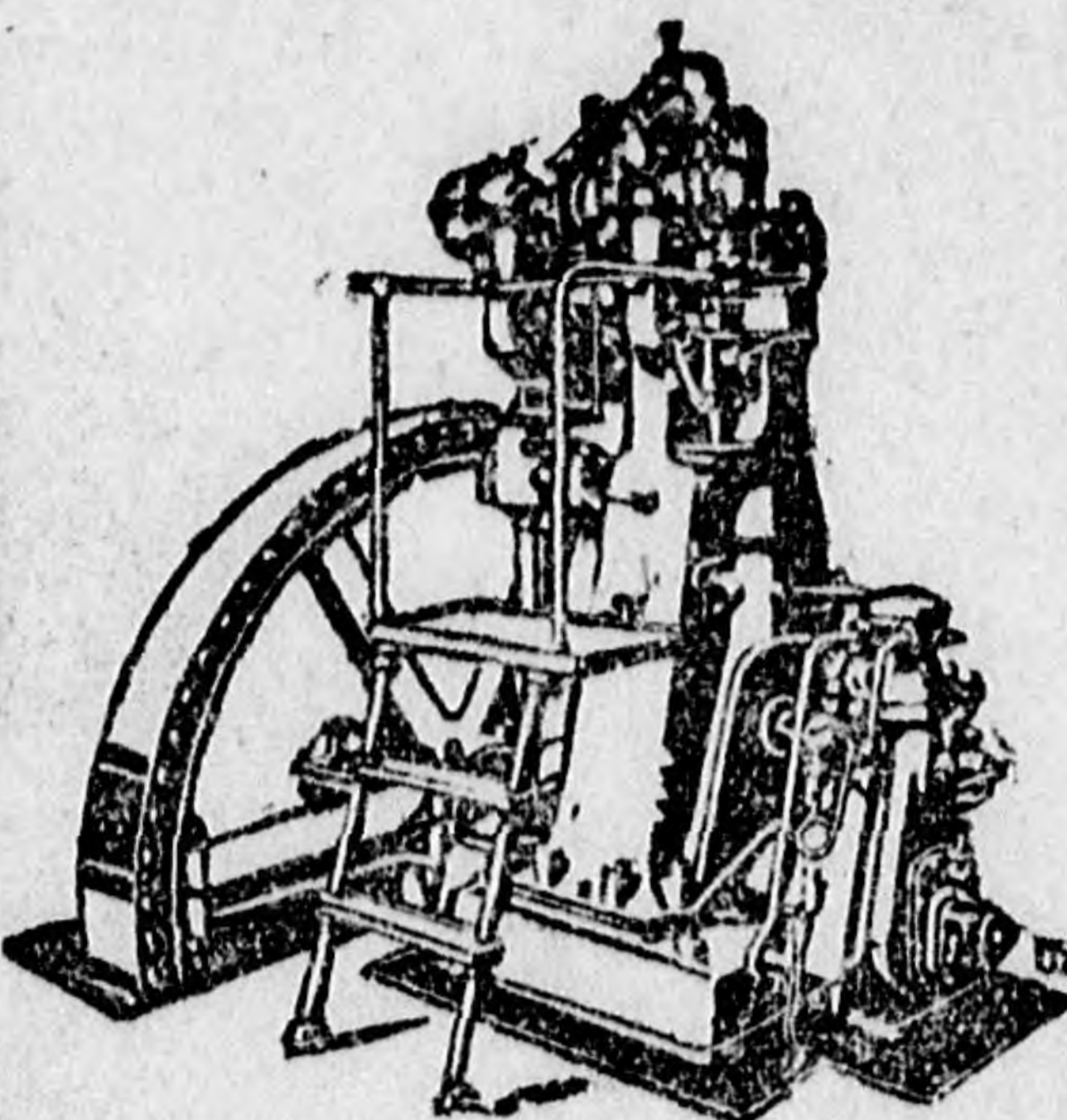
Ajánlja elsőrendű, jónévű, ismert és üzembiztos

dieselmotorjait

20 PS-től 1000 PS-ig

minden iparág, u. m.: villamos központok, malmok, téglagyárak, fűrésztelpek, stb. részére.

Mérsékelt árak, lelkiismeretes kiszolgálás. Fizetési feltételek a legkedvezőbbek. Ajánlatokkal felhívásra a leggyorsabban szolgálunk akár közvetlenül, akár zagrebi technikai utazó képviselőnk útján

GEORG VRKLJAN, Zagreb, Kačićeva 15/a.

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

GENOVA

Express vonalak:

Északamerikába

Középamerikába

Délamerikába:

Braziliába

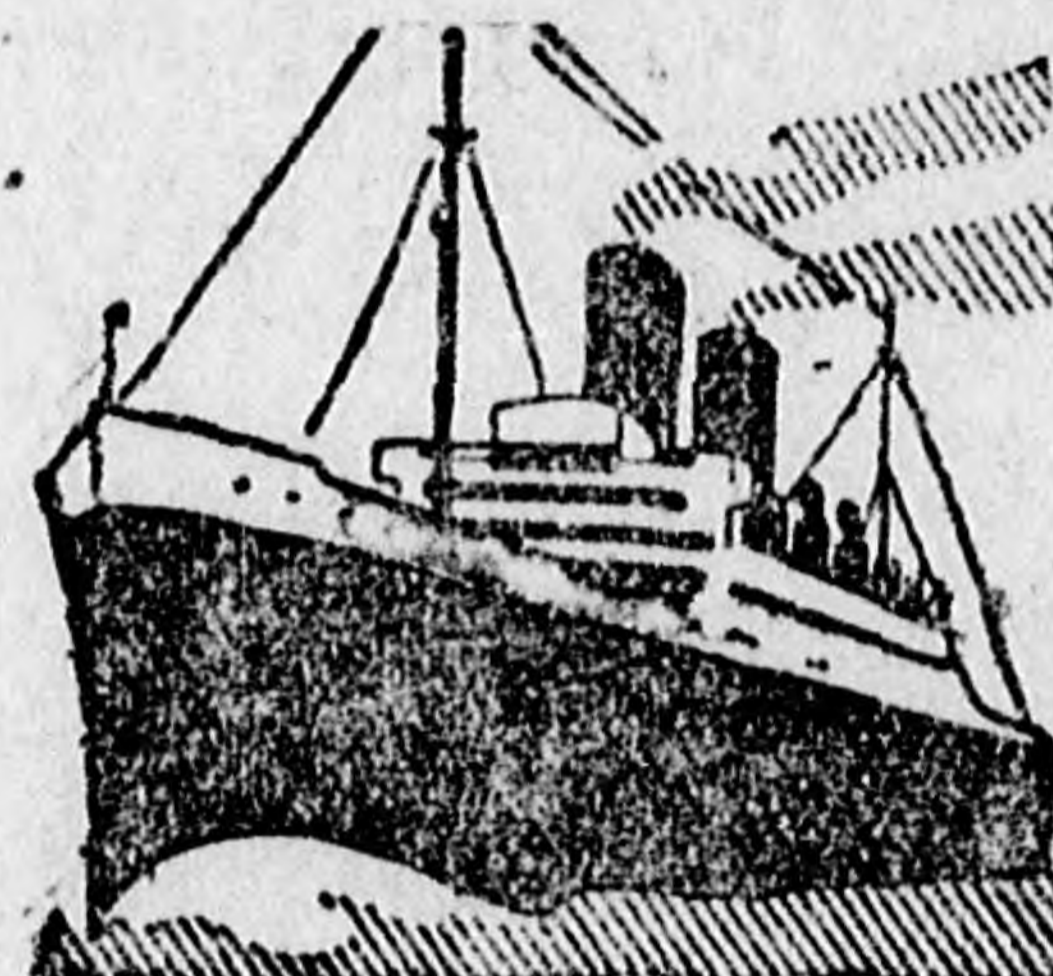
Uruguayba

Argentínába

Peruba, Chilébe stb.

Ausztráliába

és a világ minden nevezetesebb kikötőjébe

Jugoszláviai vezérképviselőt „TRANSOCEANIK“ Jugoszláviai Utazási és Szállítványozási R. T. ZAGREB, Poljinska ul. 6.

Utazási idő

Zagreb-Genova

20 óra

A legrövidebb és legkényelmesebb vonal jugoszláviai kivándorlók részére

Kitűnő konyha

VOJVODINAI KÉPVISELET:

„METEOR“

ügynökség és információs iroda

Vel.-Bečkerek

Wilson tér 3.

Sürgönyvám: Transoceanik V. Bečkerek

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA ÉPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

KÉSZITENEK: Mübutorokat, épület, portál, parkett, üzletberendezéseket, stb. — Árajánlatot díjmentesen küldünk az ország bármely részébe.

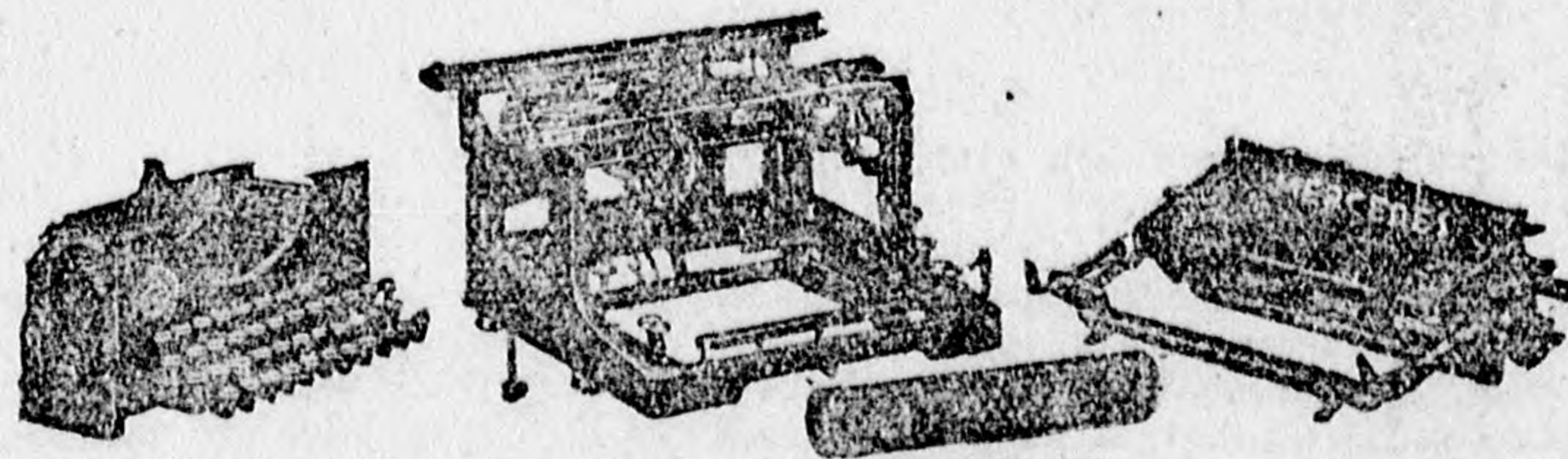
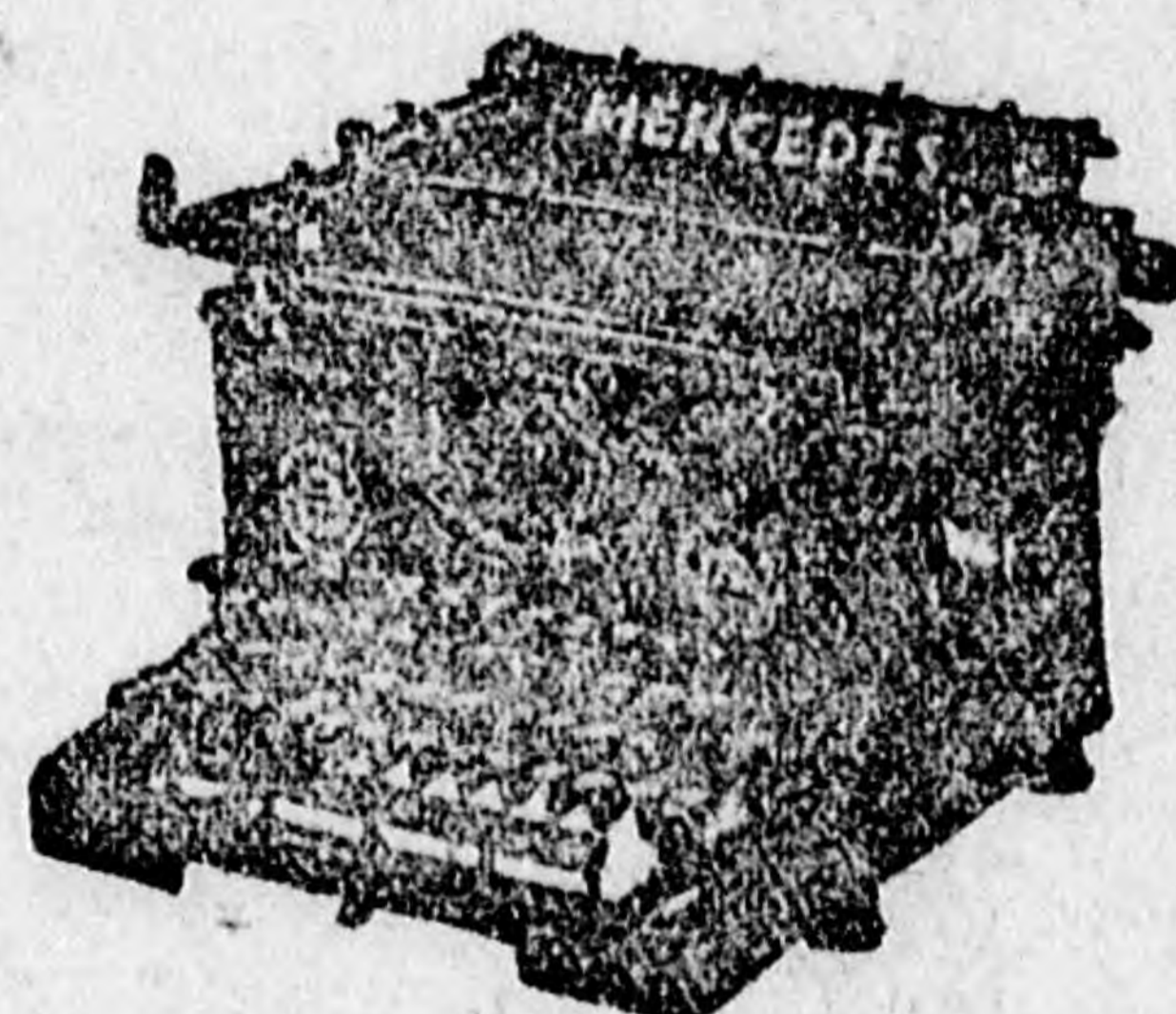
TELEFONSZÁM: 383.

185

CSAK

MERCEDES

kicserélhető betűzetű írógépen írjon, mely így szétszedhető:

SHS. vezérképviselőt WILHEIM S. és FIA, SUBOTICA

Varrógépek

„VIKTORIA“ nagykereskedés Subotica, Zrinjski trg 2.

GRAMOFONOK

COLUMBIA gramofonlemezek vezérképviselője. Parlophon, gramofonlemezek, a legjobb kerékpár-gumik, mindennemű alkatrészek nagy raktára. Kereskedők, hangszerészek, mechanikusok kérjék saját érdekükben nagy árbejártóinkat

Kerékpárok

V.-BECSKEREKI MALOMÉPÍTŐ R. T. (A. D. ZA PODIZANJE MLINOVA)

Alapítva 1921-ben Telefon 264 Táviratcím: Mühlenbau

Első és egyedüli jugoszláv gépgyár malomgépek, alkatrészeinek és malomberendezési tárgyak előállítására. — Elvállalunk új malomépítéseket és rekonstrukciókat a legjobban bevált rendszerünk alapján. — Szabadonlengő forgatyu nélküli siksziták, melyek alkalmasak kisebb malmok részére is. — Állandóan raktáron mindennemű malomgépek, Ganz-hengerszék, „Meteor“ malomkövek, konkolyozó hengerek (trieurök)

Mindentéle selyem-szilaszövetek és sodronyszövetek.

Jugoszláviában eddig 40-nél több malmot rendezett be, többek között:

Mlinska Industrija, Szevozar Blé, Skoplje	200 q kapacitás	
Juraj Strubhat, Bačko-Petrovac	200 q	
Margit Paromlin d. d. Sub Jica	300 q	
Heller-malom, V.-Bečkerek	400 q	2882
Zivan Gavrilović, Breštovac	150 q	
Mila Caran i Drug, Ban.-Novoselo	120 q	
Hazai Malomipar r. t. V.-Bečkerek	1200 q	

Vezérképviselőt Novisadon: **GRUBER FERENC mérnök-igazgató**
Kralja Aleksandra 16. Telefon 260. Táviratcím: Gruber, Menrat-palata, Novisad

FRANCIA VONAL

legjobb, leggyorsabb összeköttetés francia gőzhajókkal
Kanadába, az Egyesült Államokba, Délamerikába
Ingyenjegyek San Paoloba

Beograd — Karadjordjeva 91.

Vel.-Bečkerek — Aleksandrova I.

Bächer: egy és többvasu acéleke, borona, „Kultivator“
kapálók és minden modern talajmívelő eszköz

Melichar: eredeti

Unicum Drill

vetőgépek, műtrágyaszórók, fűkaszálók, aratógépek,
automatikus acélszénagyűjtők
és mindennemű mezőgazdasági gépek

EREDETI PRIMA MANILLAZSINEG

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Telefon 522

Novisad, Liman

Telefon 522

3577

A SUBOTICAI KIÁLLÍTÁSRA
és MINTAVÁSÁRRA

KÉSZIT

IZLÉSES

CIMFELIRATOKAT

PLAKÁTOKAT

SZABÓ ISTVÁN

CIMFESTŐ

SUBOTICA, I. SOKOLSKA UL. 10.

FISCHER ERNŐ GRAFIKAI MŰINTÉZETE SUBOTICA

Karadžićeva ulica 26 sz. (Saját ház). Interurban telefon 341. — Pašićeva ulica 9 sz. — Interurban telefon 62. — Dombornyomó és vésnői műintézet. Üzleti könyv- és dobozgyár, Litografia, Cinkografia, Vonalzóintézet, Könyvnyomda, Könyvkötészet

T. C. — Van szerencsém tudomására hozni, hogy vállalatomat géppel préselt dobozok gyártásával kibővíttem. — Ezen legmodernebbül berendezett műintézet teljesítőképessége a modern kor oly magas nívóján áll, hogy ezáltal teljesen szükségtelenné teszi az ezen szakmába vágó munkáknak — mint eddig — külföldről való behozatalát. — Egyben van szerencsém t. c. figyelmét felhívni az 1907 óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő litographia és könyvnyomdai műintézetemre, üzleti könyv- és dobozgyáramra és a legmodernebbül berendezett vonalzóintézetemre és könyvkötészetemre, mely üzemenem az összes vállalt munkákat a modern kor igényeinek megfelelő izléses kivitelben és lehető legjutányosabb áron szállítja. — Cégemet a n. é. közönségnek a következő munkák szállítására ajánlom:

Dombornyomda és vésnői műintézet

Cimkék, névjegyek, levél-papírok, védjegyek, lera-gasztó cimkék, pecsétnyo-mók, domborsajtók hiva-talok és bankok részére. Minden vésnői munka.

Lithographia

Egy- és többszínű cimkék, védjegyek, levélpapírok, részvények, betétkönyvec-ské, chequek, plakátok, céglapok és minden mo- dern reklám.

Üzleti könyvgyár és vonalzóintézet

Mindennemű üzletikönyvek bankok, biztosítótársasá-gok, nagyvállalatok stb. részére a legjobb bekötés-ben. Mindennemű raszterek készítése a legjobb papirból

Könyvnyomda

a legszebb és legmodernebb nyomtatványok

Géppel préselt dobozgyár

Szögletes és gömbölyű doboz- kat gyógyszerárak, drogériák, parfümériák stb. részére minden nagyságban a leggyorsabbal a legfinomabb kivitelig

Könyvkötészet

Mindennemű könyvköté- szeti munkák készítése

Cinkografia

mindenféle kliséket

Gyógyszeresdobozokban a szükséglet napról-napra nagyobbodott, de ezek a dobozok eddig csak kézzel és csak jól begyakorolt munkaerőkkel voltak előállíthatók. Érthető tehát a dobozgyáraknak az a törekvése, hogy igyekeztek a kézierőt géperővel pótolni, de ezek a kísérletek nem jártak kellő eredménnyel, a géperővel előállított dobozok csak külsőleg hasonli- tottak a kézierővel előállított dobozokra, de tartósság tekintetében meg se közelítették azokat. A gépmunka tehát sokáig nem jelentett semminemű haladást, hanem csak kísérletezéseket. Németországban és a többi ipari- kultur államokban ujabban szabadalmat nyert egy újrendszerű gép, amely az eddigi előállítási módot teljesen új alapokra fektette és a kézi munkát majdnem teljesen kizárja a dobozgyártásból. Az új előállítási módszer sze- rint az ezzel a módszerrel előállított dobozok csak külsőleg hasonlítanak a

kézzel gyártott dobozokhoz, a lényegében azonban teljesen eltérők ettől. Az új módszer szerint a fenék- vagy fedéllap nincs az oldalrészhez ragasztva, hanem abba elválaszthatatlanul beleillesztve. A patentkarima nemcsak kül- sőleg sokkal szebb, hanem az eddigi dobozoknál hasonlíthatatlanul jobb is. Ennek tudható be, hogy az ily módon előállított dobozok a legrövidebb idő alatt minden kulturállamban határtalan elterjedést nyertek és minden gyógy- szertár ma már csak ilyen dobozt használ. A dobozok tehát nemcsak kül- sőleg szebbek, mint az eddig előállítottak, hanem annál sokkal tartósabbak is és árak tekintetében hasonlíthatatlanul olcsóbbak. Ezen gépdobozgyártat nagy áldozatok árán beszereztem, különösképpen azért, hogy ezton a gyógy- szertárak, parfümériák, drogériák logkényesebb igényeit is kielégíthessem.

Kérem egy próbarendeléssel meggyőződni munkáim elsőrendű kiviteléről és áraim jutányosságáról.

9226

Teljes tisztelettel **FISCHER ERNŐ**

ROGAŠKA-SLATINAI (ROHITSCH SAUERBRUNN) GYÓGYINTÉZET

AZ S. H. S. KIRÁLYSÁG LEGJOBB ÉS LEGMODERNEBBEN BERENDEZETT GYÓGYINTÉZETE

VILÁGHIRŰ GYÓGYFORRÁSOK:

„TEMPEL” „STYRIA” „DONAT”

GYOMOR-, BEL-, SZIV-, VESE- ES MAJBAJOK ELLEN
JAVALVA

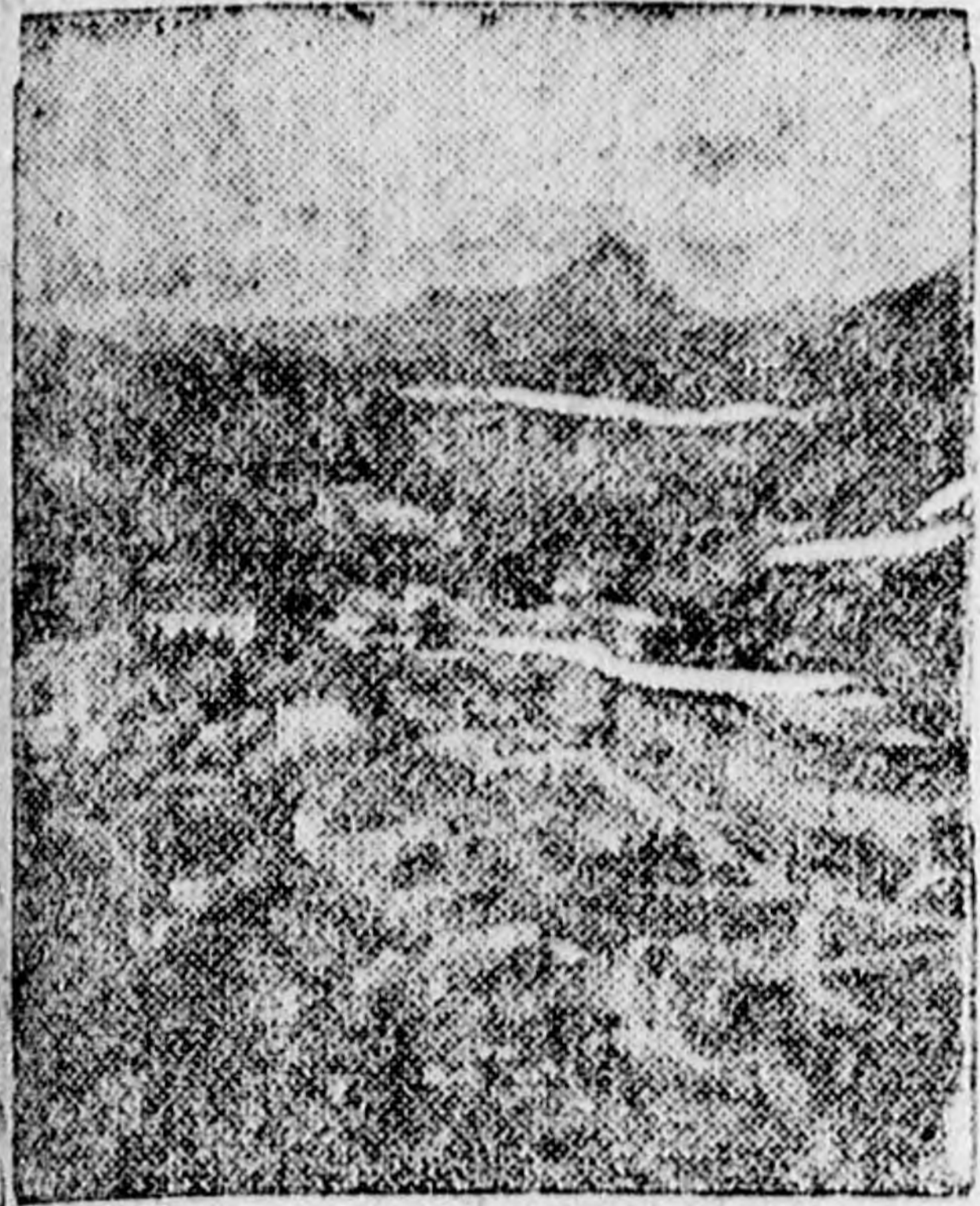
IDÉNY: MÁJUSTÓL—SZEPTEMBERIG

TÉLI IDÉNY: OKTÓBERTÓL—MÁRCIUSIG

Mérsékelt árak. — Az elő- és utóidényben különös engedmény. — **Katonazene.** — **Hangversenyek.** — **Rádió.**
Legnagyobb kényelem. — Kedvező összeköttetés. Ásvány-, asztali- és gyógyvizek szétküldése. **Kérjen prospektust!**

ROGAŠKA-SLATINAI GYÓGYINTÉZET IGAZGATÓSÁGA.

4571

„VIKTORIA”

NAGYKERESKEDÉS SUBOTICA

ZRINJSKI TRG 2. — PAŠIČEVA UL. 2.

VARRÓGÉP
KERÉKPÁR, GRAMMOPHON
NAGYKERESKEDÉS

Mindennemű alkatrészek gyári raktára. — Szakmabeliek saját
érdeklükben keressék fel

A SUBOTICAI NAGYVÁSÁR és KIÁLLÍTÁSON
PAVILLONUNKAT

NAGYVÁSÁR ÉS KIÁLLÍTÁS

1925 AUGUSZTUS 22-től 31-ig SUBOTICÁN

A subotikai Nagyvásár és Kiállításon részt fog venni az egész SHS. királyság mezőgazdasága és ipara. A kiállítás mezőgazdasági osztályán a legszebb mezőgazdasági produktumok, a legkiválóbb tenyészállatok kerülnek bemutatásra, azonkívül a leghasznosabb traktorok és szántó-vetőgépek kerülnek kiállításra. A kiállítás időtartama alatt szántóéke versenyek, lóversenyek és különféle mezőgazdasági kongresszusokat tartunk.

Külföldi importeurek nagy számban fognak megjelenni. Vásári igazolványokat kiad városokban minden SHS. kereskedelmi kamara és érdekképviselet, kisebb községekben minden jegyző. Külföldieknek minden SHS. követség és konzulátus.

Belföldieknek a vásári igazolványokért 30 dinárt a külföldieknek 80 dinárt kell fizetni. Vizum ára 20 dinár.

A vásár és kiállítás 36.000 négyszögméternyi területen lesz elhelyezve, amely méreteinél nagyon alkalmas vásár céljaira.

Suboticától 20 percre fekszik a klimatikus Palič fürdőhely. Jelentkezni lehet az ipari kiállításra júli. 15-ig, a mezőgazdasági kiállításra júli. 31-ig. Minden mezőgazda, kereskedő kérjen jelentkezési lapot és azt küldje el a következő címre:

I. ÁLTALÁNOS SUBOTICAI NAGYVÁSÁR ÉS KIÁLLÍTÁS

Távirat cím: IZLOŽBA. Telefon 302.

5479

PRIMARIUS

Gyár, iroda és műszaki osztály:
Majšanski vinogradi 137. Telefonszám: 885.

Első Subotikai Vegyészeti Iparművek

„PRIMARIUS” gyártmányaink felülmulhatatlan minőségben gyártatnak, ugymint:

„PRIMARIUS” padlólemez, higiénikus, könnyen és tisztán kezelhető, legnagyobb strapát álló, nyáron hűvös, télen pedig meleget tart, a legolcsóbb és a járás rajta kellemes.

„PRIMARIUS” tűzmentes börtetőlemez a legvihartállóbb, leg-erősebb, legolcsóbb és mindenütt kapható. — Csak

„PRIMARIUS” márkát fogadjon el!

„PRIMARIUS” kátránylemezek minden vastagságban.

„PRIMARIUS” szagtalan, kavicsos vagy sima szigetelőlemez és kátrány szigetelőlemez.

„PRIMARIUS” kátránytermékeink: karbolineum, kreolin, karbololaj, karbolsav, szurkok. — Továbbá víztől desztillált I-a sziléziai kőszénkátrány állandóan raktáron.

„PRIMARIUS” törvényesen bejegyzett tengelyvédjegyű specialis uszó és

„PRIMARIUS” kocsikenőcs és

„PRIMARIUS” gépszir. — Minden hordón, dobozon és ládán rajta van a

„PRIMARIUS” tengely védjegy. — Mindenütt csak ezt vegye, más gyártmányt ne fogadjon el!
Műszaki osztályunk vállal

„PRIMARIUS” lemezzel való fedést, új és régi tetők bevonását és régi zsindeletetők bevonására is a legkitünőbb és ami a fő, a legolcsóbb, sok évekre szóló garanciával. Különleges amerikai rendszerű szigeteléseket is vállalunk. Saját érdekében cselekszik, ha szükségletét csakis

„PRIMARIUS” gyártmányokból szerzi be.

Beethoven szimfóniák, Wagner, Mozart, Schubert zenemű-
vei: Marica grófnő, Nótás kapitány, Chili Bom Bom, Sahara,
Umberufen toj, toj, toj, kaphatók nagy választékban

„VIKTORIA”

varrógép-, gramofon-, kerékpárüzletében
SUBOTICA, ZRINJSKI TRG 2.
(Sugár Manó fűszerkereskedése mellett)

AZ ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK FŐÁRUSÍTÓJA

A. REIN & Co. BANKBETÉTI TÁRSASÁG ZAGREB

AZ I. OSZTÁLY HUZÁSA 1925. JULIUS 13 ÉS 14
5 JUTALOM — 50.000 NYEREMÉNY

5470

A legnagyobb nyeremény 1 sorsjegyre 1.000.000 (egymillió) Din.

Az előző huzás öt jutalma közül hármat mi adtunk el

1/1 sorsjegy
80 dinár

1/2 sorsjegy
40 dinár

A MI FŐÁRUSITÓNK SORSJEGYEI KIZÁRÓLAG CSAK ZAGREBBAN:

GAJEVA ULICA 8.
Magyar levelezés!

ILICA 40.
ALATT KAPHATÓK.

PRERADOVIČEVA 2.
Magyar levelezés!

Nagy Varias A. Rokus
asztalosmester
VI., Vukovičeva ulica 38
(Csirkepiacnál)

Készít: épület-, portál-, bolti-, irodai berendezést modern, izléses, gazdaságos kivitelben.

Ajánlja saját készítésű kész butorait.

Kisebb építkezéshez szükséges ajtók és ablakok mindenkor raktárról kaphatók.

Mérsékelt áraitól tessék meggyőződni!

2596

I-a kétszerraffinált **MOTORBENZOL**
nagyobb hajtóereje folytán anyagmegtakarítást előnyös árarányú kétszeres előnyt jelent a benzinnel viszonyítva. Németországban elterjedtebb, mint a benzin. Használható luxus- és teherautókhoz és minden más benzinmotor hajtásához

ASTRALIN
pótolja a benzint és petroleumot. Kifogástalan teljesítmény, bámulatosan olcsó árak. Kapható

Astra D. D.
Vel.-Bečkerek. Telefon 267
Reuner Nándornál és a fióktelepeken:
Pancsevón, Vel.-Kikindán, Szuboticán, Crvenkán és Osijeken
Megrendeléseket effektuál!

Astra D. D.
Vel.-Bečkerek.

Önálló magyar-német **LEVELEZŐ**
perfekt könyvelő, ügyes pénztárkezelő, több évi gyakorlattal állást keres.
Cím a novisadi fiókiadóban

A subotikai villanytelep elvállal a villamos forgalmi kocsik ajtaján, belsőjében és az egész város területén elhelyezett oszlopjain reklámtáblák elhelyezését, olcsó árban és kéri az érdeklődőket a részletes feltételek megtárgyalása céljából központi telepünk forgalmi osztályát felkeresni

Saját készítésű **kertibutorok**, virág- és női munkaállványok, irodai butorok, kézi fonott kosarak, székek, asztalok gyékény, szalma vagy vesszőből, a legnagyobb igényeknek megfelelően **versenyképes áron**

Major és Társa
Subotica, Cara Dušana ul. 6
Vass Ádám vendéglőjével szemben.
Javításokat olcsón, gyorsan és pontosan eszközöl

Legolcsóbb MOTOROK
ujak és keveset használtak benzinnel, szivógáz és nyersolaj üzemre (Semi Diesel) 8-120 HP-ig minden nagyságban.
2 db új Puch-féle motoros szántógép cséplésre kitűnően alkalmas.

Malom és daráló berendezések
mindenféle üzemanyagok kitűnő minőségű gérszjak sít., a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

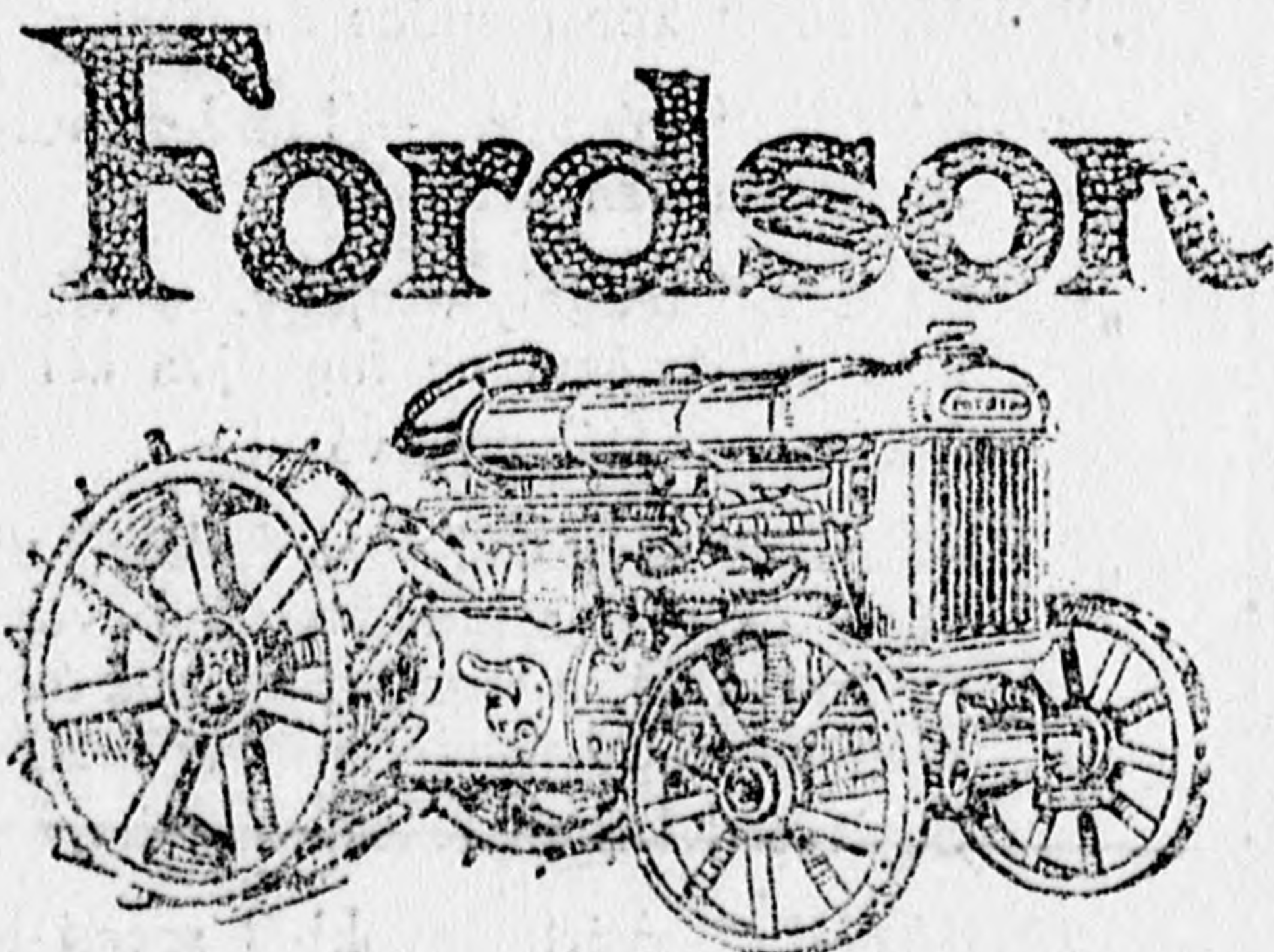
Petrás Lászlóné
Veliki-Bečkerek
Geteova (Német) ul. 48.

ELADÓ HÁZHELYEK
A palicsi utra és a a menhely mögött 39 200-200 m²-es házhely Bővebbet
Ruttkay Lászlóné
az SzMTC. pálya mellett

AMERICAN AUTO
WEIGAND & Co. SUBOTICA
Autorizált képviselője

LINCOLN *Ford* FORDSON
CARS · TRUCKS · TRACTORS

Paja Kujundžićeva ul. 4. Telefon 4-47. (Uri kaszinóval szemben)

Állandó soffitánfolyam, gyakorlati és műszaki kiképzés okl. gépészmérnökök vezetésével.

Mielőtt autót vagy Fordson Traktort vásárol, kérjen ajánlatot és tekintse meg a fenti cég raktárát és garage-át, hol minden tekintetben kimerítő és szakszerű felvilágosítást kap. Különösen sok éven keresztül a saját gazdaságában a Fordson Traktorral, Oliver és Sach-féle ekékkel nyert tapasztalatok és meggyőződések a cégtulajdonosokat arra vezették, hogy a Fordson Traktort minél nagyobb körökben bevezessék és a gazdákat sokoldalú használhatóságáról, idő és pénz megtakarításáról és a termelés fokozásáról meggyőzzék. Fordson Traktor szánt, vet, arat, csépel, vontat, továbbá elvégzi gazdaságok és egész üzemek összes munkáit, használható épügy hajtóerőnek, mint vontatóerőnek. Michelin pneuk, eredeti Ford és Vacuum autó- és motorolajok, valamint az összes alkatrészek és autófelszerelések nagy raktára és legelőnyösebb beszerzési forrása.

AUTOGARAGE